

**LANDDISTRIKTSRÅDET
FOR
RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE**

REFERAT FRA MØDET

MANDAG DEN 15. MAJ 2023, KL. 18:00

SDR. VIUM, ESBØLVEJ 9, SDR. VIUM, DK-6893, HEMMET

Fraværende:

ingen

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	Godkendelse af referat fra sidste møde	2
2.	Godkendelse af dagsorden	3
3.	Orientering fra Landdistriktsrådets formand	4
4.	Hvilke priser er der for vores landsbyer at gå efter?	5
5.	Besøg af Jacob Muldkjær i Landdistriktsrådet	6
6.	Borgerinddragelse i fremtidens VE-anlæg	7
7.	Mobilitet i landdistrikterne	10
8.	Ansøgning til Landdistriktsrådet den 15. maj 2023	12
9.	Økonomistatus på Landdistriktsområdet maj 2023	13
10.	Orientering fra landdistriktskoordinatoren	14
11.	Gensidig orientering og videndeling	16
12.	Pressekontakt	17
13.	Punkter til næste møde	18
14.	Eventuelt	19

1. Godkendelse af referat fra sidste møde

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra sidste møde i Landdistriktsrådet.

Indstilling

Det indstilles, at referatet godkendes.

Bilag

Referat fra LDR møde den 9. februar 2023

Beslutning

Godkendt.

2. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

3. Orientering fra Landdistriktsrådets formand

Sagsfremstilling

1. Til orientering er den nye ansøgningsrunde for LAG midler netop igangsat. Vi forsøger at bistå LAG i Ringkøbing-Skjern med information til sognene, så det gode budskab kommer så langt ud som muligt. Se bilag.
2. I sidste møde besluttede vi at sende et brev til Byrådet i Ringkøbing-Skjern Kommune med en opfordring til at gøre Folketinget opmærksom på landdistrikter og landsbyers udfordringer i anledning af varmforsyningsprisernes himmelflugt. Umiddelbart efter mødet kom Landdistrikternes Fællesråd på banen med det samme budskab, ligesom det er drøftet i en temadag i Folketinget, hvor vores eget rådsmedlem Jes Nissen fra Borris deltog. Ydermere er der afholdt en temaaften for sognene i marts i Ringkøbing-Skjern Kommune. I mødet drøftedes resultatet af en række indledende screeninger i landsbyer og større institutioner. Formanden vurderer på baggrund af ovenstående aktiviteter, at et brev til Byrådet i Ringkøbing-Skjern Kommune for nuværende ikke er aktuelt. Vores Byråd er i øvrigt ikke herre over de høje rådgivnings- og materiale priser
pt. <https://www.rksk.dk/om-kommunen/planer-og-kort/varmeinfo>
3. Kort refleksion omkring vores områdemøder, som netop er gennemført. Alle ideer er indsamlet og bringes i spil i forhold til udmøntningen af den netop vedtagne nye Landdistriktspolitik og tilknyttede handlingsplan. Se bilag.
4. Landdistriktsrådets årsmøde ligger den 1. november 2023. Vi har tre frivillige på valg, så der er god grund til at følge op på sognene i forhold til at gøre sig klar med kandidater og stedfortrædere. Opfordring til de områdeansvarlige om at række ud som opfølgning på de nyligt afholdte områdemøder. Vi skal også have fastlagt et tema for årsmødet. Forslag modtages gerne, så vi kan have et konkret forslag til årsmødet med i august mødet.

Bilag

SV_ Vedr. områdemøde i område 3

SV_ Områdemøde med Landdistriktsrådet

VS_ Områdemøde med Landdistriktsrådet i område 1 (den nordlige ende af vores kommune)

Referat fra Områdemøde med Landdistriktsrådet den 30. marts i Nr. Vium

Informationsmøde-040523_LAG

Beslutning

Formandens orientering blev taget til efterretning. Landdistriktsrådet er fortsat stemt for at skrive det påtænkte brev til Byrådet om vedblivende at holde fokus på landsbyernes situation omkring varmforsyningen. Administrationen udfærdiger udkast til formandsskabets godkendelse.

4. Hvilke priser er der for vores landsbyer at gå efter? 23-008915

Sagsfremstilling

Hvordan bidrager vi til, at landsbyerne får søgt diverse landsbypriser og dermed opnår både hæder og gode penge? Vi henleder landsbyernes opmærksomhed på mulighederne i nyhedsbreve - måske vi skal prikke lidt mere fremover og tilbyde mere ansøgningsupport.

Baggrund

Rådet har ved tidligere lejligheder drøftet, hvordan vi kan motivere vores landsbyer til at søge diverse priser:

1. Landdistrikternes Fællesråds pris på 50.000 kr. (deadline for ansøgning er 14. juni 2023) <https://www.landdistrikterne.dk/aarets-landsby/>
2. Region Midt's Landsbypris på 150.000 kr. LAG i Ringkøbing-Skjern Kommune indstiller
3. og Ringkøbing-Skjern Kommune supplerer med 25.000 kr. til den indstillede landsby. Deadline passeret i 2023. Deadline for ansøgningen til 2024-prisen er formodentlig 1. februar 2024
4. Indenrigs- og Boligministeriets Landdistriktspris, 1. præmie på 15.000 kr.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ingen bemærkninger.

Økonomi

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Til drøftelse.

Bilag

Årets Landsby PP

Beslutning

Landdistriktsrådet besluttede sig for at opfordre Borris til at søge Landdistrikternes Fællesråds pris. Deadline 14. juni 2023. Administrationen tilbyder support til ansøgningen.

I god tid inden ansøgningsfristen til Region Midt's Landsbypris i 2024 drøftes potentielle kandidater i Ringkøbing-Skjern Kommune. Kandidaterne tilbydes support til ansøgningen.

5. Besøg af Jacob Muldkjær i Landdistriktsrådet 23-008907

Sagsfremstilling

Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget har godkendt ansøgningen om mere tid til direktøren for Ringkøbing Fjord Handelsråd. Direktør Jacob Muldkjær medvirker i mødet for at fortælle om den øgede indsats og ønsket om at nå længere ud i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Baggrund

Implementeringen forventes i den kommende tid at komme til at handle om

- involvering i projektansøgning til regionalfondsprojektet "Udvikling af bæredygtige og levende bymidter"
- **indlede dialog med Landdistriktsrådet om mulig support til handelserhvervet i landsbyer og landdistrikter**
- at implementere indsatser under den nyligt indgåede klimapartnerskabsaftale imellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing Fjord Handelsråd
- fortsat at drive nuværende lokale projekter med 1:1 håndholdt vejledning i digital tilstedeværelse og forretningsudvikling
- at deltage i indsatser der sikrer fastholdelse og rekruttering af arbejdskraft til erhvervet
- tiltrækning af handelsvirksomheder til kommunen

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Vedrørende opnormering af handelsdirektørstillingen bemærker Jura, at handelsdirektørens arbejde består i opgaver, som kommunen lovligt kan støtte. Det er et krav for kommunens støtte, at handelsdirektørens arbejde er rettet mod en åben kreds af aktører og ikke kun er for foreningens medlemmer.

Økonomi

Ingen bemærkninger.

Effektvurdering

Fokus på support til detailhandlen i landdistrikterne formodes at give en positiv afsmitning på omsætningen

Indstilling

Administrationen indstiller, at Landdistriktsrådet medvirker til at kvalificere indsatsten og løbende følger op på den igangsatte dialog med Ringkøbing Fjord Handelsråd

Beslutning

Ringkøbing Fjord Handelsråds tilbud om support til detailhandlen i landdistrikterne blev drøftet. Landdistriktsrådet tilbyder support i forbindelse med formidling af budskabet om, hvad Handelsrådet kan tilbyde. Handelsrådet udarbejder udkast til formidling. Handelsrådet inviteres til at deltage i efterårets temadag for landsbyer og landdistrikter. Der sigtes efter den 6. september.

6. Borgerinddragelse i fremtidens VE-anlæg 23-007562

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet besluttede i sommeren 2022 at klimadagsordenen og særligt inddragelse af borgerne i forbindelse med nye VE-anlæg skal på dagsordenen i møderne fremover. Det sker under overskriften "Hvordan kan Landdistriktsrådet bidrage til maksimal inddragelse og rettidig kommunikation omkring nye projekter". I dette møde orienteres om Klimarådets arbejde med temaet borgerinddragelse. Efterfølgende drøfter Landdistriktsrådet, hvordan rådet kan bidrage til indsatsen.

Baggrund:

I 2008 nedsatte Byrådet det lokale Klimaråd til at vejlede Byrådet. (Dengang kaldet Energirådet.)

Her er Klimarådets anbefalinger og forslag til at øge den lokale opbakning til fremtidens Vedvarende-Energianlæg. Klimarådet og en nedsat arbejdsgruppe har på fem møder drøftet, hvordan accepten af Vedvarende Energianlæg kan fremmes via øget lokal værdiskabelse til borgerne. Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget får her til orientering/drøftelse esensen af Klimarådes arbejde. Se bilag.

Danmark har forpligtet sig på den internationale Paris-aftale. Det samme har Ringkøbing-Skjern Kommune via DK2020.

I den forbindelse er der høje nationale forventninger og mål om opstilling af yderligere vedvarende energianlæg (VE-anlæg) i kommunerne, som skal gøre Danmark uafhængig af fossil brændsel og sikre grøn forsyningssikkerhed.

Mange borgere i kommunen har forståelse for dette behov, og opbakning til opsætningen af energianlæg i kommunen er formentligt vokset i takt med Ruslands krig i Ukraine.

Der opleves dog fortsat en modstand mod opstilling af energianlæg, idet mange borgere ikke forstår, hvorfor energianlæg netop skal placeres i deres nærområde og hvilken indvirkning anlægget vil have.

I den forbindelse har Klimarådet i Ringkøbing Skjern kommune nedsat en arbejdsgruppe, der har arbejdet med forslag til, hvordan kommunen og myndighederne kan øge den lokale opbakning til nye energianlæg. Arbejdsgruppen har udarbejdet en række punkter, som Klimarådet efterfølgende har bearbejdet. Resultatet af det samlede arbejde, er dette dokument, se bilag, som beskriver en række anbefalinger efterfulgt af nogle forslag til, hvordan Ringkøbing Skjern kommune eventuelt kan arbejde videre herfra.

Borgerne har ofte en bredere accept af de små og lokalt ejede anlæg, da værdien er tydeligere end ved større og ofte "udefrakommende" anlæg. Klimarådets anbefalinger bør derfor som udgangspunkt betragtes i forhold til de større VE-anlægsprojekter.

Klimarådet har beskæftiget sig med anbefalinger der ligger uden for al nuværende lovbestemt kompensation og puljeordning herunder blandt andet eksisterende Grøn Pulje. Anbefalingerne skal derfor betragtes som ekstra værdiskabelse ud over det lovbestemte.

Klimarådet har valgt at dele begrebet lokal værdiskabelse op i to:

1. Økonomisk værdiskabelse
Denne værdiskabelse er den rent penge-baseret værdiskabelse. Den består blandt andet af direkte kompensation til naboer, gratis andele, købsordning, afkast pr. produceret kWh, lokale puljer og lignende.
2. Ikke-økonomisk værdiskabelse
Denne værdiskabelse er den værdi et anlæg kan tilføre til enten et lokalområde og/eller til kommunen som helhed. Det kan fx være initiativer til øget biodiversitet og natur, rekreative områder og installationer, skovrejsning, oplysning og undervisning, sundhed, klimatilpasning og lignende.

Definition af borgergrupper:

I Klimarådets arbejde har det været vigtigt at få defineret de 3 borgergrupper, som rådets anbefalinger omtaler, nemlig Naboer, Lokalområdet og Alle borgere i kommunen. Definitionen er visualiseret og beskrevet i dokumentet. Se bilag.

Klimarådets anbefalinger:

Det er Klimarådets overordnede anbefaling, at øget lokal værdiskabelse og tidlig borgerinddragelse vil fremme borgernes accept af energianlæg.

Klimarådet vurderer, at mange borgere i kommunen, som sådan ikke har noget imod opstilling af VE-anlæg, men de har noget imod anlægget, hvis de ikke får et afkast og oplever øget værdi som resultat af det opstillede anlæg, samt får medindflydelse. Det handler derfor grundlæggende om, hvordan kommunen og myndighederne formår at få borgerne til at se og opnå gevinsterne frem for ulemperne.

Dette mener Klimarådet kan ske gennem anbefalinger 1-11 oplistet i bilaget:

F.eks. anbefaling nr. 6:

I forbindelse med projektansøgninger til energianlæg bør udviklerne redegøre for projektets værdiskabende effekter, både kvalitative og kvantitative. Det kan f.eks. være inden for følgende emner:

- a. Energi og klima (fx produktion i kWh og CO₂-reduktion, livscyklusanalyser osv.)
- b. Erhvervsudvikling og antal arbejdspladser (f.eks. følge-erhverv, grønne jobs, osv.)
- c. Natur (Biodiversitet, faunapassager, klimatilpasning osv.)
- d. Multifunktionel arealanvendelse
- e. Økonomisk værdiskabelse
- f. Bidrag til lokalt forbrug. (F.eks. varme, el, fællesforeninger, forsyningsikkerhed osv.)
- g. Transport og infrastruktur (F.eks. ladestandere, cykelstier, delebiler, samkørsel, internet osv.)
- h. Almennyttige formål. (F.eks. uddannelse, bynær skov, badesøer, deløkonomiske tiltag osv.)
- i. Kommunens økonomi (F.eks. selskabsskat osv.)
- j. Eventuelt andet

Forslag til det videre arbejde:

Borgerne vil ofte betragte sig selv som amatører imod et stort og professionelt udvikler-selskab. Det er derfor vigtigt at borgerne får en ligeværdig, professionel rådgivning.

Klimarådet foreslår derfor, at Ringkøbing Skjern kommune undersøger muligheden for, at facilitere og finansiere en ekstern rådgiver til borgerne i forbindelse med VE-anlægsprocesser. Det er vigtigt at den eksterne rådgiver er uvildig og kommunen bør undersøge om finansieringen kan ske gennem den eksisterende Grøn Pulje.

Fællespulje: Klimarådets vurdering er, at det er vigtigt at de penge som et VE-anlæg generer til borgergrupperne, hurtigt og effektivt kommer ud at arbejde, så de opfylder kravet om lokal værdiskabelse.

I bilag er til inspiration også vedlagt en liste med VE-afkastmodeller.

Alle Klimarådets anbefalinger 1-11 og forslag 1-5 bedes nærlæst som et samlet hele. Se bilag.

Klimarådet vil fortsat have fokus på udviklingen i forholdet mellem energianlæg og værdiskabelse, men opfordrer Ringkøbing Skjern kommune til, at de for nuværende beskrevne anbefalinger og forslag medtages i både den nuværende politiske beslutningsproces, men også anvendes som fagligt grundlag for debatten fremadrettet. Klimarådets medlemmer deltager gerne i denne debat.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Klimarådet har ikke forholdt sig til juridiske aspekter og begrænsninger i anbefalingerne, ligesom rådet heller ikke har forholdt sig til implementeringen af anbefalingerne i kommunens forvaltning og byrådets arbejde.

Økonomi

Klimarådet foreslår, at Kommunen undersøger om ekstern professionel rådgiver til borgerne i forbindelse med VE-anlægsprocesser kan finansieres gennem den eksisterende Grøn Pulje.

Grøn Pulje-midler kan man søge og anvende til projekter til gavn for naboer til vedvarende energianlæg og til gavn for lokalsamfundet generelt.

Midlerne i Grøn Pulje kan man anvende til mange forskellige formål, herunder grønne tiltag,

landskabelige rekreative eller kulturelle formål etc.

Opstillere af vedvarende energianlæg indbetaler midler til puljen i forbindelse med igangsætning af energianlæg.

Her er link til Grøn Pulje i Ringkøbing-Skjern Kommune: [Grøn Pulje](#)

Effektvurdering

Nyeste IPCC rapport:

Den helt overordnede konklusion er, at Parisaftalens mål om at holde den globale temperaturstigning til et godt stykke under 2 °C og gerne 1,5 °C teoretisk stadig kan nås. Dette mål er dog voldsomt udfordret, og det kræver massiv, hurtig og seriøs handling på tværs af lande og sektorer, hvis målet skal holdes i live.

Rapporten understreger samtidig, at hvert ton og hver decimal tæller i den globale temperaturstigning, da alle risici for klimaskader er større, sker hurtigere og ved lavere temperaturer end hidtil antaget. En tidlig og hurtig indsats for at reducere drivhusgasudledningen kan derfor betale sig, og det understreges i rapporten, at vi i dag kender løsningerne, der skal i spil, for at modvirke klimakrisen.

Værdiskabelse til borgene i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Vindmøller og solceller er nu blandt verdens absolut billigste teknologier til at fremstille energi. Og VE-anlæg på land vil alt andet lige være billigere end VE-anlæg på havet.

Klimarådet vurderer at værdiskabelse fra VE-anlæg, som kommer borgerne til gavn vil øge accepten af VE-anlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune. Værdiskabelserne er både økonomiske og ikke-økonomiske og kan have stor betydning for borgerne. Værdiskabelserne kan synliggøres og fremmes via Klimarådets anbefalinger 1-11 samt forslagene 1-5.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Landdistriktsrådets drøfter indsatsen og anvender orienteringen til forberedelse af temadagen i september.

Bilag

- 1) 2023-03-10 Klimarådets anbefalinger og forslag til det videre arbejde
- 2) VE-afkastmodeller

Beslutning

Borgerinddragelse i fremtidens VE-anlæg bliver et tema på temadagen den 6. september.

Klimarådets medlemmer Marie Kamp From, Irene Lund Pedersen og Irvin Christensen (som også er medlemmer af Landdistriktsrådet) inddrages i planlægningen af temadagen sammen med formand Bjarne Svendsen og Jes Nissen.

7. Mobilitet i landdistrikterne 21-027582

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet anmodes om at tage initiativet i den kommende proces omkring løsningen af mobilitetsudfordringer og behovet for øget samkørsel med afsæt i den offentlige trafiks begrænsninger. Sagen tilgår også Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget i det ordinære møde den 22. maj.

Baggrund

Mange regionale busruter står overfor besparelser, og også i Ringkøbing-Skjern Kommune er der udsigt til færre afgange. Helt konkret har Region Midt vedtaget en besparelse på 41,2 mio. kr. umiddelbart før årsskiftet 2022-2023. Det betyder, at 35 busruter i regionen berøres, og at fire ruter helt ellers delvis mister det regionale tilskud. Den kollektive trafik er under pres i landdistrikterne, og det forventes ikke, at presset bliver mindre i de kommende år. Med andre ord er der behov for løsninger, som sikrer, at borgerne fortsat kan komme fra A til B, også selvom man ikke har en eller flere biler i husstanden, hvilket er helt almindeligt.

Det er en udfordring at bevæge sig rundt i kommunen uden en bil, særligt hvis man er bosat i landdistrikterne. Med forringelser på den kollektive trafik kan det være lige til for familier at løse sine mobilitetsproblemer ved at anskaffe flere biler til husstanden. Der kommer flere og flere biler på de danske veje, og flere af dem tilhører ejere på samme adresse. I Ringkøbing-Skjern Kommune har 27% af familierne to eller flere biler. Samtidig er transporten den eneste kategori i kommunens klimaregnskab, der er steget siden baseline-året 1990, og den tendens forventes at fortsætte.

Fra benzin- og dieselbiler til El-biler

Der forventes over de nærmeste år en høj grad af omstilling fra fossilbiler til elbiler. Der er stadig mange ting, der taler for at hjælpe borgerne til at dække deres transportbehov på anden vis, end ved at købe bil nummer to eller tre. Dels kræver det mange ressourcer at producere og købe en bil, uanset om den kører på el eller diesel, og dels kan der være problematikker omkring trængsel og parkering, særligt i byerne, der kan afhjælpes ved fokus på andre transportformer. Der kan også være særlige mobilitetsproblematikker forbundet med de unge under 18, der ikke på egen hånd kan transportere sig rundt i bil.

Ringkøbing-Skjern Kommunes klimapolitik

Kommunens klimapolitik har ambitiøse mål for omstillingen af transporten. I 2030 skal udledningen fra transport være faldet med 70% ift. 1990, og i 2040 er målet en 100% fossilfri transport. I kommunens klimahandlingsplan er beskrevet flere tiltag omkring grøn mobilitet, blandt andet kampagner for grøn transport og udarbejdelse af en grøn mobilitetsplan med inddragelse af flere aktører.

Landdistriktspolitikken

Ligeledes taler den nye landdistriktspolitik ind i problematikken. I målsætning 4, indsats 4, i den nye landdistriktspolitik for årene 2023-2027 lyder det:

Vi vil støtte op om mobilitetsprojekter i landdistrikterne i bestræbelserne på at udvikle og styrke nye muligheder for at komme fra A til B i kommunen. Det kan f.eks. ske gennem initiativer omkring udbredelse af flere delebiler og udbredelse af samkørsels apps.

Proces er igangsat

Administrationen har på den baggrund igangsat et arbejde omkring samkørsel, der indtil videre har omhandlet indsamling af data samt dialog med forskellige udbydere af mobilitetsløsninger. De indsamlede data tænkes anvendt i dialogen med Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget,

Landdistriktsrådet og BYFORA (styregruppen for de fem centerbyer) med henblik på at sikre størst mulig fokus på mobilitet og samkørsel - herunder udvikle gode ideer til direkte anvendelse i vores store geografi i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Landdistriktsrådet vil gennemføre en temadag i efteråret, som omhandler bl.a. bosætning, mobilitet og samkørsel. Her vil Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget blive inviteret med sammen med BYFORA, så dialogen og udviklingen af de gode ideer omfatter både land og by og tillige ses som en konkret og praktisk udmøntning af Klimahandlingsplanens grønne tiltag.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ingen bemærkninger.

Økonomi

Omkostningen til gennemførelse af temadagen i efteråret, hvor Landdistriktsrådet er vært, finansieres af landdistriktsmidlerne. Specifikke tiltag, såsom samkørsels apps eller lignende og eventuelle omkostninger forbundet hermed, fremlægges i et senere dagsordenspunkt.

Effektvurdering

Indsatsen forventes at medvirke positivt til opnåelse af de ambitiøse klimamål i Ringkøbing-Skjern Kommune. Forudsætningen er et tæt parløb og en tværgående italesættelse mellem råd, udvalg og borgere i vores kommune.

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at Landdistriktsteamet og Klimasekretariatet udfærdiger forslag til program til gennemførelse onsdag den 6. september fra kl. 16.00.
- Forslaget forelægges Landdistriktsrådets formand til godkendelse.
- Hele rådet orienteres inden sommerferien (udgangen af juni 2023).

Beslutning

Landdistriktsrådet besluttede, at temaet mobilitet og samkørsel bliver en del af temadagen for borger- og sogneforeningerne den 6. september.

8. Ansøgning til Landdistriktsrådet den 15. maj 2023 23-009943

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet har modtaget fire ansøgninger til mødet den 15. maj:

1. Ansøgning fra Rækker Mølle Forsamlingshus til igangsætning af en proces, som kaldes "Mere Fællesskab i Rækker Mølle - Visionsplan". Ansøgningen handler om at køre en proces i byen for at skabe mere fællesskab mellem de forskellige foreninger. Der ansøges om 48.500 kr.
2. Lystbækforeningen søger midler til renovering af en lejet ejendom, hvor foreningen holder til huse. Hele renoveringsprojektet beløber sig til 1.2 mio. kr. Der søges Landdistriktsrådet om 85.000 kr.
3. Landsbyklyngen VestRum søger midler til etablering af et "Info-hus". Ansøgningen lyder på 20.000 kr. i alt.
4. Hee Sogn søger 50.000 kr. til finansiering af indkøb af traktor og vogn til vedligeholdelse af grønne områder. Det samlede projekt er på 120.000 kr. De 70.000 kr. er fundet lokalt.

Se tildelingskriterier her:

<https://www.rksk.dk/om-kommunen/legater-priser-og-puljer/landdistriktpuljen>

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ansøgning 2 (Lystbækgaard) drejer sig om midler til renovering af en lejet ejendom, hvilket ligger udenfor Landdistriktpuljens kriterier.

Øvrige ansøgninger ligger indenfor puljens tildelingskriterier.

Økonomi

Ansøgningerne, som ligger indenfor Landdistriktpuljens tildelingskriterier beløber sig til 118.500,00 kr.

Effektvurdering

De ansøgte midler vurderes til at have en gavnlig effekt for de lokale projekter. Hee Sogn bør opfordres til lejlighedsvis at stille udstyret til rådighed for Landsbyklyngen VestRum (hvis Landdistriktsrådet beslutter sig for at bevilge midlerne).

Indstilling

Til drøftelse og beslutning

Bilag

Ansøgning til indkøb af traktor
Ansøgning Infohus-VestRum
Bilag-1-familiedag
Bilag-3
Lystbækgaard ansøgning maj 2023
Vedtægter-for-Lystbækforeningen
Budget-for-22Mere-fællesskab22
Sædding Forsamlingshus
Tilbud-Jette Lund Kommunikation

Beslutning

Landdistriktsrådets beslutninger meddeles direkte til ansøgerne pr. telefon ligesom ansøgerne efterfølgende får et brev pr. mail.

9. Økonomistatus på Landdistriktsområdet maj 2023 23-009973

Sagsfremstilling

Økonomiafdelingen har bistået med valideringen af et overblik over projektbevillinger over årene fra Landdistriktspuljen. Bevilges de ansøgte landdistriktsmidler, som ligger indenfor tildelingskriterierne, i maj mødet 2023, vil der være ca. 30.000 kr. tilbage i puljen (foruden eventuelle tildelte midler, som ikke udbetales og dermed går retur til puljen).

Administrationen foreslår derfor, at Økonomiudvalget ansøges om nye 400.000 kr. til Landdistriktspuljen finansieret af Økonomiudvalgets Landdistriktsmidler.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ingen bemærkninger.

Økonomi

Se overblik i bilag.

Effektvurdering

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Økonomiudvalget ansøges om nye puljemidler til landdistriktspuljen (i alt 400.000 kr.)

Bilag

Økonomisk opfølgning Landdistriktsområdet maj 2023

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning. Administrationen forbereder en ansøgning til Økonomiudvalget inden sommerferien om tilførsel af flere puljemidler til Landdistriktspuljen.

10. Orientering fra landdistriktskoordinatoren

Sagsfremstilling

1. Forslag om en temaeftermiddag/aften i eftersommeren, onsdag den 6. september, initieret af Landdistriktsrådet om

- *Landsbyklyngerne i Ringkøbing-Skjern Kommune: Hvordan går det med VestRum, Bedst Mod West og Friskvind? Er der flere klynger på vej? Erfaringsudveksling.*
- *Klimadagsordenen: 1. Borgerinddragelse og 2. Mobilitet og samkørsel i landdistrikterne: Hvordan løser vi mobilitetsudfordringer?*
- *Hvad gør vi med frivilligheden? Vi har brug for at pleje den. Og hvordan kan vi fastholde frivillige samt arbejde med rekruttering af frivillige?*
- *Lejeboliger i landdistrikterne. Igangværende projekter og nye på vej.*
- *Kommunikationsplatform: Hvordan lærer vi af hinanden?*
- *Forslag om lille arbejdsgruppe med et par medlemmer fra LDR og Landdistriksteamet.*
- *Integration/kulturforståelse: Hvordan kan vi arbejde med kulturforståelse i vores landdistrikter – særligt i forhold til vores nye udenlandske medborgere?*

2. Henvendelse fra flere sider (bl.a. cykelklubber og lejrskolen Kronheden) om potentialet i at få synliggjort Drivvejen som vandrer- og cykelsti igennem vores kommune. Den er allerede synlig på det meget populære natur- og turistkort udarbejdet af Land, By og Kultur (kort udleveres under punktet). Vi arbejder på en sagsfremstilling til Landdistriktsrådets næste møde i august.

3. Den nye landdistriktspolitik er nu vedtaget i Byrådet og handlingsplanen er på vej til at blive koordineret med øvrige politikområder.

4. På onsdag er Ringkøbing-Skjern Kommune vært for KL's netværk for medarbejdere, som arbejder med fundraising. Vi skal samles på NATURKRAFT.

5. Status på den nationale bredbåndspulje. Se mere her: <https://sdfi.dk/digital-infrastruktur/bredbaand/bredbaandspuljen>

6. Status på Landsbyfornyelsespuljen vedr. nedrivning af ejendomme:

- 4 ejendomme er lige blevet revet ned i hhv. Sdr. Vium, Lem, Vorgod, Fjelsevang.
- Der kommer snart 14 ejendomme kommer i udbud til nedrivning i flg. byer:

Tim (3), Ølstrup (1), Spjald (3), Vorgod (1), Videbæk (1), Hemmet (1), Lyne (1), Skjern (1)

Tarm (1), Ringkøbing (1),

- Og 3 der ikke er klar til udbud endnu i hhv. Vorgod, Ringkøbing samt Lyne

NB. De ejendomme, der er ligger i Skjern og Ringkøbing, ligger i det åbne land. Kommunen kan ikke rive ned inde i byer over 4000 indbyggere.

7. Flere puljer kan søges i øjeblikket - herunder bl.a. den statslige pulje:

<https://livogland.dk/stoettemuligheder/landdistriktspuljen/projekter-i-landdistrikter-med-landvindmoeller->

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

11. Gensidig orientering og videndeling

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Gennemført.

12. Pressekontakt

Sagsfremstilling

Det er et fokuspunkt for Landdistriktsrådet at fastholde og forbedre pressekontakten.

Indstilling

Det indstilles, at mulige emner for pressen drøftes og beslattes.

Beslutning

Det blev besluttet at kommunikere temadagen i september til borger- og sogneforeningerne et par gange før sommerferien for at sikre, at budskabet når bredt ud.

13. Punkter til næste møde

Indstilling

Det indstilles, at Landdistriktsrådet drøfter og beslutter punkter til næste Landdistriktsrådsmøde.

Beslutning

1. Endeligt program for temadagen den 6. september 2023
2. Projekt Drivevejen i appen "Naturens Rige": Kan det lade sig gøre? Estimat på tidsplan og projektomkostninger mv.

14. Eventuelt

Beslutning

Intet.

**LANDDISTRIKTSRÅDET
FOR
RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE**

REFERAT FRA MØDET

TORS DAG DEN 9. FEBRUAR 2023, KL. 18:00

VELLING FORSAMLINGSHUS, VELLING KIRKEBY 17, 6950

RINGKØBING

Fraværende:

ingen

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	Godkendelse af referat fra sidste møde	2
2.	Godkendelse af dagsorden	3
3.	Orientering fra Landdistriktsrådets formand	4
6.	Ansøgninger til Landdistriktspuljen	7
5.	Ny Landdistriktspolitik på vej for årene 2023 - 2027	6
4.	Energiforsyningssituationen i Ringkøbing-Skjern Kommunes landdistrikter og landsbyer	5
7.	Orientering fra landdistriktskoordinatoren	8
8.	Gensidig orientering og videndeling	9
9.	Pressekontakt	10
10.	Punkter til næste møde	11
11.	Eventuelt	12

1. Godkendelse af referat fra sidste møde

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra sidste møde i Landdistriktsrådet.

Indstilling

Det indstilles, at referatet godkendes.

Bilag

Referat fra Landdistriktsrådets møde den 29. november 2022

Beslutning

Godkendt.

2. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

3. Orientering fra Landdistriktsrådets formand

Sagsfremstilling

Der gives en orientering fra formanden:

1. LAG's (Lokale Aktions Grupper) forslag til ny strategi er sendt i høring. Se bilag.
2. Der er ikke indsendt ansøgninger til Regionens landsbypris i den seneste runde. Skal vi sætte det på dagsordenen i vores næste møde (15. maj 2023) for at forberede konkurrencen frem mod 2024.
3. Gensidig information om Frilandsby tilkendegivelserne - herunder forventet tidsplan i forhold til Folketingets behandling (Ølstrup, Borris og Stadil-Vedersø)

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Høringsudkast - Udviklingsstrategi LAG Lemvig Ringkøbing-Skjern feb 2023

Beslutning

Formandens orientering blev taget til efterretning.

LAG meddeles, at forslaget er ny LAG strategi er ambitiøs og flot formuleret.

Landsbyprisen for 2024 sættes på dagsordenen i næste møde (15. maj 2023) med henblik på større tilslutning.

4. Energiforsyningsituationen i Ringkøbing-Skjern Kommunes landdistrikter og landsbyer

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet besluttede den 29. november 2022 at energiforsyningsituationen i vores kommune bliver et fast punkt på dagsordenen fremover.

I dagens møde giver Landdistriktskoordinator Lotte Finnerup en status på den support, som Ringkøbing-Skjern Kommune yder til sognene herunder de screeninger, som Landdistriktsrådet bevilligede midler til den 29. november 2022.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ingen bemærkninger

Økonomi

Ingen bemærkninger

Indstilling

Til orientering.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Landdistriktsrådet besluttede efterfølgende at sende en opfordring til Byrådet om at overveje en indsats for at støtte sognene i deres udfordringer med at afsøge mulighederne omkring fælles energiløsninger. Sagen er, at sognene står med ansvaret for selv at komme frem over banen og hjælpen fra Folketinget er sparsom indtil videre.

Administrationen i Ringkøbing-Skjern Kommune giver god proceshjælp, men der er behov en mere koordineret juridisk og teknisk support i flere landsbyer, idet udfordringerne er komplekse.

5. Ny Landdistriktspolitik på vej for årene 2023 - 2027

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet nedsatte den 29. november 2022 en arbejdsgruppe til at udarbejde et forslag til ny landdistriktspolitik for årene 2023 - 2027.

Arbejdsgruppens forslag blev drøftet i videomøde den 16. januar 2023 og justeringer blev indarbejdet. Den er behandlet 1. gang i Økonomiudvalget den 7. februar og skal behandles 2. og sidste gang den 7. marts.

I fald der er yderligere kommentarer skal de indarbejdes nu.

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Ingen bemærkninger.

Økonomi

Ingen bemærkninger.

Effektvurdering

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Til drøftelse.

Bilag

Udkast til ny landdistriktspolitik version 3 efter input fra arbejdsgruppen i møde den 16. januar 2023 - webtilgængelig
Forslag til ny Landdistriktspolitik for årene 2023- 2027 ØU 7 februar 2023

Beslutning

Arbejdsgruppens forslag til ny landdistriktspolitik blev godkendt med enkelte præciseringer. Politikken sendes til Økonomiudvalget for 2. gang den 7. marts til godkendelse. Herefter sendes den i Byrådet til endelig godkendelse.

6. Ansøgninger til Landdistriktspuljen

Sagsfremstilling

Der er tre ansøgninger til Landdistriktspuljen:

1. Landsbyklyngen Bedst Mod West søger 50.000 kr. til aktiviteten "**OL i West**". Beskrivelse og budget er vedhæftet i PDF.
2. Troldhede og Omegns Borgerforening søger 25.000 kr. til **byforskønnelse**. Beskrivelse og budget er vedhæftet i PDF.
3. Hoven Sogns Borgerforening søger 100.000 kr. til fase 2 i projektet **Hoven Naturperler**, som omfatter etablering af velfærdsfaciliteter rundt om den ny opgravede sø. Budgettet ligger i ansøgningen.

Økonomi

Bilag: Økonomistatus over Landdistriktsrådets midler fra november 2022 (det vil sige den sidste bevilling på 75.000 kr. til overordnet naturplan for Borris bevilget 29. november 2022 skal trækkes fra. Status er således 255.000 kr. på Landdistriktspuljen.

Indstilling

Til drøftelse.

Bilag

Budget-OL

OL i West (Bedst mod West ansøgning februar 2023)

Hoven Naturperler_fase 2_feb 2023

Troldhede ansøgning februar 2023

Troldhede Byforskønnelse_Budget-og-priser

Økonomisk overblik- Landdistriksområdet status 1 nov 2022

Beslutning

Ansøgning 1 og 2 meddeles afslag på grund af ansøgningernes karakter, der primært handler om tilskud til driftsomkostninger.

Ansøgningen "OL i West" tilbydes procesbistand op til 25.000,00 kr.

Ansøgning 3 bevilges 100.000,00 kr. til fase 2 i Hoven Naturperler.

7. Orientering fra landdistriktskoordinatoren

Sagsfremstilling

Igangværende projekter (eksempler):

Helhedsplan for Velling går ind i den operationelle fase med fundraising (møde onsdag den 8. februar)

Fundraising fase 2, Hoven

Support til landsbyerne vedrørende energiløsninger (jævnfør indlæg tidligere på aftenen)

Ny leder i Ekstern Udvikling fra 12. april

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

8. Gensidig orientering og videndeling

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning. Yderligere dialog bordet rundt med udgangspunkt i en voksende bekymring for varmforsyningsituationens betydning for bosætning og udvikling i landdistrikterne.

9. Pressekontakt

Sagsfremstilling

Det er et fokuspunkt for Landdistriktsrådet at fastholde og forbedre pressekontakten.

Indstilling

Det indstilles, at mulige emner for pressen drøftes og besluttes.

Beslutning

Pressemeddelelse om bevillingen til Hoven Naturperler, fase 2

10. Punkter til næste møde

Sagsfremstilling

Forslag:

Hvordan motiverer vi landsbyerne til at søge Regionens Landsbypris i 2024

Indstilling

Det indstilles, at Landdistriktsrådet drøfter og beslutter punkter til næste Landdistriktsrådsmøde.

Beslutning

1. Proces for at motivere landsbyerne til deltagelse i konkurrencen Årets Landsby 2024
2. Planlægning af Workshop: Videndeling mellem sognene. Bosætning i landdistrikterne. Hvad gør vi for at rekruttere flere frivillige? Hvordan lærer vi bedre af hinandens erfaringer (sejre & udfordringer)? etc.
3. Den nye Landdistriktspolitik 2023-2027 - indsats (tidsplan og tovholdere)

11. Eventuelt

Beslutning

Opfordring til at gøre opmærksom på Landdistriktsrådets Årsmøde den 1. november 2023 i de kommende områdemøder. Der er tre ud af seks frivillige på valg, og sognene kan begynde at identificere kandidater og suppleanter.

**LANDDISTRIKTSRÅDET
FOR
RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE**

**REFERAT FRA MØDET
TIRSDAG DEN 29. NOVEMBER 2022, KL. 17:00
NATURKRAFT**

Fraværende:

ingen

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	Godkendelse af referat fra sidste møde	2
2.	Godkendelse af dagsorden	3
3.	Orientering fra Landdistriktsrådets formand	4
4.	LDR's involvering i kunststrategien for Ringkøbing-Skjern Kommune	5
5.	Ansøgninger til LDR til behandling den 29. november 2022	6
6.	Orientering fra landdistriktskoordinatoren	7
7.	Gensidig orientering og videndeling	8
8.	Pressekontakt	9
9.	Punkter til næste møde	10
10.	Eventuelt	11

1. Godkendelse af referat fra sidste møde

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra sidste møde i Landdistriktsrådet.

Indstilling

Det indstilles, at referatet godkendes.

Beslutning

Godkendt.

2. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

3. Orientering fra Landdistriktsrådets formand

Sagsfremstilling

Der gives en orientering fra formanden:

1. Energisituationen i landsbyer og landdistrikter uden fjernvarme.
2. Status på frilandsby ansøgningerne (Stadil-Vedersø, Ølstrup og Borris). Ansøgningsfrist er den 4. december.
3. Opfølgning på centerbyernes temadag i Remisen i Skjern den 5. oktober.

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

1.

Landdistriktsrådet bakker 100% op om formandens og administrationens forslag om at indstille til Økonomiudvalget, at der afsættes 75.000 kr. af kommunens landdistriktsmidler til hjælp til screening af op til 15 landsbyer, der ønsker at få klarlagt, om de skal arbejde videre på at få etableret en fælles varmeforsyning.

Der var enstemmigt opbakning til forslaget.

2.

Stadil-Vedersø, Borris og Ølstrup gav en kort status på deres frilandsby projektansøgninger.

3. Formanden gav udtryk for, at det havde været en givende dag i Remisen den 5. oktober. Centerbyernes styregruppe BYFORA har besluttet at gentage successen ca. hvert andet år.

4. LDR's involvering i kunststrategien for Ringkøbing-Skjern Kommune 22-026205

Sagsfremstilling

Land, By og Kultur arbejder med etableringen af en Kunststrategi for Ringkøbing-Skjern Kommune og ønsker Landdistriktsrådets involvering i arbejdet fremadrettet. Formandsskabet redegør for en dialog med projektlederen bag kunststrategien om, hvordan landsbyer og landdistrikter tænkes ind i strategien.

Indstilling

Til drøftelse

Bilag

Kunststrategi i Ringkøbing-Skjern Kommune

Beslutning

Landdistriktsrådet kvitterer for inddragelsen og ser frem til et godt samarbejde omkring kunststrategien. Irene Lund Pedersen tilbyder at indgå i arbejdet som repræsentant for landdistrikterne, hvilket der er 100% opbakning til.

5. Ansøgninger til LDR til behandling den 29. november 2022 22-026149

Sagsfremstilling

Til november mødet er der indkommet to ansøgninger:

1. Borris Lokalråd søger midler til at udvikle en samlet plan for naturområdet i umiddelbar tilknytning til byen.
2. En borger i Kloster søger midler til udvikling af et *shop in shop** koncept i Kloster.

*Shop in shop betyder flere små butikker i én butik - herunder "butikker på vej" (også kaldet *Start Ups*)

Indstilling

Til drøftelse

Bilag

KLoster - Shop in Shop Concept
Borris Rådet søger størst mulig støtte

Beslutning

1.

Borris Lokalråd bevilges 75.000,00 kr. til udarbejdelse af en samlet plan for naturprojektet i Borris. Midler bevilget tidligere til Stay Green Borris projektet kan også anvendes til den samlede plan. De er ikke brugt endnu.

2.

"Shop in Shop" ansøgningen ligger udenfor Landdistriktpuljens kriterier og henvises derfor til at søge andre puljer bl.a. LAG midler.

6. Orientering fra landdistriktskoordinatoren

Sagsfremstilling

Landdistriktsteamet orienterer kort:

1. Energisituationen i landsbyer og landdistrikter. Hvad kan administrationen supportere med?
2. Økonomiudvalget fik en orientering om status på Landdistriktspolitikens handlingsplan den 27. oktober. Udvalget drøftede kort gode ideer til politikudviklingen over det næste kvartal.

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Der udsendes snarest forslag til procesplan for politikudviklingen i 2023 og en række datoer til de ordinære møder.

7. Gensidig orientering og videndeling

Indstilling

Det indstilles, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Intet

8. Pressekontakt

Sagsfremstilling

Det er et fokuspunkt for Landdistriktsrådet at fastholde og forbedre pressekontakten.

Indstilling

Det indstilles, at mulige emner for pressen drøftes og beslutes.

Beslutning

Administrationen opfordres til at sikre presse omkring årsmødet og energisituationen og hjælp til landdistrikterne. Senere orienteres også om frilandsbyforsøgene.

9. Punkter til næste møde

Indstilling

Det indstilles, at Landdistriktsrådet drøfter og beslutter punkter til næste Landdistriktsrådsmøde.

Beslutning

Energisituationen vil være et fast punkt på dagsordenen en rum tid fremadrettet.

10. Eventuelt

Beslutning

Intet

NATURENS RIGE

Kunststrategi for Ringkøbing-Skjern Kommune

Vision - Hvad vil vi?

KUNSTEN SKAL have et højt niveau og forankres lokalt

KUNSTEN SKAL aktiveres

KUNSTEN SKAL være en del af by- og landdistriktsudviklingen

KUNSTEN SKAL skabe miljøer for kreativ udfoldelse

Forord

I Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker vi at være ambitiøse med kunst og forsætte det gode arbejde, der allerede er gjort rundt i kommunens byer og landsbyer af lokale ildsjæle, som har ønsket kunsten og troet på, at kunst kan gøre en positiv forskel.

Formålet med kunststrategien er at sikre, at kunsten bliver prioriteret, og at den indgår som en vigtig del af kommunens samlede udvikling. Kunsten er vigtig, fordi den beriger vores liv, vores sundhed, styrker de sociale forbindelser og skaber liv i gader, pladser, bygninger og skoler.

Kunststrategien er blevet til på baggrund af en række møder med kunstnere og kunstinteresserede borgere fra forskellige steder rundt i kommunen. Det er deres ønsker og idéer der har udgjort grundlaget for kunststrategiens vision. Lokalforankring og det lokale engagement er en central del af strategiens vision og dermed har det også været en central del af strategiens tilblivelse.

Ringkøbing-Skjern Kommune er Naturens Rige, derfor skal kunsten selvfølgelig også indgå i sammenspil med naturen og dermed være mere stedsspecifik og forholde sig til omgivelserne, som kunsten indgår i. Samtidig skal kunsten også placeres i byer og lokalsamfund og være en del af byudviklingen.

Kommunen ønsker at kunsten skal være for alle og derfor dækker begrebet kunst også over flere forskellige kunstarter, blandt andet installationskunst, lyskunst, performancekunst, lydkunst, landart, skulpturer og billedkunst. Det er både den permanente kunst, den semipermanente kunst og den midlertidige kunst.

Kerneværdier - Visionens fire dele

Kunststrategiens vision kan deles op i fire kerneværdier, der i det følgende afsnit beskrives.

KUNSTEN SKAL have et højt niveau og forankres lokalt

Det er vigtigt at sikre den høje kvalitet i kommunens kunst. På lige fod med involvering af borgerne skal kommunen have en stærk professionel kunsthøj kvalitet, hvori man tør tænke nyt, udfordre og eksperimentere.

Ringkøbing-Skjern Kommune skal være synlig og tydelig både regionalt og nationalt. Det kan gøres ved at have kunst der ikke alene er smukt, men er stedsspecifikt og dermed unikt for området.

Kommunens unikke natur skaber opmærksomhed rundt i landet - og udlandet og er noget vi er stolte af. Kommunens vision som Naturens Rige taler også sit tydelige sprog om at naturen spiller en væsentlig rolle i vores kommune. Kunststrategien vil derfor også have et særligt fokus på at tænke kunsten i forening med naturen.

For at sikre høj kvalitet skal kunst- og kulturinstitutioner i Ringkøbing-Skjern Kommune have mulighed for at orientere sig internationalt. Vi er en kommune, der vil være i kontakt med omverdenen og de bevægelser der sker internationalt. Kunsten skal også inspirere til nye tanker, refleksion samtaler og skabe opmærksomhed på samfundsmæssige problemstillinger og derigennem skabe positive forandringer.

KUNSTEN SKAL aktiveres

Der står allerede rigtig meget kunst rundt i Ringkøbing-Skjern Kommune, og desværre er der tilfælde, hvor kunstværkerne bliver overset, er nedslidte eller helt bliver glemt. Dette sker på skoler, andre offentlige bygninger eller i offentlige rum. Disse kunstværker skal have bedre vilkår for at blive set og det skal ske, ved at aktivere disse kunstværker.

Dette problem skal løses og en mulighed kan være at gentænke kunstværkers placering, sådan at kunstværk og omgivelser passer bedre sammen. En anden mulighed er at

kommunen skal fokusere på formidling og sørge for at kunstværkets historie og budskab bliver fortalt og bevaret. Kunsten skal kontekstualiseres på en ny måde og renoveres så det fremstår som kunsteren har tænkt det.

KUNSTEN SKAL være en del af by- og landdistriktsudviklingen

Kunst skal være en fast del af borgernes hverdag, dette gøres ved at tænke kunst ind i udviklingen af kommunens by- og naturområder. De offentlige rum i byer og landsbyer skal være spændende og æstetisk interessante at bevæge sig rundt i, for både lokale og besøgende turister.

Kunsten beriger vores fysiske miljø, skaber liv i gader, på veje, på offentlige pladser, bygninger, skoler og i naturområder. Kunsten er med til at skabe unikke rum og miljøer, der kan gøre en forskel og opbygge lokal stolthed.

Kunsten skal være funktionel og brugsvenlig, så der står "mere end blot" en skulptur og dermed er med til at gøre kommunens offentlige rum til rare steder at opholde sig. Kunsten skal gerne invitere til ophold, bevægelse og leg.

Kommunens kunst skal skabe livskvalitet og dette skal ske ved at arbejde med begrebet "placemaking". Kunsten er en del af det som gør et område interessant for nye tilflyttere eller turister.

PLACEMAKING:

Er et begreb fra arkitekturens verden, der beskriver en metode til at skabe offentlige rum der fremmer menneskers sundhed, lykke og velvære. Metoden tager udgangspunkt i et steds historie, kultur og lokalbefolkning.

KUNSTEN SKAL skabe rum for kreativ udfoldelse

Lokale kunstnere skal have mulighed for arbejdsfællesskaber og et netværk, hvor man kan samarbejde om udstillinger.

Kreativ udfoldelse skal være en mulighed og kan fungere som løftestang for særligt unge. Børn og unge skal vide at kunstnerisk udfoldelse er en mulighed og et kunstnerisk ungemiljø kan også støtte mange utilpassede unge. Her skal tænkes cirkulær drift, hvor de unge har ejerskab og får medbestemmelse over de steder som miljøerne er.

Værktøjer - Hvordan opnås visionen?

Visionerne opnås i kraft af en række Værktøjer. Disse beskrives i det følgende afsnit

Kunstråd i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune genopretter det tidligere kunstudvalg som et kunstråd, der skal fungere som faglig rådgiver og sparringspartner for Kultur- og Fritidsudvalget og administrationen i relevante kunstprojekter. Kunstrådet skal bestå af kunstfaglige medlemmer og gerne repræsentere flere forskellige kunstarter, eksempelvis billedkunst, performanceart med mere. De kunstfaglige medlemmer udpeges af Kultur- og Fritidsudvalget og skal arbejde med kunst professionelt enten som udøvende eksempelvis kunstner eller som kurator. Kultur- og Fritidsudvalget skal også udpege en politisk repræsentant.

Derudover skal kunstrådet bestå af repræsentanter fra kommunens byfora og repræsentanter fra landdistriktsrådet. Der skal også være en unge repræsentant fra kommunens ungeråd. For at sikre at kunstrådet er bredt forankret, bliver der oprettet et netværk der er åbent for alle kunstinteresserede. Netværket mødes to gange årligt, hvor kunstrådet orientere om deres arbejde og fremtidige initiativer. På møderne vil der være mulighed for at komme med forslag eller idéer til kunstrådets arbejde. Medlemmerne af netværket vil også kunne holdes opdateret løbende gennem et nyhedsbrev, som kommunens administration udsender.

Kunstrådets opgaver består i at være faglig sparringspartner. Kunstrådet har også et fast beløb hvert år til at støtte projekter som foregår indenfor kommunens grænser. Kunstrådet skal være sparringspartner for lokale kunstforeninger, der ønsker at søge fonde som Statens Kunstfond. Kunstrådet ville også kunne bruges i forbindelse med større udbud og kunstogaver i byudviklingen. Efter fire år fra oprettelsen af kunstrådet skal rådet i samarbejde med kommunen og netværket evaluere kunststrategien.

Kunstrådets opgaver og organisering vil blive specificeret i detaljer i rådets vedtægter som kommunen udarbejder.

2 procent af kommunens anlægsbudgetter afsættes til kunst

Ringkøbing-Skjern Kommune skal fremover afsætte 2 procent af et offentligt anlægsprojekts budget til kunst. Hvilket man efterhånden gør i mange kommuner. Med anlægsprojekter menes der nybyggeri, større renovationsprojekter og naturprojekter.

Det betyder at kunsten fra anlægsprojektets start tænkes som en del af arkitekturen og at kunsten ikke bare bliver en eftertanke når et projekt står færdigt. Den skal være en integreret del af arkitekturen og dermed en fast del af borgernes hverdag. Også i større naturprojekter kan kunsten spille en rolle og være med til at formidle naturen.

Det vil sige at det ikke "bare" er 2 procent ekstra i et anlægsprojekts budget, men at kunstnere samarbejder med arkitekter om at skabe rum, der fremmer det gode liv i kommunens byer, landsbyer og naturområder.

Et årligt event med fokus på børn og unge

For at give børn og unge mulighed for kreativ og kunstnerisk udfoldelse skal der være et årligt internationalt kunstevent VINTERLYS, som også vil fungere som platform for børn og unges kunstneriske arbejde.

Skoler og ungdomsuddannelser involveres eksempelvis i workshops der producerer kunstværker, som kan udstilles side om side med professionelle kunstnere.

VINTERLYS skal være professionelt kurateret, hvor også den kunstneriske kvalitet og faglighed er i højsædet. Naturen vil altid spille en central rolle i festivalen.

Internationale netværk og samarbejder

Det er vigtigt at lære af andre både lokalt og internationalt, for at kunne udvikle sig og lade sig inspirere til at skabe de mest optimale kunstoplevelser i vores kommune. Denne læring kommer ved at lade kommunens kunstaktører rejse ud eller invitere en kunstekspert til kommunen for at dele viden og afholde workshops.

Kommunens deltagelse i internationale samarbejder kan på sigt være med til at starte kunstprojekter, der går på tværs af landegrænser. Dette sker blandt andet ved at oprette huskunstner-programmer, hvor kunstnere fra udlandet kommer til Ringkøbing-Skjern Kommune i gennem et længere stykke tid og arbejder, samt har kontakt med lokale kunstaktører og kunstinteresserede.

Kreative værksteder

Alle der har lysten til at udfolde sig kreativt skal have muligheden for det i Ringkøbing-Skjern Kommune. Det kan være et tilbud til unge som ønsker at gøre kunst til en levevej, eller løftestang til dem som har det svært. Det kan også være værksteder til dem som arbejder med kunst i deres fritid og mangler et sted at være, møde andre med samme interesse og et sted at udstille.

Kommunen vil afsøge mulighederne for at oprette kreative værksteder og udstillingssteder i byer og landsbyer. Dette kan eventuelt være i tomme bygninger, hvor der ikke foreligger planer for hvad der skal ske.

For professionelle udøvende kunstnere vil kommunen også arbejde på at kunne have faste tilbud til kunstnere, der ønsker at prøve kræfter med at arbejde i Ringkøbing-Skjern Kommune. Et rum, hvor der er plads til innovation og nytænkning.

Sikring af eksisterende kunstværker

Kommunen arbejder på at oprette en pulje der specifikt går til vedligeholdelse og renovering af kommunens mange kunstværker. Kommunen opretter også klare retningslinjer for hvem der har vedligeholdelsesansvaret, når et nyt kunstværk bliver indkøbt til kommunen.

Det skal også være muligt for kommunen at ændre på placeringen af et kunstværk, hvis der er et lokalt initiativ og ønske om at finde en ny placering.

Eksisterende Initiativer

Der findes allerede mange stærke kunstininitiativer rundt i Ringkøbing-Skjern Kommune. Nedenstående er blot eksempler på den mangfoldighed af kunstininitiativer, der allerede foregår i kommunen.

Vinterlys

International Lysfestival for børn og unge, som skal være en årlig tilbagevendende event. I 2023 i Skjern.

Internationalt Træskulptur Symposium i Ringkøbing

Understøttelse af den årligt tilbagevendende Træskulptur Symposium styrker samarbejdet med kunstnere fra hele verden.

Kunst i Slusen i Hvide Sande

Kunstnere fra hele landet udstiller hvert år deres kunst i Hvide Sandes historiske sluse.

Kunst i Skjern by

Borgerne i Skjern har i gennem mange år arbejdet målrettet på at skaffe kunst til deres by fra både lokale og nationalt anerkendte kunstnere, samt at sikre formidling og opmærksomhed omkring kunstværkerne.

ART56 i Hvide Sande

En huskunstnerordning i Hvide Sande, som tiltrækker kunstnere fra både ind og udland.

Kunst i Tarm by

I 2014 etablerede lokale ildsjæle Kunstforum 6880, der igennem årene er lykkedes med at skaffe flere kunstværker til Tarm. Idag er det en del af Tarm Udviklingsforum.

Fremtidige Initiativer

Der er allerede formuleret en række fremtidige kunstinitiativer rundt i kommunen. Nogle er i sin helt spæde opstart, andre på tegnebrættet. Alle understøtter kunststrategien og vil kunne igangsættes i forlængelse af Kunststrategiens vedtagelse. Listen opdateres løbende med nye initiativer.

Skulpturpark langs Tarm Bybæk

Der planlægges en skulpturpark etableret langs Tarm Bybæk, hvor landart er i fokus. Ambitionen er et projekt hvor kunst og natur smelter sammen.

Kreativt værksted for unge i Videbæk

Kommunen vil undersøge om den tomme hal på Chr. Hansens Vej 1 i Skovkilen kan laves om til et aktivitetsted, hvor unge kan udfolde sig kreativt.

Brogården i Ringkøbing

Kreativt og innovativt værksted med fokus på kulturelt iværksætteri. Brobygger mellem kunstneriske discipliner, erhverv og lokalsamfund. Det sker bl.a. gennem artist in residence-programmer med internationale og nationale kunstnere i tæt samarbejde med lokale kunstnere og institutioner.

Netværk for Kunstnere og Kunstinteresserede

Der er et udtalt behov for at skabe et netværk/forum, hvor kunstnere og kunstinteresserede på tværs af foreninger og institutioner kan mødes og udveksle idéer og ønsker til kommunens kommende kunstprojekter.

Fortsat udvikling af Vestjyllands Kunstpavillon

Kommunens Kunstinstitution skal bæres frem som det fyrtårn, det er og kunne levere kunst af høj kvalitet.

Krediteringer

Kunstværker brugt i kunststrategien

Vestled af Marianne Hesselbjerg, Arkitekt prof. Carsten Juel-Christiansen og Landskabsarkitekt Torben Schönherr. Sydstranden i Hvide Sande.

Lysbærende Træ af Anna Rosa Hiort-Lorenzen. Hjørnet af Møllegade og Jernbanegade i Skjern.

Plastic Jellyfish af Raphaël Etiévant. Herningvej i Ringkøbing.

Under Overfladen af Anne Mette Harkes. Skjern bymidte.

Shiro af Vertigo. Vinterlys Festival 2022.

Kulturtage af Per Arnoldi. Skjern bymidte.

Englekvinde af Hans Krull. Åboulevarden i Tarm.

Survival of the Fattest af Jens Galschiøt. Ringkøbing Havn.

Fotografier

Anders Berg Jacobsen

Paul Erik Fabricius

Anne Mette Harkes

5

KLOSTER - SHOP IN SHOP CONCEPT

15. oktober 2022 – Ansøgning til LDR-puljen

En borger i Kloster søger midler til opstart af et ”minibutikscenter” (et såkaldt Shop in Shop concept).

Der gøres mange gode tiltag til at holde liv i kommunens landsby, men der mangler et øget fokus på de liberale erhverv.

Derfor et tiltag om at give liv i landsbyerne også for turister så alt ting ikke sker i Søndervig.

Kloster skal være pilot by da Kloster brugs forventet flyttet fra midt i Kloster til Søndervig Landevej og derfor et behov for fortsat liv i kloster

Projektet tænkes at være et center for små erhvervs drivende, et paradigme for andre landsbyer, et såkaldt shop in shop koncept og et center for nye unge iværksættere

Projektets idé og

formål er at skabe mere liv erhvervsmæssigt og turisme i Landsbyerne med Kloster som pilot by.

Realisering af projektet i 2023.

Der ansøges om **100.000 kr.** til et forprojekt, hvor der laves et skitseprojekt, hvordan centeret kan se ud.

Skitseprojektet skal indeholde en oversigt over butikker i centeret bl.a. bagerafdeling og slagterafdeling

5

BORRIS RÅDET SØGER STØRST MULIG STØTTE

Borris Rådet søger størst mulig støtte i forhold til to modtagne tilbud.

Projektets idé og formål

Visionen skal tage udgangspunkt i den logiske og naturlige sammenhæng mellem Borris og Skjern Å. En sammenhæng som er et stærkt aktiv for byen, der skaber adgang til naturen. Samtidig udformes samlingsstederne, som kvalificerede punkter på gåturen, så man har et sted at "gå hen".

Projekter skaber sammenhæng og understøtter adgangen til områdets unikke natur, for både lokale borgere og besøgende. Både børn, unge, voksne og ældre skal sikres adgang til både natur og faciliteter. Borris Rådet er projektejer i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune, lokale lodsejere, Borris Skoles Venner, Naturstyrelsen, Forsvaret, Borris Fiskeriforening, Danmarks Center for Vildlaks og Laksens Hus.

Med nærværende ansøgning søges det at skaffe finansiering til udarbejdelse af et skitseforslag, som kan danne baggrund for fondsansøgninger.

Borris Rådet står gerne til rådighed med yderligere oplysninger ved behov.

MERE KANT KENDSKAB & KÆRLIGHED TIL VESTJYLLAND

UDKAST

UDVIKLINGSSTRATEGI

LAG LEMVIG, RINGKØBING - SKJERN

2023 - 2027

Finansieret af
Den Europæiske Union

Indholdsfortegnelse

GENERELLE OPLYSNINGER OM DEN LOKALE AKTIONSGRUPPE	3
A. REDEGØRELSE FOR PROCESSEN FOR UDARBEJDELSE AF STRATEGIEN	4
B. BESKRIVELSE AF DEN LOKALE AKTIONSGRUPPE	5
<i>Formål med aktionsgruppens virke:.....</i>	<i>5</i>
<i>Aktionsgruppens netværk og samarbejdskapacitet.....</i>	<i>5</i>
<i>Aktionsgruppens ressourcer og kompetencer.....</i>	<i>5</i>
<i>Aktionsgruppens vurdering af områdets potentielle ansøgere og aktører.....</i>	<i>6</i>
C. BESKRIVELSE AF OMRÅDETS SITUATION.....	6
<i>Infrastruktur (trafikforhold, uddannelses- og sundhedsforhold, energiforsyning).....</i>	<i>6</i>
<i>Natur.....</i>	<i>13</i>
<i>Særlige miljømæssige forhold.....</i>	<i>16</i>
<i>Erhvervsstruktur – små, store virksomheder, iværksættere, arbejdspladser.....</i>	<i>17</i>
<i>Hvem bor i området?.....</i>	<i>21</i>
<i>Kulturelle forhold – beskrivelse af særlige kendetegn for området.....</i>	<i>27</i>
<i>Bæredygtig udvikling og grøn omstilling.....</i>	<i>28</i>
<i>Særlig kendetegn:.....</i>	<i>29</i>
D. AKTIONSGRUPPENS VURDERING AF DE VIGTIGSTE LOKALE UDFORDRINGER OG POTENTIALER.....	30
E. UDVIKLINGSSTRATEGIENS VISION	32
F. UDVIKLINGSSTRATEGIENS INDSATSOMRÅDER OG MÅL	32
<i>Særligt fokus på EU-plan om social inklusion, kønsligestilling og unge.....</i>	<i>33</i>
<i>Vores målsætning er:</i>	<i>33</i>
G. AKTIONSGRUPPENS EGNE PRIORITERINGSKRITERIER	34
H. UDVIKLINGSSTRATEGIENS MÅLSÆTNINGER, MÅL FOR INDSATSOMRÅDER OG AKTIVITETER.....	34
<i>H. 1 Erhvervsrettede mål og aktiviteter</i>	<i>34</i>
<i>H2 Mål og aktiviteter, der forbedrer rammevilkårene for udvikling af landdistrikterne</i>	<i>36</i>

Indledning.

Mange forbinder området om Lemvig og Ringkøbing-Skjern Kommuner med naturen og især de smukke kyster, hyggelige landsbyer, en rig historie og dynamiske industri og produktionsvirksomheder. Regionen rummer mange lokale ressourcer og en unik kulturarv, der er vigtig for områdets identitet og fremtid.

Området besøges af tusinder af besøgende hvert år, der ønsker at opleve den spektakulære natur og rejse hjem med nogle gode minder og oplevelser i bagagen. Det er et velfungerende lokalsamfund med muligheder for et meningsfuldt liv, som gør området livligt og tiltrækkende for både lokale beboere og turister. Natur, fællesskab og erhvervsliv spiller en vigtig rolle i at bevare livskvaliteten og servicefaciliteter i området. LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern ønsker at skabe en egn hvor der er lys i vinduerne hele året.

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern bidrager til udviklingen af lokalsamfundene ved at tildele tilskud til relevante projekter båret af lokale ildsjæle, virksomhedsejere og lokale foreninger. LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern modtager midler direkte fra EU og administreret af Plan- & Landdistriktsstyrelsen, til både lokale projekter og driften af LAG-foreningen.

Denne udviklingsstrategi er baseret på et tilbageblik på den foregående LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern, en analyse af områdets udfordringer og potentialer og en aktiv borgerinddragelse. Strategien peger på områder, hvor midlerne vil blive brugt til at styrke og udvikle lokale ressourcer og kvaliteter, med det formål at gøre LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern til et bæredygtigt og livligt samfund.

Vi har i bestyrelsen arbejdet med strategien og på baggrund af analyser og borgerinddragelse, har vi valgt at denne strategi skal arbejder for ***mere kant kendskab og kærlighed til Vestjylland.***

Generelle oplysninger om den lokale aktionsgruppe

1	Navn på lokal aktionsgruppe (ansøger)
	LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern 2022 - 2027
2	Angiv om aktionsgruppen er en LAG, FLAG eller integreret LAG/FLAG
	LAG
3	Afgrænsning af aktionsgruppens geografiske område (kommuner, evt. øer samt region)
	Lemvig og Ringkøbing-Skjern Kommuner
4	Aktionsgruppens adresse
	C/O Ringkøbing-Skjern Kommune Ved Fjorden 6 6950 Ringkøbing
5	Aktionsgruppens CVR nr.
	43471732
6	Aktionsgruppens Nemkonto nr.
	7608 0001917437
7	Aktionsgruppens telefon nr.
	9974 1765
8	Aktionsgruppens e-mail
	LAG@rksk.dk
9	Forperson for bestyrelsen
	Bente Tang
10	Forpersons adresse
	Hanninggårdvej 1, 6900 Skjern
11	Forpersons telefon nr.
	2262 2595
12	Forpersons e-mail
	hanninggaard@hanninggaard.dk

Underskrift jf. standardvedtægter:

A. Redegørelse for processen for udarbejdelse af strategien

Tidslinje over processen.

- 4. maj. 2022 blev der med annoncer i ugeaviserne, samt på sociale medier i området indkaldt til informationsmøde for de to kommuner.
- 17. maj 2022 blev der afholdt informationsmøde i Tim Hallen. Forsamlingen besluttede med enstemmighed, at man gerne ville ansøge om at blive godkendt som tilskudsberettiget lokal aktionsgruppe for perioden 2023-27.
- D. 1. og 3. august 2022 blev der indkaldt til stiftende generalforsamling med artikler og annoncer i områdets ugeaviser, samt pressemeddelelser på kommunernes platforme.
- D. 17. august kl. 19.30 blev der afholdt stiftende generalforsamling i Tangsøcentret i Bækmarksbro. Der var mødt 17 op fra de to kommuner. Vedtægterne blev vedtaget og den lokale aktionsgruppe for perioden 2022-27 fik navnet LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern.
- 11. oktober er der afholdt bestyrelsesmøde, hvor der er arbejdet med strategiprocessen.

Borgerinddragelse:

- D. 22. november pressemeddelelse og annoncering i lokale ugeaviser.
- D. 29. november Landdistriktrådets årsmøde i Ringkøbing kommune. Her blev der opsamlet data i forhold til den kommende strategi. (Både kommunal og LAG)
- D. 30. november Udviklingsdebat i 18b Harboøre. Formen på debatten er kendt fra radioprogrammet Mads og Monopolet. Heino, én af de to LAG koordinatore, vil præsentere Monopolet for dilemmaer inden for områderne iværksætter, erhverv, turisme, bosætning og levevilkår i landdistrikterne. Der blev optaget en podcast i to episoder, som kan lyttes [her](#).
- D.1. november – 1. december har der været et spørgeskema, som har ligget på hjemmesiden, og været delt på sociale medier.

Strategiarbejde fortsat:

- 9. december er der igen været afholdt bestyrelsesmøde, hvor der er arbejdet med strategiprocessen. Der arbejdes med data vedr. borgerinddragelse, udviklingsstrategiens vision, mål og aktiviteter.
- Udkast sendt til bestyrelsen 31.1.23 og sendes herefter i høring hos kommuner, regionen og medlemmer.
- (her kommer det sidste efter høringsfasen)

B. Beskrivelse af den lokale aktionsgruppe

Formål med aktionsgruppens virke:

Formålet med LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern er at støtte gode projekter, der bidrager til udviklingen af et levende samfund med arbejdspladser, gode rammebetingelser for øget livskvalitet for alle borgere og en bæredygtig udvikling, ved at yde økonomisk og anden form for støtte.

Aktionsgruppens netværk og samarbejdskapacitet

I den kommende programperiode vil foreningen arbejde på at øge samarbejde og netværk lokalt, nationalt og internationalt. Det vil åbne op for muligheder for at dele erfaringer og viden, samt udnytte hinandens netværk og ressourcer. Vi har fra tidligere periode erfaret, at det kan være med til at løse lokale udfordringer, samt at skabe større lokal forankring og engagement i foreningens aktiviteter og skabe en helhedsorienteret tilgang til lokal udvikling.

Foreningen vil vedligeholde og fortsætte samarbejdet med andre LAG'er, især LAG Struer - Holstebro, da vi geografisk ligger tæt på og der har i forgangene periode været flere projekter med snitflader.

Derudover kan et tættere samarbejde med LAG Struer – Holstebro og andre nationale aktionsgrupper bidrage til at skabe synergier og øge effektiviteten i projekterne.

Der vil fortsat være et stærkt samarbejde med to kommuners administrationer. Vi vil sammen med kommunerne drøfte kommende projekter og samarbejdsinitiativer, således at vi kan optimere samspillet mellem kommunale strategier og vores egne projekter. Vi vil fortsætte det gode samarbejde med Region Midtjylland og understøtte deres udviklingsstrategier. Herudover vil samarbejde med de lokale turistdestinationer, Destination Nordvestkysten og Destination Vesterhavet blive højt prioriteret.

Foreningens medlemmer vil blive holdt opdateret via nyhedsbreve, hjemmesiden, podcasts og sociale medier. Herudover vil medlemmerne bliver orienteret om foreningens arbejde på den årlige generalforsamling.

Aktionsgruppens ressourcer og kompetencer

LAG Lemvig og Ringkøbing-Skjern har samlet over 15 års erfaring med LEADER-principperne.

Bestyrelsen er bredt sammensat med 13 medlemmer, der både repræsenterer lang erfaring med LAG og den yngre generation og også omfatter de 4 socioøkonomiske grupper: Borgere, erhvervsliv, foreningsliv og offentligt udpegede. Ved etableringen af aktionsgruppen har partnerskabet gjort en aktiv indsats for at synliggøre foreningen og bestyrelsesarbejdet via annoncering til brede målgrupper, hvilket har resulteret i en god aldersmæssig repræsentation og kønsfordeling i bestyrelsen.

Bestyrelsen planlægger at afholde 3-6 bestyrelsesmøder om året, hvor nogle er dedikeret til at vurdere projekter, mens andre er rettet mod mere strategiske diskussioner. Derudover afholdes en årlig generalforsamling, som bestyrelsen ønsker, skal være et forum for videndeling og inspiration. Bestyrelsen vil årligt, i forbindelse med generalforsamlingen, sørge for løbende overvågning og evaluering af implementeringen af den lokale udviklingsstrategi. Bestyrelsen vil også besøge projekter regelmæssigt, og hvis det er nødvendigt, arrangere begivenheder for at fremme samarbejde og motivere til realiseringen af den lokale udviklingsstrategi.

Forperson for bestyrelsen har, i samarbejde med resten af bestyrelsen, den daglige kontakt med

sekretariatet og er ansvarlig for gennemførelsen af processen vedrørende rekruttering af sekretariatsmedarbejdere gennem offentlige stillingsopslag og efterfølgende samtaler.

Det er vigtigt, at koordinatoren har en fysisk tilstedeværelse i lokalområdet og kendskab til området. Der lægges vægt på, at koordinatoren har den rigtige uddannelsesmæssige og erfaringsmæssige baggrund for at kunne udføre jobbet. Regnskabsstyring håndteres af sekretariatet, samt en ekstern bogholder, der sørger for bogføring, lønudbetaling og betaling af større fakturaer, for at sikre professionel og ensartet regnskabsstyring. Regnskabsprogrammet sikrer 100% revisionsspor på alle transaktioner og årsregnskabet godkendes årligt af bestyrelsen. Det kommende års budget godkendes også af den samlede bestyrelse.

For at sikre habilitet i bestyrelsen eller for koordinatoren kræves der en meget høj grad af omhu og kontrol med hensyn til habilitet. Reglerne for habilitet følger forvaltningslovens og gældende "driftsvejledning for lokale aktionsgrupper" vil altid blive fulgt. For at sikre gennemsigtighed i prioriteringen af projekter, vil scoringsskemaet for projekterne altid blive anvendt og danne grundlag for prioriteringen. På denne måde sikres det, at alle projekter vurderes og prioriteres ud fra de samme kriterier, og eventuelle afslag er begrundet i disse.

Aktionsgruppens vurdering af områdets potentielle ansøgere og aktører
Erhvervslivet i de to kommuner er præget af mange små SMV'er (under 50 ansatte) og iværksættere. Disse grupper kan ofte have svært ved at låne penge til opstart og udvikling. Derfor forventer vi, at netop denne gruppe vil være blandt ansøgerne, og at denne gruppe vil have særlig stor nytte af LAG-midlerne. Vi ved af erfaring fra sidste periode, at denne gruppe ofte kommer med seriøse, spændende projekter med kant og stærk forretningsplan.

Området er også præget af mange ildsjæle og frivillige foreninger. I de to kommuner ved man godt at hvis ting skal udvikles, er det nødvendigt at tage ansvar og tage fat i arbejdet selv. Derfor forventer vi også, at der vil være mange ansøgere fra dette segment, dvs. foreninger og ildsjæle med projekter, der vil udvikle fritidslivet og rammevilkårene i lokalområdet.

Erfaringen viser, at både de små virksomheder, foreninger og ildsjæle har et stort behov for hjælp og support fra LAG-sekretariatet til den administrative projektstyring.

C. BESKRIVELSE AF OMRÅDETS SITUATION

Infrastruktur (trafikforhold, uddannelses- og sundhedsforhold, energiforsyning).

Trafikforhold.

De to kommuner, Ringkøbing-Skjern og Lemvig, er arealmæssigt to af landets største, men samtidig har de også en lav befolkningstæthed. Dette skaber unikke forhold omkring trafikken i området, da mange borgere er nødt til at have deres egen bil eller anden form for personlig transport. Med reduktionen af offentlige og private services i lokalområder, bliver afstandene til uddannelsesinstitutioner, lægehuse og indkøbsmuligheder større, og derfor er der også et stigende behov for kollektiv transport. Desværre kan mange lokalområder opleve nedskæringer i kollektiv

transport på grund af manglende rentabilitet, og dette kan være en reel udfordring for bosætningen i disse områder, da mange steder kun har 1-2 afgang/ankomster om dagen.

- Bus: Busserne i området er ofte knyttet til skolekørsel og har derfor ofte afgang i forbindelse med skoletider.
- Tog: Togforbindelserne fra de større byer i Ringkøbing-Skjern kommune giver adgang til resten af Danmark. I Lemvig Kommune er der også en lokalbane (Midtjyske Jernbaner) som også er forbundet til tognettet i resten af landet.
- Der er også en flex og plustur-ordning, som giver mulighed for at bestille taxa-kørsel.
- Samkørsel: Der udvikles løbende forskellige platforme til samkørsel og delebiler. I forskellige områder benyttes de i nogen grad, men det har endnu ikke slået igennem som en effektiv løsning på mobilitetsudfordringerne i kommunerne.

Den lokale aktionsgruppe (LAG) har begrænset mulighed for at påvirke den offentlige transport direkte på grund af økonomiske og organisatoriske årsager, men LAG bestyrelsen kan bidrage til at bringe problemstillingerne frem. LAG kan desuden støtte lokale initiativer og projekter gennem samarbejde med iværksættere, foreninger, frivillige og ildsjæle, f.eks. projekter som organiserer mobilitetsløsninger gennem digitale platforme, hjemmesider eller sociale medier.

Uddannelsesforhold.

Lemvig Kommune har en lavere uddannelsesniveau end det nationale gennemsnit. Blandt de 30-34-årige har 19,6% kun en grundskoleuddannelse, og andelen med en lang videregående uddannelse er knap en tredjedel af det nationale gennemsnit. Uddannelsesniveaut er imidlertid steget markant siden 1991, hvor næsten halvdelen af de 30-34-årige kvinder kun havde en grundskoleuddannelse, mens det i 2018 var faldet til 18%.

Kommunen har flere folkeskoler, herunder Alt i et-Skolen, Klinkby og Ramme Skole, som tilbyder 0.-6. klasse, Christinelystskolen, Harboøre Skole og Børnecenter, Lemtorpskolen, Nørre Nisum Skole- og Børneunivers, Tangsø Skole og Thyborøn Skole alle har 0.-9. klassetrin. (Fra 2024 fjernes overbygning fra Nisum Skole- og Børneunivers og Tangsø Skole, overbygningen i Thyborøn skole flyttes til Harboøre Skole.)

Lemvig Kommunale Ungdomsskole er et tilbud til unge mellem 13 og 18 år.

Der er også flere efterskoler og ungdomsuddannelser tilgængelige i kommunen, herunder Lemvig Gymnasium og Fiskeriskolen i Thyborøn.

Professionshøjskolen VIA University College har også en afdeling i Nørre Nisum, hvor man kan tage lærer- og HF-uddannelser. HF-uddannelsen har oplevet stor succes med sin kostafdeling, da det har været med til at tiltrække mange elever til uddannelsen, ved at man kan bo i et uddannelsesmiljø.

I Ringkøbing-Skjern Kommune har man et højt niveau af erhvervsuddannelser, men en lavere andel af videregående uddannelser sammenlignet med landsgennemsnittet. I 2018 var 42,4% af de 30-34-årige i kommunen i besiddelse af en erhvervsuddannelse, mens kun 27,5% havde en sådan i hele landet. Uddannelsesniveaut er steget betydeligt siden 1991, specielt for kvinder. Andelen af kvinder med kun en grundskoleuddannelse faldt fra 41% i 1991 til 15% i 2018, mens

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland" LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

andelen for mænd faldt fra 30% til 20%. Andelen med en mellemlang videregående uddannelse er også steget for begge køn, men andelen med lange videregående uddannelser er stadig lavere end landsgennemsnittet.

I forbindelse med dannelsen af Ringkøbing-Skjern Kommune, blev der lukket fire skoler i 2008, og 7.-9.-klasser blev samlet i overbygningskoler. Derudover er der vokset en stor mængde af friskoler i kommunen, hvilket har øget andelen af elever i disse skoler i det seneste tiår.

Der er også flere efterskoler og ungdomsuddannelser i kommunen, samlet under UddannelsesCenter Ringkøbing-Skjern (UCRS) i Skjern.

I kommunen findes der ikke nogen form for videregående uddannelser, dog kan Erhvervsakademi MidtVest i Herning tilbyde en toårig markedsføringsøkonomuddannelse i Skjern fra 2018.

Efterskoler er en del af Dna'en i de to kommuner. Traditionen med at sende børn på efterskole har rødder dybt forankret i samfundet, og det er en del af kulturen og identiteten i kommunerne. Det høje antal elever, der tager på efterskole, udfordrer lokale skoler til at fortsætte med at udvikle deres tilbud, men også presser også antallet af elever i overbygningsklasserne. Efterskolerne er en vigtig del af den lokale økonomi, idet de skaber jobs inden for uddannelsessektoren samt bidrager til andre lokale virksomheders vækst og udvikling i lokalområdet.

Sundhedsforhold.

Rapporten fra Region Midtjylland "Hvordan har du det?" giver en oversigt over befolkningens sundhed og trivsel i perioden fra 2010 til 2021 på både regionalt og kommunalt niveau. Det særlige ved undersøgelsen er det store antal borgere, der deltager i spørgeskemaundersøgelsen, samt at undersøgelsen gennemføres i hele Danmark på samme tid. Sundhedsprofilen er den største sundhedsundersøgelse af sin art i Danmark og giver en unik mulighed for at følge udviklingen i danskernes sundhed og trivsel på tværs af regioner og kommuner i hele landet.

Oplysningerne fra sundhedsprofilerne anvendes i kommunal og regional planlægning af sundhedsindsatsen for at identificere udfordringer og planlægge, prioritere og gennemføre forebyggelses- og behandlingsopgaver for at forbedre borgernes sundhed.

Undersøgelsen "Hvordan har du det?" indeholder en kerne af spørgsmål, der er stillet til borgere i hele landet, samt en række spørgsmål, der er specifikke for Region Midtjylland. Undersøgelsen er gennemført i 2021, hvor coronapandemien har haft stor indflydelse på samfundet og dataindsamlingen fandt sted mellem 5. februar og 12. maj 2021. Resultaterne af undersøgelsen kan have været påvirket af de restriktioner og tiltag, der var i forbindelse med pandemien og det er vigtigt at tage dette i betragtning når man læser tallene.

Tabellen herunder præsenterer data om forskellige sundhedsmetrikker for de to kommuner i sammenligning med gennemsnittet i Region Midtjylland.

Det ser ud til, at Lemvig Kommune har højere satser for flere risikable sundhedsvaner sammenlignet med Ringkøbing-Skjern Kommune og resten af Region Midtjylland, såsom at drikke mere end 10 genstande om ugen, at være fysisk inaktiv, at have en usund kost og at engagere sig i 2-5 risikable

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland" LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

sundhedsvaner. Tabellen viser ligeledes at Lemvig kommune og Ringkøbing-Skjern kommune i Region Midtjylland har en højere procentdel af borgere, der er dagligrygere, fysisk inaktive, har usunde kostvaner, 2-5 risikable sundhedsvaner og dårligt selv vurderet helbred end i Region Midtjylland som helhed. Dette indikerer, at der er et behov for at fokusere på at reducere disse sundhedsvaner og forbedre borgernes helbred i disse kommuner.

På den positive front viser tabellen at Lemvig kommune og Ringkøbing-Skjern kommune i Region Midtjylland har en lavere procentdel af borgere med høj score på stressskalaen, symptomer på depression og ensomhed end i Region Midtjylland som helhed. Dette er positivt, da det indikerer, at borgerne i disse kommuner har mindre stress, ensomhed og depression end i Region Midtjylland.

I kolonnerne ses forekomsterne af sundhedsmålene i hele Region Midtjylland og i kommunen. Signifikante forskelle er markeret med en stjerne* og rødt.

	Region Midtjylland	Lemvig Kommune	Ringkøbing – Skjern Kommune
Dagligrygere	13%	16%*	14%
Drikker mere end 10 genstande om ugen	15%	17%	15%
Fysisk inaktive	18%	21%*	17%
Usund kost mønster	18%	22%*	21%*
2-5 risikable sundhedsvaner	20%	26%*	20%
Dårlig søvnkvalitet	10%	10%	10%
Dårligt selv vurderet helbred	16%	19%*	16%
Høj score på stressskalaen	29%	24%*	24%*
Symptomer på depression	8%	6%*	6%*
Ensomhed	14%	11%*	12%
4+ kroniske sygdomme	15%	17%	15%
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år)	18%	20%	19%

Kilde: SUNDHEDSPROFIL FOR REGION OG KOMMUNER 2021.

Hvordan vurderer borgerne sit helbred i kommunerne?

Selv vurderet helbred er en populær helbredsindikator i folkesundhedsvidenskab, der ofte bruges i befolkningsundersøgelser for at beskrive den generelle helbredstilstand i befolkningen. Det er en persons subjektive vurdering af deres eget helbred, som kan inkludere både objektive og subjektive

Finansieret af
Den Europæiske Union

aspekter, såvel som fysisk og mentalt helbred. Selvvurderet helbred kan betragtes som en samlet vurdering af ens eget helbred, der ikke er beskrevet udtømmende ved en liste over symptomer, sygdomme og risikofaktorer.

I perioden fra 2010 til 2021 har der været en stigning i andelen med dårligt selvvurderet helbred i Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner. Stigningen varierer fra 3 procentpoint i Ringkøbing-Skjern kommune til 4 procentpoint i Lemvig kommune.

Ved målingen i 2021 opnår Lemvig kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland en signifikant større andel med dårligt selvvurderet helbred. (se tabel herunder)

Andel af borgere, som har dårligt selvvurderet helbred – køn, alder og sociale forhold

Gennemsnit begge køn, Ringkøbing-Skjern Kommune	16 %
Gennemsnit begge køn, Lemvig Kommune	19 %
Gennemsnit begge køn, Region Midtjylland	16 %

Kilde: SUNDHEDSPROFIL FOR REGION OG KOMMUNER 2021.

Hvordan trives borgerne i kommunerne?

Selv om borgerne, især i Lemvig kommune, ikke vurderer deres helbred særlig højt, så trives borgerne og har høj livskvalitet. Faktisk ligger begge kommuner i top 3.

I rapporten fra Region Midtjylland benyttes begreberne trivsel og livskvalitet, som to nært beslægtede begreber. Trivsel dækker over vurdering af eget liv og vilkår inden for forskellige domæner, mens livskvalitet refererer til, om man finder sit liv tilfredsstillende på et overordnet niveau. Begge begreber er vigtige for mental sundhed. I undersøgelsen "Hvordan har du det?" er trivsel og livskvalitet belyst ved at stille spørgsmålet "Hvordan synes du, din trivsel og livskvalitet er alt i alt?" med svarmulighederne:

- 1) Virkelig god
- 2) God
- 3) Nogenlunde
- 4) Dårlig
- 5) Meget dårlig

Region Midtjylland har et særligt fokus på sundhed og velfærd i landdistrikterne, herunder bedre adgang til sundhedsydelser og støtte til sundhedsinitiativer og forebyggelsesprogrammer. Der er også initiativer, der er rettet specifikt mod landdistrikterne, som f.eks. sundhedsambassadører, der hjælper med at udbrede viden om sundhed og forebyggelse, og som arbejder for at forbedre sundhedsuddannelser og sundhedsindsatser på lokalt niveau.

Kommunernes udgifter til sundhedsfremme stiger:

Konklusionen på tallene fra Danmarks statistik er, at Lemvig kommune og Ringkøbing-Skjern kommune har haft en stigning i udgifterne til sundhedsfremme og forebyggelse, samt kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning fra 2011 til 2021.

I Lemvig kommune er udgifterne til sundhedsfremme og forebyggelse steget med 135% fra 2011 til

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland" LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

2021, og udgifterne til kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning er steget med 505% fra 2011 til 2021. I Ringkøbing-Skjern kommune er udgifterne til sundhedsfremme og forebyggelse steget med 186% fra 2011 til 2021, og udgifterne til kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning er steget med 52% fra 2011 til 2021.

Tabel: Kommunernes regnskaber på funktioner efter prisenhed. Pr. indbygger, løbende priser (kr.)

		2011	2021
Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	Region Midtjylland	289	477
	Lemvig	154	778
	Ringkøbing-Skjern	313	479
Sundhedsfremme og forebyggelse	Region Midtjylland	66	193
	Lemvig	68	159
	Ringkøbing-Skjern	30	86

Kilde: Statistikbanken REGK31

En rapport fra DEFACTUM lavet for Landdistrikternes Fællesråd konkluderer, at der er et behov for mere viden om sundhed i landdistrikterne for at kunne træffe beslutninger og iværksætte handlinger. Data fra analysen "Hvordan har du det? - 2017" viser, at der er store forskelle i sundheden mellem socialt stærke og svage landdistrikter, men ikke store forskelle mellem land og by. Der er en større andel af rygere, usunde kostvaner og overvægtige i landdistrikterne, samt en større andel med flere kroniske sygdomme og svært ved at forstå information om sundhed.

Mental sundhed er bedre i landdistrikterne end i hele regionen, hvilket også viser sig i data fra Lemvig og Ringkøbing-Skjern Kommuner. Der er også en bedre sundhedstilstand i de socialt stærkere områder end i de socialt svagere områder. Der er en betydelig social og geografisk ulighed i sundheden i landdistrikterne. At have adgang til et velfungerende foreningsliv og gode muligheder for motion og idræt i naturen kan reducere stress og depression og fremme mental sundhed. Derudover kan kommercielle muligheder også hjælpe med at animere til et sundere og mere aktivt liv. Der er dog vigtigt at bemærke, at mange lokalområder i landdistrikterne kan have udfordringer med at opretholde et relevant serviceniveau i forhold til sundhedsområdet. f.eks. lang afstand til speciallæger og svært at få nye læger til at overtage ledige lægepraksisser.

Energiforsyning.

Varmeforsyning:

Det seneste år har vist, at en stabil energiforsyning er afgørende for et trygt hverdagsliv. Prisstigninger på visse energikilder har haft stor indflydelse på den økonomiske tryghed i hverdagen og på boligkøbers beslutninger om, hvor de vil bosætte sig. Det betyder, at boliger, der opvarmes med naturgas eller individuelle brændselsfyring, er sårbare over for prisstigninger og forsyningsusikkerhed. Derimod har husstande, der er tilsluttet fjernvarme, en bedre mulighed for en stabil og lokalt og bæredygtigt produceret energiforsyning.

Især Ringkøbing – Skjern Kommune har været udfordret da der er flere landsbyer der opvarmes med naturgas. Her har kommunen bl.a. oprettet en hjemmeside med information til borgere, samt gjort

Finansieret af
Den Europæiske Union

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland" LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

det muligt at søge en pulje til at afholde borgermøder om udfordringerne. Med den potentielle energi-krise, der er tæt knyttet til den globale politiske udvikling, er der øget fokus på at sikre energiforsyningen i begge kommuner. Derfor satses der på nationalt og kommunalt plan på at udvide den danske energiproduktion, især ved at udbygge den vedvarende energi, og her spiller de to kommuner en stor rolle.

Vedvarende Energi

Samlet set viser opgørelsen fra 2020 at Region Midtjylland nærmer sig målsætningen om, at 50 procent af energiforbruget i 2025 skal komme fra vedvarende kilder. Opgørelsen, der baserer sig på forbruget i 2017 viser, at andelen pt er på 42,2 procent i regionen. I Ringkøbing-Skjern Kommune er det tilsvarende tal 65,6 procent. Kommunen er dermed kun overgået af Samsø på 84,7 pct og Lemvig Kommune på 68,8 pct grøn energi.

Samme top-tre billede viser sig, når man kigger på udledningen af CO₂. Her udleder hver borger i Samsø 0,1 tons CO₂ om året, mens Lemvig Kommune ligger på en andenplads med 2,7 tons CO₂ lige foran Ringkøbing-Skjern Kommune på 2,8 tons CO₂ per indbygger per år.

Energistyrelsen – Spareenergi.dk – Ringkøbing-Skjern 2019

Energistyrelsen – Spareenergi.dk – Lemvig kommune 2019

Mindre udledning af CO₂

Samlet set viser opgørelsen, at Region Midtjylland nærmer sig målsætningen om, at 50 procent af energiforbruget i 2025 skal komme fra vedvarende kilder. Opgørelsen, der baserer sig på forbruget i 2017 viser, at andelen pt er på 42,2 procent i regionen. I Ringkøbing-Skjern Kommune er det tilsvarende tal 65,6 procent. Kommunen er dermed kun overgået af Samsø på 84,7 pct og Lemvig Kommune på 68,8 pct grøn energi.

Samme top-tre billede viser sig, når man kigger på udledningen af CO₂. Her udleder hver borger i Samsø 0,1 tons CO₂ om året, mens Lemvig Kommune ligger på en andenplads med 2,7 tons CO₂ lige foran Ringkøbing-Skjern Kommune på 2,8 tons CO₂ per indbygger per år.

Natur.

Som man kan se i tabellen herunder, fylder naturen meget i forhold til landsgennemsnittet. Både i forhold til landbrugsjord, men også i forhold til stort set alle naturtyper er man over landsgennemsnittet.

Areal efter enhed, tid, arealdække og område

	Hele landet	Lemvig	Ringkøbing-Skjern
Procent			
2021			
Landbrugsafgrøder	59,2	61,5	60,4
Permanent græs og andre ekstensive afgrøder	4,4	3,1	3,4
Skov	13,3	14,6	11,4
Heder, enge og anden natur (tør og våd)	8,9	9,3	14,3
Heder, klitter og anden tør natur	3,5	4,0	7,2
Enge, moser og anden våd natur	5,5	5,3	7,1
Søer og vandløb	2,4	3,0	2,8
Søer	1,4	2,1	1,6
Vandløb	1,0	0,9	1,2

Kilde: Statistikbanken.dk

Naturen i de to kommuner enestående og varieret, og der er meget af det. Samlet set har de to kommuner et areal på ca. 2.000 km². Naturen er en meget vigtig del af identiteten og i begge kommuner er naturen en del af den fremtidig vision for branding. F.eks. Ringkøbing-Skjern Kommunes "Vision 2022", som er kaldt "Naturens Rige". Visionen er at sikre fælles værdier af natur og kultur, og beskytte områderne for fremtiden.

- Vesterhavet: Begge kommuner har kystlinje mod vest og det brusende hav. Vesterhavet er en del af Nordsøen, men i Danmark bruges betegnelsen Vesterhavet kun om den kystnære del af havet. Naturen i Vesterhavet er præget af højt til himlen, storslået landskab og ro og

rå natur. Vesterhavet er desuden kendt for sin kraftige bølgegang, kolde temperaturer og høje vandstande. Det er også et vigtigt område for fiskeri og er hjemsted for en række forskellige arter af fisk og skaldyr. Vesterhavet har en unik kystlinje, med klipper, klitter og sandstrande. Det er et populært område for turisme, både for vandsportsentusiaster og dem der ønsker at nyde den naturskønne kystlinje.

- Fjorde:
 - Ringkøbing Fjord: Ringkøbing Fjord er en 30 kilometer lang og mellem 2-5 meter dyb fjord, som ligger i Ringkøbing, Skjern Kommune. Det er den største fjord i Vestjylland og er forholdsvis lavvandet. Ringkøbing Fjord afvander cirka 9 procent af Danmarks areal, blandt andet Skjern Å oplandet. Vandudskiftningen mellem Ringkøbing Fjord og Vesterhavet sker via en sluse i Hvide Sande. På baggrund heraf er fjorden efter vandrammedirektivet karakteriseret og udpeget som et stærkt modificeret vandområde.
 - Nissum Fjord: Nissum Fjord er en unik naturoplevelse i Vestjylland i Danmark. Det er et område med fjord og hav, klit og skov, og også hede. Naturpark Nissum Fjord giver mulighed for at opleve rigtigt dyreliv i området, som kan opleves på vandreture og cykelture. Fjorden er et sjældent og følsomt naturområde, som skal beskyttes, men samtidig er det et åbent landskab hvor alle er velkomne, når de bevæger sig med respekt for naturen og de specifikke regler for færdsel. Der er gode adgangsforhold til området og der tilbydes guidede vandreture og foldere til dem, der ønsker at vandre på egen hånd.
 - Limfjorden: Limfjorden er en del af havet, beliggende i Danmark, hvor det er blevet betragtet som en fjord siden vikingetiden. Limfjorden har i dag indløb fra både Nordsøen og Kattegat, og adskiller dermed Nørrejyske Ø fra det øvrige Jylland. Limfjorden er kendt for sin unikke historie, Limfjorden er også kendt for sine lækre skaldyr som østers og muslinger, som er kendt som en af verdens bedste østers.
- Skjern Enge og Skjern Å: Skjern Å er en flod i Danmark, der er kendt for sit store vandflow og det liv, der følger med. Det transporterer op til 50.000 m³ vand i minuttet og afvander et areal på størrelse med Fyn. Det er Danmarks vandrigeste å og en tur ad Skjern Å giver mulighed for at opleve en ellers upåagtet natur, fuld af krogveje og overraskelser. Der er mange muligheder for at opleve åen, som fx gennem kanoture eller fisketure. Skjern Enge: Skjern Enge er et naturområde på 2200 hektar. Det består hovedsageligt af enge, vådområder, søer og Skjern Å. Skjern Enge er den vestligste del af Skjern Å-dalen og Danmarks eneste floddelta. Der er 26 parkeringspladser med flotte udsigter og borde/bænke, der giver nem adgang til området. Der er også vandreture tilgængelige i området, såsom Skjern Enge Gul rute, som går rundt om Vester Enge og krydser Kalvholm, hvor Skjern Å krydses med to trækfærger. Turen giver et godt overblik over ådalens delta og et fint indtryk af naturen lige før Skjern Ås udløb i Ringkøbing Fjord. Der er også naturcentre, Skjern Å og Skjern Enge, med spændende udstillinger om planter, dyr, fugle og om åens og engenes betydning for menneskene.
- Klosterheden Plantage: Klosterheden Plantage er Danmarks tredjestørste skovområde, beliggende mellem byerne Struer og Lemvig. Det er hjemsted for vilde bævere, kronvildt og sjældne planter. Derudover finder man en flyveplads fra 2. Verdenskrig i vestkanten af

Udvalgte

skoven. Der er mulighed for at tage en mountainbiketour på en af de 10 bedste ruter i Danmark, som er markeret med blå og rød farve og tager mellem 2,5 og 4 timer at køre igennem.

Beskyttet natur: Mange naturområder er forsvundet i løbet af de sidste 50 år, hvilket også medfører tab af vilde dyr og planter. Folketinget besluttede i 1972 at beskytte bestemte naturtyper og i 1992 blev disse bestemmelser udvidet med Naturbeskyttelsesloven, som beskytter søer, moser, ferske enge, strandenge, heder, overdrev og vandløb. Beskyttelsen af disse naturtyper gælder overalt i Danmark. Naturbeskyttelse kan også ske gennem fredninger og Natura 2000-områder, et EU-netværk af beskyttede naturområder, der bevarer og beskytter sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og dyre- og plantearter.

De største og vigtigste naturområder er beskyttet af fredninger eller udlagt som Natura 2000-områder og statskov. I kommunerne findes en række forskellige habitatområder. Disse omfatter både kystområder, heder, skove, moser og søer.

Kystområderne i kommunerne er kendetegnet ved deres sandede strande og klitter, samt deres rige plante- og dyreliv. Her finder man bl.a. forskellige arter af hedeplanter og havfugle.

Hederne i kommunerne er også vigtige habitatområder. De er hjemsted for en række arter af planter og dyr, herunder forskellige insekter og fårekylinger.

Skove i kommunerne er også vigtige habitatområder, da de er hjemsted for en række forskellige arter af træer og buske, samt mange forskellige dyr som fx rådyr, egern og skovfugle.

Moser og søer i kommunerne er også vigtige habitatområder. De er hjemsted for en række arter af planter og dyr, herunder forskellige slags ferskvandsfisk og vandfugle. Det er vigtigt at beskytte og bevare disse habitatområder, da de er vigtige for mange arter af planter og dyr, og også er vigtige for menneskene i området.

Geopark Vestjylland: er en UNESCO Global Geopark, der dækker Lemvig, Holstebro og Struer kommuner. Det er et område med unik geologi og geologiske steder, der er værd at besøge. Lemvig kommune er en del af denne geopark og har mange spændende geologiske sites og vandreruter at tilbyde besøgende.

Benyttelse af naturen: Naturområderne benyttes til rekreation, oplevelser og motion/sport. Der er muligheder for alle typer vandsport, orienteringsløb, mountainbike, vandreture og mange andre aktiviteter. F.eks. ses der en stigning på 49% fra 2017 - 2021 i antal personbookninger af lejrpladser for Jylland og øer hos Naturstyrelsen. Naturen i kommunerne er vigtig for markedsføringen og fortællingen af området, det gælder livskvaliteten for borgerne, alsidige fritids-, motions- og idrætstilbud, og erhvervsaktiviteter, herunder turisme. Især vandre og lystfiskerturisme er i fremmarch hos de to kommuner.

Antal person bookinger af lejrpladser for landsdele:

Landsdele	2017	2018	2019	2020	2021
Jylland med øer	58.411	60.946	81.122	84.882	87.452

Kilde: Naturstyrelsen

Særlige miljømæssige forhold.

Klima- og miljøproblemer er en fundamental faktor for sikkerhed og udvikling overalt, herunder også i landdistrikterne. Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner, ligesom resten af Danmark, står over for øgede trusler fra en ændret klima- og miljøsituation. Mange af de nye klimaudfordringer er relateret til vand. Her fokuseres der på tre faktorer havvandsstigninger, øget nedbørs mængder det skal ses i forhold til grundvandsspejlet. Lemvig Kommune har med deres etablering af Klimatorium, sat sig i front, på national og international niveau, i forhold til viden og udvikling af løsninger.

Havvandstandsstigninger og oversvømmelser.

De globale havvandstandsstigninger kan også mærkes i Danmark. Prognoser fra IPCC viser, at vandstanden omkring Danmark forventes at stige mellem 0,1-0,6 meter i det mest optimistiske scenarie og mellem 0,3-0,9 meter i det højeste scenarie, i løbet af dette århundrede (1981-2100) (klimatilpasning.dk). Som en del af den nationale risikovurdering er risikoen for oversvømmelser på grund af havvandstandsstigninger blevet vurderet i et 100x100m gitter langs hele Danmarks kyststrækning. Risikovurderingen tager hensyn til både oversvømmelsesfaren og landområdernes sårbarhed overfor oversvømmelse. For eksempel vil et bebygget område være mere sårbart overfor oversvømmelse end et tilsvarende område i åbent land uden bebyggelse.

Den primære strækning er afgrænset mod vest af Vesterhavet og mod øst af Ringkøbing Fjord og Nissum Fjord. Lemvig og Thisted Kommuner adskilles af Thyborøn Kanal, der giver adgang til Limfjorden. Den primære strækning har lokale områder med morænekyst, men består primært af sandede kyster, der er i høj risiko for erosion. Erosionsrisikoen er den største udfordring på denne strækning. Storme fra vest er dominerende og forekommer i sammenfald med høj vandstand, hvilket øger risikoen for erosion og oversvømmelser. Staten og kommunerne har siden begyndelsen af 1980'erne taget et særligt ansvar for beskyttelse af kysterne på den centrale del af vestkysten på grund af den høje erosion- og oversvømmelsesrisiko.

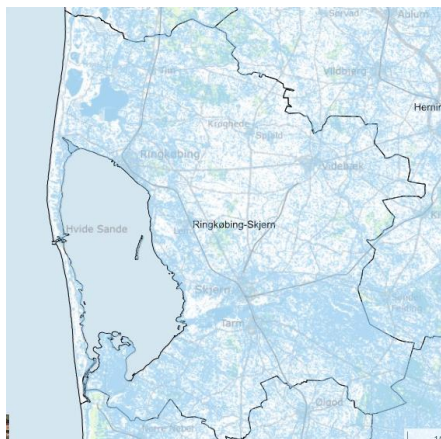
Øget nedbør, vandløb og øget grundvandsspejl.

Klimaforandringerne påvirker også nedbørsmønstrene, hvilket kan resultere i øget forekomst af intense nedbørsbegivenheder og hyppigere perioder med unormalt tørre eller våde vejrforhold. Dette kan øge risikoen for oversvømmelser fra vandløb.

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland" LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

(Billedet viser Timenedbøren for en 10 års hændelse er 29 mm i Ringkøbing-Skjern Kommune for perioden 2011-2040 RCP 8.5 ifølge KlimaAtlas)

Ringkøbing Skjern kommune og Lemvig kommune er begge i fare for oversvømmelser, hvis der kommer øget nedbør. Områder omkring Skjern Å, Velling og Stadil mod syd til Kloster i Ringkøbing Skjern kommune, samt områder omkring Nees Hede i Lemvig kommune er særligt udsatte. Dette skyldes, at vandløbene i disse områder ikke er i stand til at håndtere den øgede mængde vand, som kan resultere i oversvømmelser.

PFAS ved Vestkysten

PFAS (Per- og polyfluorerede alkylstoffer) er en gruppe af kemikalier, der bruges i en række industrielle og kommercielle produkter, herunder imprægnering af tøj, skind, papir, tekstiler og elektronik, samt i brandbekæmpelsesmidler og andre kemiske formuleringer. De er også kendt som "evighedskemikalier" pga. deres evne til at opholde sig i miljøet og biologiske væv i lang tid. Der er bekymring omkring PFAS pga. deres negative sundhedseffekter og det er vigtigt at begrænse eksponeringen. Der er fundet høje koncentrationer af PFAS i prøver fra en 32 km lang strækning mellem Bøvling Klit og Harboøre Tange.

En rapport fra NIRAS antyder, at det måske ikke er et lokalt problem for Lemvig, men snarere et problem, der kan påvirke store dele af kysten. Projektlederen for undersøgelsen mener, at forureningen kan komme fra flere europæiske lande. Miljøstyrelsen har nu igangsat en national undersøgelse, der kan påvirke kysten i både Lemvig og Ringkøbing – Skjern Kommune i den kommende periode.

Erhvervsstruktur – små, store virksomheder, iværksættere, arbejdspladser.

Erhvervslivet i området er domineret af en stor mængde små og mellemstore virksomheder, samt få store virksomheder. Begge dele har en vigtig rolle i områdets økonomi. Over tid har erhvervslivet været stærkt påvirket af de store ændringer, der er sket i landbrug og fiskeri, som har haft indflydelse både på erhvervsudviklingen og bosætningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune er afhængig af landbrug, vindmølleindustri og turisme for beskæftigelsen. Vestas Wind Systems A/S er den største private arbejdsplads, mens der også er en stor gruppe mellemstore virksomheder, hovedsageligt inden for industri og engroshandel, der tilsammen udgør den største del af den private beskæftigelse. Ringkøbing-Skjern Kommune har en

Finansieret af
Den Europæiske Union

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland” LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

høj andel af beskæftigelsen inden for primære erhverv, 7,0%, hvor landbruget er den vigtigste kilde. Kommunen har det største landbrugsareal og den største kornproduktion i landet, med byg og hvede som de vigtigste afgrøder. Derudover er der en stor produktion af svin, kødkvæg og malkekvæg. Fiskeriet i Hvide Sande er også vigtigt for kommunen, som er Danmarks femtestørste fiskerihavn. Landbruget og fiskeriet har også stor indflydelse på kommunens øvrige erhvervsliv, såsom skibsværft, maskin- og fødevarerindustri og engrosvirksomheder.

Kommunen rummer desuden en række mellemstore virksomheder, især inden for jern-, metal- og maskinindustrien samt fødevarerindustrien. VM Tarm A/S producerer rustfrie tankvogne, mens KP Komponenter A/S er en underleverandør til metalindustrien. Gåsdal Bygningsindustri A/S fremstiller elektriske fordelings- og kontrolapparater. Arla Foods har flere afdelinger i området, herunder Nr. Vium Mejeri, som er et af landets største ostemejerier, og Troldhede Mejeri. Derudover har Arla Foods Ingredients to store produktionsafdelinger i området, Danmark Protein og ARINCO, som fremstiller proteinpulver, primært til eksport. Arla har opført et nyt innovationscenter i Nørre Vium, som er taget i brug i 2021.

Ligesom Ringkøbing-Skjern Kommune, er erhvervslivet og arbejdsmarkedet i Lemvig Kommune domineret af fiskeri, landbrug og industri. Lemvig Kommune har en høj andel af beskæftigelsen i primære erhverv, 10,4%, hvoraf fiskeriet i Thyborøn Havn er en af de vigtigste kilder. Derudover har kommunen en stor landbrugssektor, især med animalske landbrug. Inden for industrien er Lemvig Kommune også stærkt repræsenteret med en andel på 20,7%, hvor FMC Rønland står for ca. en fjerdedel af beskæftigelsen. De fleste industrivirksomheder er mindre og mellemstore produktionsvirksomheder, hvoraf en stor del er inden for jern- og metalindustrien.

Produktionsvirksomheder spiller en central rolle i at fremme vækst i kommunerne, samtidig med at det skaber udvikling og grobund erhvervsuddannelserne. Deres tilstedeværelse sikrer grobund for den økonomiske vækst, mens udenlandske arbejdere som virksomhederne tiltrækker, er med til at opretholde produktionen og skabe tilflytning til lokalområderne.

Fald i arbejdssteder:

Tabellen viser, at der har været et fald i antallet af arbejdssteder i Lemvig kommune fra 2012 til 2021. Det svarer til et fald på 10%. Samtidig viser tabellen, at der også har været et fald i antallet af arbejdssteder i Ringkøbing-Skjern kommune, svarende til 6%. Det kan være tegn på en generel trend i erhvervslivet i de to områder.

Tal fra DANMARKS STATISTIK – STATISTIKBANKEN.DK

Arbejdssteder efter branche (DB07 10-grp.), område, arbejdsstedsstørrelse og tid

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lemvig	1 job	556	523	500	497	540	503	508	520	537	506
	2-4 jobs	379	367	362	359	325	318	319	312	316	305
	5-9 jobs	223	223	228	221	223	220	223	205	190	188
	10-19 jobs	134	134	133	130	133	130	119	126	129	133
	20-49 jobs	71	69	69	73	73	77	78	76	76	86
	50-99 jobs	18	20	23	20	22	22	23	27	23	22

Finansieret af
Den Europæiske Union

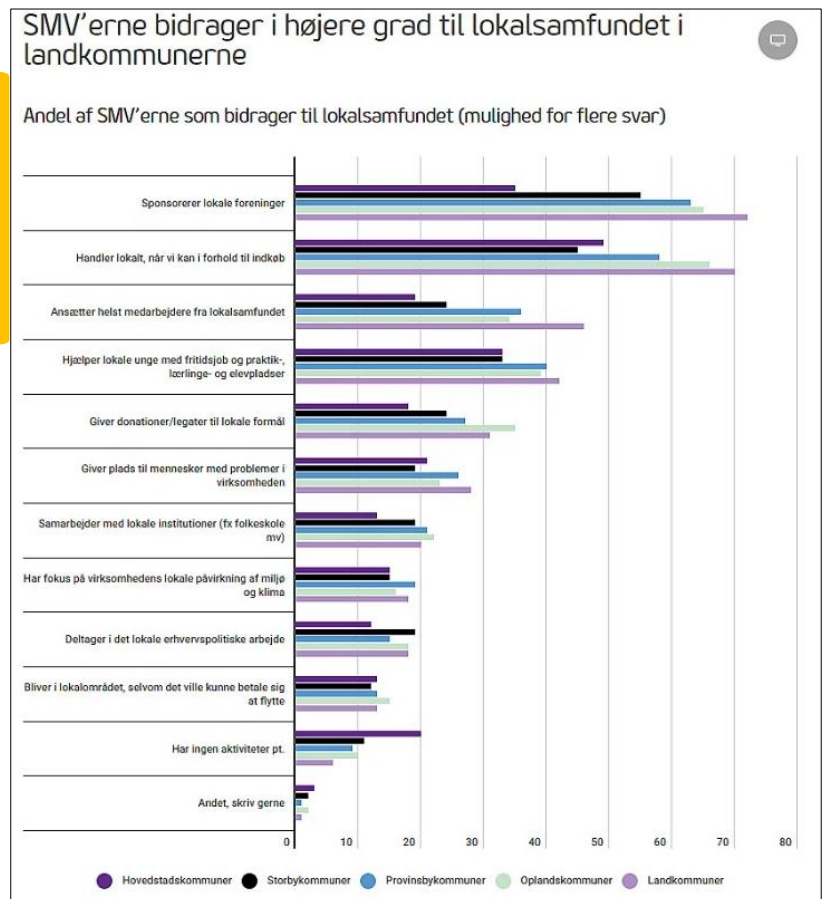
Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

	100 jobs og derover	6	6	8	7	6	8	8	6	5	5
Ringkøbing-Skjern	1 job	1545	1533	1465	1386	1422	1398	1411	1428	1412	1424
	2-4 jobs	961	948	934	928	925	889	880	857	862	850
	5-9 jobs	510	496	499	497	495	530	533	499	500	509
	10-19 jobs	337	340	338	333	299	298	312	331	310	309
	20-49 jobs	215	231	214	218	224	241	227	232	223	234
	50-99 jobs	77	66	74	80	90	75	87	77	77	80
	100 jobs og derover	36	33	35	35	34	41	37	38	39	43

Tal fra Erhvervshus Midtjylland viser, at landkommuner i Midt- og Vestjylland generelt klarer sig godt. Kun 1 ud af 4 landkommuner har oplevet negativ vækst, mens Ringkøbing-Skjern Kommune har oplevet den største

nettofraflytning i antal virksomheder. Fraflytningen af små virksomheder er særligt problematisk for lokalsamfundet, da de ofte er drevet ud fra lokale værdier og prioriteringer. Det er ikke kun et problem i kroner og øre, men også har stor betydning for lokalsamfundet som et samlingspunkt. Analysen viser, at små virksomheder især bidrager positivt til lokalsamfundet i landkommuner.

Det er bekymrende, at antallet af arbejdspladser er faldet i Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner. Bestyrelsen for LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern bør derfor sætte fokus på, hvordan man kan øge antallet af arbejdspladser i området i den kommende programperiode.

Kilde: <https://smvdanmark.dk/>

Pendling

Pendling i Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner er moderate, med en del af arbejdskraften pendling til og fra nabokommunerne. I Lemvig kommune pendlede 26,8% af de beskæftigede i 2016 til arbejde i andre kommuner, primært Holstebro og Struer kommuner. Omvendt kom 21,6% af de beskæftigede på arbejdspladser i Lemvig fra andre kommuner. I Ringkøbing-Skjern kommune pendlede 22,2% af de beskæftigede i 2017 til arbejde i andre kommuner, flest til Herning kommune. Omvendt kom 25,5% af de beskæftigede på arbejdspladser i Ringkøbing-Skjern fra andre kommuner, flest fra Herning og Holstebro.

De vigtigste pendlingsstrømme ind og ud af Lemvig Kommune i november 2016.

De vigtigste pendlingsstrømme ind og ud af Ringkøbing-Skjern Kommune i november 2017.

Udkast

Nye potentialer i kommunerne:

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern har været med til at være "fødselshjælper" til nye erhvervsrettede initiativer. Dette har haft fokus på iværksætteri, kultur og turismeoplevelser.

1. Turisme: Det giver rigtig god mening (set i forhold Miljø- og Fødevarerministeriet

Landbrugsstyrelsens analyse) at hjælpe med at udvikle turisme og kulturoplevelser. Danskerne har årligt et forbrug på 29 mia. kr. til friluftaktiviteter (Vandmiljø & Friluftsliv, 2020). Herudover anvendes ca. 2,7 mia. kr. på overnatninger og 1,75 milliarder kr. på restaurantbesøg (Horesta, 2015). Hertil kommer forbruget fra udenlandske turister, hvor flere friluftsegmenter er i vækst. F.eks. mountainbike, landevejscykling, forskellige former for vandsport samt jagt og fiskeri. Der vurderes at være et stort og voksende marked for at tiltrække udenlandske gæster til Danmark på aktive ferier, hvor landdistrikterne vil have en fordel, fordi man netop har naturen, det stedbundne, lige uden for døren. Som eksempel er der i Tyskland 40 mio. tyske vandrerere, hvoraf 23,2 mio. tyskere vandrer i udlandet i deres ferier. Disse tal siger noget om potentialet ved at tiltrække disse outdoor-målgrupper til de danske landdistrikter.

Friluftsturismen kan også inkludere agro-turisme, eller "Bondegårdsturisme", hvor turister i en kort periode flytter ind på en gård og deltager i det daglige landbrugsliv.

2. Coworking-miljøer i landdistrikterne: Antallet af højtuddannede og videnstunge "løsarbejdere" stiger i Danmark, og i de store byer er der det seneste årti etableret en lang række fællesskaber for den type beskæftigelse. Efterhånden som infrastrukturen i Danmark er blevet forbedret – både den

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland” LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

fysiske og den digitale - har områder uden for de store byer også muligheder for at tiltrække videnstunge miljøer af konsulenter, rådgivere og ”frie agenter” af forskellig art. Det sker allerede, og miljøer i Svendborg og Klitmøller er eksempler på, at sådanne co-workingmiljøer kan være nye drivere for lokal erhvervsudvikling i danske landdistrikter. I Lemvig Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune har man cowork-miljøer i b.la. Lemvig, Ringkøbing, Hvidesande og Fjaltring. Et studie fra Center for Landdistriktsforskning viser netop, at co-working indeholder et udviklingsstrategisk potentiale for danske landdistrikter. Dette er knyttet til vidtrækkende forandringer på arbejdsmarkedet, som gør, at arbejdslivet for en voksende gruppe af arbejdstagere bliver mere mobilt, fleksibelt og translokalt. Sidstnævnte betyder at arbejdslivet fungerer på tværs af flere geografiske lokaliteter, som ofte rækker på tværs af grænserne mellem by og land (Center for Landdistriktsforskning, 2017). Landdistrikterne kan drage fordel af denne udvikling ved at skabe de rammer, som mobile, fleksible og translokale arbejdsliv kan udspille sig i.

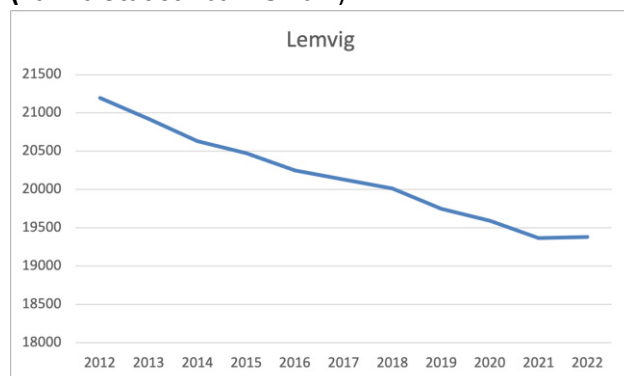
3. Den grønne omstilling: Mere om dette under pkt. om ”Bæredygtig udvikling og grøn omstilling.” Der er gang i mange spændende projekter i kommunerne, og den grønne omstilling rummer store erhvervsmæssige muligheder i fremtiden for de to kommuner. Den nuværende investering i vedvarende energi og grønne teknologier, kan skabe nye jobmuligheder og øge kommunernes økonomiske vækst. Kommunerne kan også tage en førerposition i kampen mod klimaændringerne ved at blive CO2-neutrale og være en attraktiv destination for bæredygtige virksomheder. I alt kan den grønne omstilling give kommunerne en konkurrencefordel og øge deres langsigtede bæredygtighed.

Hvem bor i området?

Tabellen herunder viser, at befolkningstilvæksten i Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner er negativ over de sidste 10 år. Lemvig kommune har haft en befolkningstilbagegang i gennemsnit 181 personer pr. år, mens Ringkøbing-Skjern kommune har haft en tilbagegang i gennemsnit 122 personer pr. år. Dette er i modsætning til mange af de andre kommuner i Region Midtjylland, som har haft en positiv befolkningstilvækst.

Ringkøbing – Skjern oplever en negativ nettotilflytning, hvor flere borgere flytter fra kommunen end der flytter til. Tilflytningen har været stigende siden 2009, med undtagelse af 2013, men har siden 2018 været på niveau med 2008. Værst står det dog til hos Lemvig Kommune, som set over 10 år var mistet 1811 borgere, svarende til 9 procent. Sammenligner man med de andre kommuner i Region Midtjylland er det kun Skive Kommune, der har oplevet et større negativ fald i antal borgere end Lemvig Kommune.

(Tal fra Statistikbanken.dk)

Finansieret af
Den Europæiske Union

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

Samlet antal borgere i de to kommuner fra 2012 – 2022 (tal fra Statistikbanken.dk)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Gen. Tilvækst over 10 år	Tilvækst i alt set over 10 år
Favrskov	47146	47051	47339	47541	47884	48194	48281	48404	48294	48746	49218	207,2	2072
Hedensted	45877	45791	46008	46243	46466	46646	46689	46685	46690	47047	47536	165,9	1659
Horsens	84247	85410	86377	87501	88692	89629	90279	91296	91764	93905	96188	1194,1	11941
Norddjurs	38092	37918	37933	38163	38151	38180	37806	37360	36906	37022	37081	-101,1	-1011
Odder	21844	21799	21838	22078	22255	22595	22624	22854	22917	23206	23578	173,4	1734
Randers	95919	96171	96757	97225	97864	98185	97910	97886	98026	98776	99869	395	3950
Samsø	3836	3774	3735	3733	3729	3729	3709	3665	3666	3707	3783	-5,3	-53
Silkeborg	89281	89514	89860	90381	91066	91853	92786	93782	94892	96779	99131	985	9850
Skanderborg	57999	58137	58586	59338	60164	60996	61720	62479	63144	63977	65048	704,9	7049
Syddjurs	41874	41769	41657	41950	41985	42392	42700	42976	43231	43629	44190	231,6	2316
Aarhus	318757	323644	326676	330563	335728	340376	345755	349977	353445	355458	361141	4238,4	42384
Herning	86545	86778	86793	87382	88410	88727	88886	89085	89240	89196	89931	338,6	3386
Holstebro	57203	57239	57422	57562	58008	58373	58457	58566	58617	58513	58979	177,6	1776
Ikast-Brande	40517	40563	40616	40812	41045	41290	41395	41506	41376	41878	42540	202,3	2023
Lemvig	21194	20920	20630	20475	20249	20133	20015	19748	19594	19369	19383	-181,1	-1811
Ringkøbing-Skjern	57552	57127	56962	57094	56968	57012	56942	56622	56157	56195	56327	-122,5	-1225
Skive	47278	46985	46655	46492	46577	46557	46265	45924	45499	45097	45259	-201,9	-2019
Struer	21889	21591	21412	21400	21384	21238	21170	21014	20869	20795	20855	-103,4	-1034
Viborg	94173	94423	94994	95710	96272	96880	97181	97084	96539	96826	97575	340,2	3402

Mistet antal borgere i perioden 2012 – 2022 (tal fra Statistikbanken.dk)

	Samlet antal	Procentvis fald
Lemvig	1811	9%
Ringkøbing-Skjern	1225	2%

Befolkningstæthed:

Lemvig kommune er på 508 km², og befolkningstætheden er dermed på 38,1 indb./km². Ringkøbing – Skjern Kommune er Danmarks største kommune mål på areal med 1470 km². Det giver en befolkningstæthed på 38,3. Befolkningstætheden i Danmark som helhed er 138 indbyggere/km². Herved må det konstateres at de to kommuner er tyndt befolket.

Alderssammensætning:

Selv om Ringkøbing-Skjern Kommune også har et fald i antal borgere, er det jo ikke i samme omfang som Lemvig Kommune. Lemvig Kommune forventer at opleve store ændringer i befolkningen i de kommende år. Der vil være færre børn i alderen 6-16 år, hvilket vil resultere i stigende enhedsomkostninger på undervisningsområdet. Der vil også være færre i den erhvervsaktive alder, hvilket kan føre til økonomiske udfordringer for kommunen. Samtidig forventer man at se en væsentlig stigning i antallet af ældre over 65 år, hvilket kan resultere i store merudgifter og et begrænset finansielt tilskud fra udligningssystemet. Kommunerne vil have brug for at tage disse ændringer i betragtning og træffe foranstaltninger for at håndtere de økonomiske og demografiske udfordringer, der følger med.

Antal 2022 borger fordelt på alder i de to kommuner. (tal fra Statistikbanken.dk)

	Lemvig Kommune	Ringkøbing - Skjern
0-9 år	1684	5759
10-19 år	2201	7303
20-29 år	1645	5287
30-39 år	1842	5879
40-49 år	2079	6754
50-59 år	2986	8041
60-69 år	3026	7530
70-79 år	2518	6306
80-89 år	1197	2935
90-99 år	199	522
100-109 år	6	11
110 år +	0	0

Fremskrivning på de to kommuner

Når man kigger på fremskrivningerne, kan man se en ubalance mellem aldersgrupperne, hvor der er flere ikke-arbejdsdygtige i forhold til arbejdsdygtige - det udgør en trussel for kommunernes økonomi.

Lemvig Kommune står overfor økonomiske udfordringer, da indtægterne kan øges ved at hæve skatteprocenten eller ved at ændre flyttemønstret. Der er gennemført besparelser siden 2011, men kommunen er nødt til at skære ned på serviceniveauet. De kommende år vil kræve strukturelle ændringer på skole- og daginstitutionsområdet, samt på ældre- og handicapområdet. Der vil være færre 6-16 årige borgere, færre 17-64 årige i arbejde og væsentlig flere ældre over 65 år, hvilket vil resultere i stigende enhedsomkostninger og øget ubalance i kommunens økonomi.

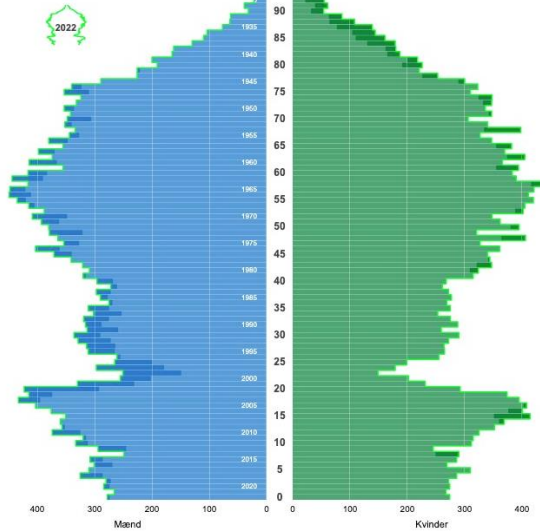

Fremskrivning Ringkøbing – Skjern (tal fra Statistikbanken.dk)

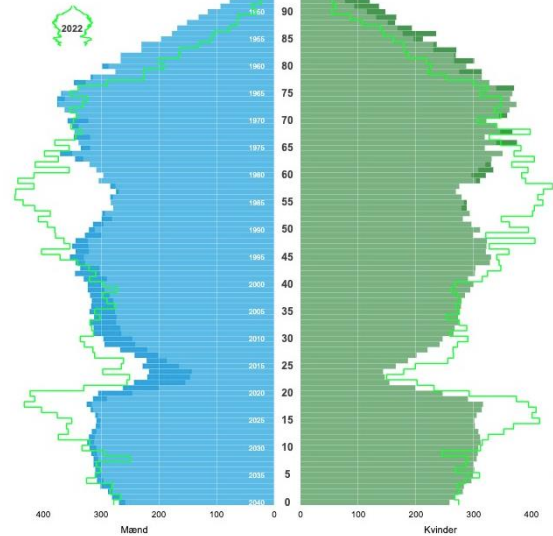
FOLKETAL 1. JANUAR

Aldersstruktur
2022

BEFOLKNINGSFREMSKRIVNING

Aldersstruktur
2040

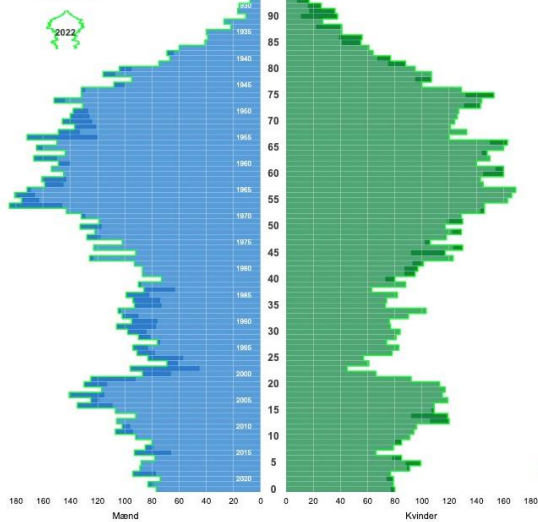

Udkast

Fremskrivning Lemvig (tal fra Statistikbanken.dk)

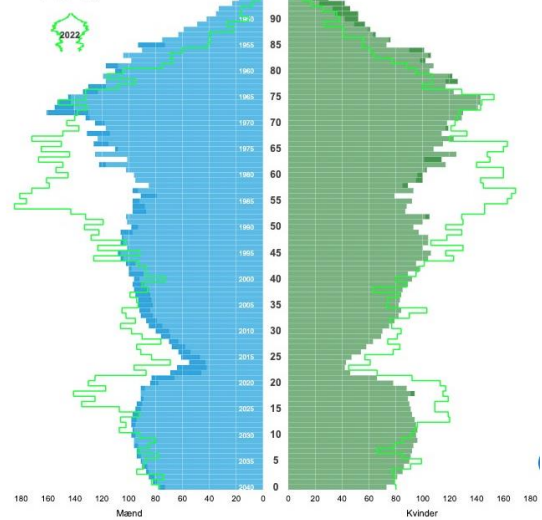
FOLKETAL 1. JANUAR

Aldersstruktur
2022

BEFOLKNINGSFREMSKRIVNING

Aldersstruktur
2040

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

Urbanisering:

Tabellen herunder viser befolkningstal for forskellige byer og landsbyer i både Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner. Det kan ses, at flere af disse steder har mistet borgere fra år til år, og at dette ofte er forbundet med et fald i antallet af arbejdspladser. For eksempel har Hvidesande og Thyborøn mistet mange arbejdspladser i fiskerierhvervet, hvilket kan forklare den store nedgang i befolkningstallet. Derudover kan man se en generel trend for fald i befolkningen i landdistrikterne og landsbyerne med under 200 indbyggere.

En generel trend for fald i befolkningen i landdistrikterne og landsbyerne med under 200 indbyggere skyldes flere faktorer. En af de største årsager er den øgede urbanisering, hvor flere og flere mennesker flytter fra landdistrikterne til byerne for at søge arbejde og bedre levevilkår.

Desuden kan faldet i befolkningen i landdistrikterne også skyldes mangel på offentlige serviceydelser og faciliteter, såsom skoler, læge, og butikker. Det kan gøre det svært for familier at bosætte sig i disse områder og kan også tvinge dem til at flytte til byerne for at få adgang til disse tjenester.

Endelig kan faldet i befolkningen også skyldes demografiske ændringer, såsom ældre befolkning og færre børn, hvilket kan føre til en nedgang i befolkningen i disse områder.

Byer/landsbyer i Lemvig Kommune	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Fald/vækst i gens. antal borgere pr. år
665-10806 Nørre Nissum	1040	1000	966	992	1014	981	-10
665-11032 Lemvig	6936	6978	6959	6895	6852	6816	-20
665-11052 Harboøre	1489	1484	1454	1443	1431	1414	-12,5
665-11068 Klinkby	486	481	483	470	467	452	-5,7
665-11087 Thyborøn	2069	2035	2007	1965	1936	1890	-29,8
665-11103 Lomborg	329	346	344	336	339	333	0,7
665-11104 Bøvlingbjerg	534	522	526	494	500	479	-9,2
665-11119 Bækmarksbro	507	515	517	502	519	518	2
665-11253 Ramme	410	383	406	405	407	407	-0,5
665-99999 Landdistrikter + Landsbyer under 200 indb.	6259	6366	6315	6198	6127	6094	-27,5
Byer/landsbyer i Ringkøbing - Skjern kommune	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
760-10991 Skjern	7876	7866	7823	7843	7850	7862	-2,3
760-10992 Lønborg	240	236	234	234	241	249	1,5
760-11004 Hvide Sande	3045	3016	2968	2932	2876	2874	-28,5
760-11020 Hemmet	326	334	330	328	327	334	1,3
760-11027 Fjeldstervang	482	455	443	427	433	435	-7,8
760-11028 Grønbjerg	377	367	384	369	369	358	-3,2
760-11029 Spjald	1279	1330	1356	1344	1353	1351	12,0
760-11067 Lyne	230	241	252	248	239	250	3,3
760-11102 Tarm	3980	4044	4040	3991	4016	4010	5,0
760-11136 Højmark	275	270	263	269	282	274	-0,2
760-11137 Lem	1382	1379	1342	1324	1322	1296	-14,3
760-11164 Ringkøbing	9985	9966	9958	9923	9889	9894	-15,2
760-11172 Videbæk	4241	4236	4273	4309	4231	4242	0,2
760-11174 Astrup	263	276	277	268	275	273	1,7
760-11178 Herborg	277	276	262	265	257	274	-0,5
760-11180 Rækker Mølle	351	344	346	348	360	352	0,2
760-11217 Velling	271	269	273	260	264	259	-2,0
760-11219 Hoven	204	218	238	224	224	219	2,5
760-11220 Borris	859	848	851	871	855	860	0,2
760-11227 Troldhede	649	651	630	621	631	647	-0,3
760-11243 Hee	523	516	509	517	521	495	-4,7
760-11244 Tim	893	901	908	882	876	857	-6,0
760-11245 Kloster	619	616	599	611	604	606	-2,2
760-11246 No	258	265	270	264	252	251	-1,2
760-11249 Ådum	223	230	234	231	216	235	2,0
760-11273 Stauning	345	370	363	387	356	364	3,2
760-17175 Ølstrup	279	269	273	267	280	301	3,7
760-18739 Vorgod-Barde	1019	1024	1041	1028	1026	1011	-1,3
760-99999 Landdistrikter + Landsbyer under 200 indb.	16227	16135	16123	15943	15680	15707	-86,7

(tal fra Statistikbanken.dk)

Finansieret af
Den Europæiske Union

Antal borgere der bor i by, landsby og landdistrikt

Tabellen viser en sammenligning af befolkningsfordelingen i Ringkøbing-Skjern og Lemvig kommuner. Det kan ses, at i Ringkøbing-Skjern Kommune er 51% af befolkningen i områder med 2.000-9.999 indbyggere, mens kun 35% af befolkningen i Lemvig er i samme områder. Derudover er 21% af Ringkøbing-Skjerns befolkning i områder med 200-1999 indbyggere, mens det kun er 33% i Lemvig. Til sidst kan man se, at 28% af Ringkøbing-Skjerns befolkning er i landdistrikterne, mens det kun er 31% i Lemvig.

RKSK	Antal borgere	Procent	Lemvig	Antal borgere	Procent
2.000-9.999 indbyggere	28882	51%	2.000-9.999 indbyggere	6816	35%
200-1999 indbyggere	11551	21%	200-1999 indbyggere	6474	33%
Landdistrikter	15707	28%	Landdistrikter	6094	31%

Udskast

Bosætningsindsats

Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner har begge udfordringer i forhold til bosætning. Dog bør det nævnes at de to kommuner været gode til at tage imod ukrainske flygtninge. De to kommuner har vist, at en åben og imødekommende tilgang til integration af flygtninge kan føre til en positiv udvikling for både flygtningene og lokalsamfundene. Det kan også ses på tallene fra at man har taget en stor andel af flygtninge.

Ringkøbing-Skjern kommune har arbejdet målrettet med problemet og synes at have haft succes med deres indsats. I forhold til deres nyeste bosætningsstrategi vil man ud over at profilere sig gennem hjemmeside, filmprojekter og events, arbejde målrettet inden for områderne:

- Klub Eksilvestjyder
 - Klub Eksilvestjyder undersøger mulighederne for nye aktiviteter for at øge tilslutningen og holde kontakten unge der er flyttet ud af kommunen.
- InWestjylland - Klubben for 20-35-årige i Naturens Rige
 - Skabe fællesskab og netværk plus gøre de unge til stolte ambassadører for kommunen.
- Velkomst til tilflyttere
 - Man vil afholde tematiserede arrangementer for tilflyttere for at skabe nye netværk og fællesskab.
- Bedste-bank
 - Man vil i samarbejde med Frivillig Vest undersøge mulighederne for at oprette en databank med ældre borgere, som ønsker at være bonusbedsteforældre.

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland” LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

- Større kendskab til job- og karrieremuligheder
 - Større synlighed på job- og karrieremuligheder
- Samarbejde for at få flere til at arbejde og bo i kommunen
 - Man vil samarbejde med Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd og KUBE-samarbejdet for at formidle information om rekrutteringsmulighederne til virksomhederne ved hjælp af medlemmerne af Klub Eksilvestjyder og potentielle tyske tilflyttere.
- Virksomheder som ambassadører.
- Tiltrækning af sundhedsfagligt personale
 - Eksempelvis tiltrækning af tyskere med en sundhedsfaglig baggrund og danske medicinstuderende med henblik på at kunne tiltrække praktiserende læger i fremtiden.
- Tyske tilflyttere
 - Man vil fortsætte den målrettede indsats for at få flere tyskere til at arbejde og bosætte sig i kommunen.
- International arbejdskraft og bosætning
 - Man arbejder på at finde en model for tilflytterguider for den internationale arbejdskraft, der kommer fra Rumænien, Ukraine og Polen. De har tradition for at få job og komme hertil via egne netværk, og det handler derfor mere om, hvordan vi kan få dem, der allerede arbejder her, til at bosætte sig permanent med familien.

Fra 2023 indleder Lemvig Kommune også en målrettet indsats for at tackle bosætningsudfordringen. Ifølge den nyeste bosætningsstrategi vil man Lemvig Kommune ønsker at øge kendskabet til kommunen og forbedre dens omdømme ved at bruge strategiske satsninger som UNESCO Geopark Vestjylland, Vestkyst-profilen for turisme og Klimatorium - Danmarks internationale klimacenter. SoMe og andre kanaler anvendes til at sprede positive historier om livet i Lemvig Kommune.

Derudover arbejdes der tæt sammen med landsbyer og lokalråd for at udbrede gode historier til målgrupper, der har en særlig tilknytning til området. En systematisk opfølgning på flyttemotiverne hos både tilflyttere og fraflyttere er vigtigt, og der vil være en bosætningskonsulent ansvarlig for at indhente data og følge op på indsatserne. Der vil også være fokus på at styrke dialogen og samarbejdet med landsbyerne og lokalrådene, samt at sikre et tilstrækkeligt boligudbud. Der er nettotilflytning i aldersgruppen 25-40 år i Lemvig Kommune og derfor skal der være fokus på modtagelse og fastholdelse af nye borgere, herunder velkomstbreve, velkomstpakker og ambassadører. Årlige tilflytterarrangementer er også en del af strategien.

Kulturelle forhold – beskrivelse af særlige kendetegn for området.

Kulturelle forhold:

Kommunerne arbejder på mange måder med kulturen, både for borgere der bor i kommunerne, men også dem der kommer på besøg.

Ringkøbing-Skjern Kommune og Destination Vesterhavet har fokus på at udvikle turismen baseret på eksisterende kulturelle miljøer for at fremme den unikke lokale kultur. Formålet er at skabe positive oplevelser for turisterne og samtidig styrke lokalsamfundene. Der lægges vægt på løbende at undersøge kulturens indflydelse på kommunens tiltrækningskraft for at identificere synergier og planlægge fremtidige initiativer. Der etableres et stærkt samarbejde mellem fødevarerproducenter

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland” LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

og restauranter for at sikre at fortællingen om lokale vestjyske fødevarer og måltider når både danske og tyske turister. Destination Vesterhavet understøtter dette ved at markedsføre og gennemføre aktiviteter, der øger kendskabet og interessen for lokale råvarer og kulinariske oplevelser, og skaber vækst i de involverede virksomheder.

Lemvig Kommune har fokus på fællesskaber og deltagelse i forenings- og kulturliv som væsentligt for den enkelte og samfundet. Forenings- og kulturlivet skaber samhørighed, sammenhold og sammenhængskraft. Fritids- og kulturområdet spiller en vigtig rolle i forhold til et sundt og godt liv, lokal vækst, børns læring og skabelsen af en lokal og stedspecifik identitet. Strategien for fritid og kultur har fire områder med fokus: foreninger og institutioner, faciliteter, samarbejde og kulturarv. Der er fokus på at sikre et bredt og varieret udbud af aktive foreninger og institutioner, samarbejde og udvikling af tilbud, fremtidssikring af faciliteter og kulturinstitutioner, og bevarelse af kulturarven.

I Region Midtjylland er kultur en vigtig faktor for at binde regionen sammen. Kulturhovedstadsåret i Aarhus i 2017 satte fokus på kultur i landdistrikterne og skabte et momentum for, at regionen kan manifestere sig som en kulturel foregangsregion. Der arbejdes nu for at få kulturen til at leve i hele regionen gennem både fyrtårne og lokale fællesskaber. Dette skal give lokalområderne kulturoplevelser, der ikke ellers er mulige, og bidrage til at mindske social ulighed og aktivere lokale fællesskaber. Kulturen kan også hjælpe med at brande Region Midtjylland samt de to kommuner og tiltrække international opmærksomhed og skaffe regionale kulturaktører lettere adgang til europæiske partnerskaber og netværk.

Regionen har en fokus på at styrke og understøtte de forskellige kvaliteter, som kan findes i området. Dette inkluderer natur, rekreative områder, kultur, gastronomi, historie og lokale fællesskaber. Der er en erkendelse af, at der kan investeres i projekter, der øger og styrker mangfoldigheden af kulturtilbud i området. Som Europæisk Kulturregion arbejder regionen for at understøtte den brede palet af oplevelser, samtidig med at de inviterer verden indenfor. Der er også en fokus på at samle interessenter på tværs af regionen, og fungere som et fælles talerør ind i nationale og globale dagsordener. Dette skal sikre de bedste løsninger for hele landsdelen, og sikre brede partnerskaber, hvor man står sammen om gode, langsigtede strategier til gavn for borgernes liv i hele regionen

Region Midtjylland bærer titlen Europæisk Gastronomiregion og vil udnytte potentialet i regionens position som internationalt anerkendt fødevareregion. Der vil være fokus på at engagere lokalsamfund, kulturinstitutioner og uddannelsesinstitutioner for at løfte det gastronomiske niveau i regionen ved at udnytte lokale råvarer. Dette kan skabe omsætning inden for fødevareroplevelser, kultur, natur og gastronomi, samt udvikle regionens by- og landdistrikter.

Bæredygtig udvikling og grøn omstilling.

Dette er et område der fylder meget i begge kommuners bevidsthed og strategiske udviklingsplaner på tværs af mange områder i kommunernes organisationer. Ud over vindmølleproduktion hos Vestas Wind Systems A/S i Ringkøbing-Skjern Kommune, så er der et spirende udviklingsmiljø i både forskning, produktion og entreprenørskab omkring den grønne omstilling i begge kommuner.

I Lemvig Kommune er Plastix en virksomhed, der arbejder med at genanvende plastaffald fra brugte fiskenet. Samt Skovgaard Energy, der er et eksempel på en virksomhed der er involveret i

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland” LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

udviklingen af Power-to-X teknologi. De bygger i øjeblikket verdens første dynamiske Power-to-X anlæg tæt på landsbyen Ramme i Lemvig Kommune, i samarbejde med EUDP, Vestas og Haldor Topsøe. Projektet adskiller sig fra andre ved at være baseret udelukkende på grønne energikilder. Skovgaard Energy er også involveret i projektet med at producere grøn ammoniak. Grøn ammoniak kan bruges til flere formål. Det kan bruges som brændstof i skibe og tunge køretøjer, samt i fremstillingen af gødning til fødevarerproduktion.

I januar 2023 kunne GreenGo Energy præsentere deres visioner for projektet Megaton i Ringkøbing-Skjern Kommune. Projektet skal være en storproducent af fremtidens grønne brændstoffer og forventer at producere mere end en million ton grønt brændstof om året. Der vil blive investeret omkring 60 milliarder kroner i projektet, som vil resultere i 11,5 TWh strøm om året, svarende til en tredjedel af Danmarks nuværende energibehov. Projektet forventer at skabe mellem 300-500 permanente jobs og at producere overskudsvarme til det lokale fjernvarmenet.

Særlig kendetegn:

Lemvig Kommune og Ringkøbing-Skjern er kendetegnet ved en stærk selvstændighed og initiativ. Der er en typisk holdning blandt beboerne om at man selv skal klare tingene, og at ingen kommer og gør det for dem. Derudover er området præget af et aktivt og mangfoldigt foreningsliv, hvor frivilligt arbejde er en stærk tradition. Der er en udbredt kultur for at hjælpe hinanden og samarbejde for at realisere både små og store projekter. Der opleves en høj social kapital i mange af landsbyerne i de to kommuner. Høj social kapital i landsbyerne refererer til et højt niveau af socialt netværk og tillid mellem beboerne i landsbyen. Det manifesterer sig i form af aktive og engagerede fællesskaber, hvor beboerne arbejder sammen om at løse problemer og skabe positive ændringer i lokalsamfundet. F.eks. at genåbne den lokale købmand eller renovere et lokalt borgerhus. Det ses også manifesteret i form af en høj grad af borgerskab, hvor beboerne er involveret i lokale beslutninger og tager ansvar for deres eget lokalsamfund.

D. Aktionsgruppens vurdering af de vigtigste lokale udfordringer og potentialer.

SWOT-analysen er udarbejdet af LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjerns bestyrelse, detaljeret datamateriale om området og på baggrund af borgerinddragelsen. (se bilag 1).

De største udfordringer må konkluderes at befolkningstallet og sammensætningen af befolkningen i de to kommuner. Der bliver flere og flere ældre og kommunerne udfordres ved de stigende udgifter og de faldende skatteindtægter. Der bliver født færre børn, og herved bliver der færre unge i landdistrikterne til at skabe et ungemiljø, som gør at de unge hurtigt flytter væk, og har svært ved at se potentialet i at vende tilbage efter endt uddannelse.

Det store potentiale for de to kommuner er bl.a. naturen, der omkredser de to kommuner. Både overfor besøgende og potentielle tilflyttere. Den stærke kultur af frivillighed og foreningsliv samt at være proaktiv i at skabe bedre forhold for dem der bor i landdistrikterne. Der er flere gange i forbindelse med borgerinddragelser nævnt at man har ”kærlighed til Vestjylland”. Potentialet ligger måske i at give de unge, nye tilflyttere og alle der bor i området en endnu stærkere forståelse af ”kærlighed til Vestjylland”.

Der ligger også et stort potentiale i at understøtte originale turisme og oplevelsesprojekter med kant. I den foregående periode har man erfaret at disse projekter oplever vækst, samt en stor lokal forankring og stolthed.

Den grønne omstilling på mange forskellige niveauer er allerede nu med til at sætte området på landkortet. De eksisterende virksomheder, samt nye projekter har et stort potentiale for at udvikle områdets erhvervsliv samt at forbedre klima, natur og miljø i området.

SWOT

STYRKER

- Høj mental sundhed.
- Forgangskommuner i produktion af grøn energi.
- Vild, storslået natur der rummer mange muligheder. Feks.
 - Outdoor- turisme
 - Rekreative områder for lokale
- Fødevarerområdet er et markant styrkepunkter, pga. oprindelige hovederhverv (landbrug og fiskeri)
- Stærke iværksættere bl.a. inden for kultur og turisme.
- Høj engagement på at ændre bosætningsproblematikken.
- Rigdom på sociale relationer og netværk, kendt som social kapital.
- En kultur præget af selvstændighed og proaktivitet.

SVAGHEDER

- Store afstande og afhængighed af bil
- Få og lange afstande til uddannelsesinstitutioner.
- Svært at få personale til sundhedsfunktioner.
- Færre virksomheder.
- Større omkostninger til sundhedsfremme.
- Befolkningsudviklingen – såvel historisk som i prognoserne – giver udfordringer.
- Befolkningstallet falder.
- Befolkningssammensætningen ændres, således at gennemsnitsalderen er stigende i området.

MULIGHEDER

- Potentialer for nye erhvervs muligheder gennem den grønne omstilling.
- Understøtte lokale energiinitiativer, f.eks. energifællesskaber.
- Understøtte flere i nye iværksættervirksomheder med "kant".
- Udnytte nye måder at arbejde på. F.eks. kontor fællesskaber og hjemmearbejde.
- Fødevarer virksomheder:
 - Netværk og samarbejder
 - Fokus og kendskab til lokale råvarer
 - Udvikling og viden
- Tiltag for at tiltrække udlændinge til området ved at tilbyde jobmuligheder og hurtig integration i lokalsamfundet .
- Involvement af unge i projekter.
- Fortsat markedsføring af områdets styrker som natur, fællesskab og kultur.

TRUSLER

- Nedsikringer i kollektiv transport
- Servicefunktioner centraliserer og svært at opretholde.
- Manglen på relevante sundhedstilbud
- Fald i befolkningstallet giver en mindre arbejdsstyrke.
- Balancen mellem kommercielle udnyttelse og beskyttelse af naturen.
- Svært at få erhvervsfinansiering.
- Svært at opretholde et acceptabelt niveau for kommunale serviceydelser.
- Tilbagegang i befolkningen i lokale områder.
- Ubalance i befolkningssammensætningen, som kan have negative konsekvenser for kommunens udvikling.
- PFAS forurening kan skade turismen

E. UDVIKLINGSSTRATEGIENS VISION

Visionen for LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern er at skabe en positiv befolknings- og erhvervsudvikling i aktionsgruppens geografiske område i løbet af programperioden. Derudover ønsker man at øge kendskabet og kærligheden til Vestjylland ved at give området mere kant og profil.

Visionen realiseres ved at fokusere på områdets styrker og arbejde tæt sammen med alle aktører, herunder erhvervslivet, offentlige myndigheder og institutioner, foreninger, private borgere og andre.

F. UDVIKLINGSSTRATEGIENS INDSATSOMRÅDER OG MÅL

- **Flere iværksættervirksomheder der har kant og kærlighed til Vestjylland. Fokus på niche iværksættere, tænkt bredt som nystartede iværksættere, igangværende virksomheder og netværk blandt iværksættere.**
 - Vi vil have fokus på at skabe et Vestjylland, der er kendt for sin mangfoldighed og kreativitet inden for iværksætteri. Vi ønsker at tiltrække flere nicheiværksættere, der bringer nye og innovative idéer til området. Dette inkluderer både nystartede iværksættere, eksisterende virksomheder og et stærkt netværk af iværksættere, der kan støtte hinanden i deres fælles mål. Vi ønsker at skabe et miljø, hvor iværksættere kan blomstre og bidrage til at gøre Vestjylland til en destination for kreativitet og innovation.
- **Forbedret kommerciel udnyttelse af områdets rige naturmuligheder med fokus på aktiviteter på naturens præmisser.**
 - Vi ønsker at udnytte områdets rige naturmuligheder til fulde, ved at fokusere på aktiviteter, der er i harmoni med naturen. Dette kan omfatte vandreture, vandsport, fiske- og jagtmuligheder, og andre outdooraktiviteter. Ved at tilbyde disse oplevelser, kan vi tiltrække flere turister og give lokale virksomheder mulighed for at vokse og skabe flere arbejdspladser. Samtidig ønsker vi at sikre, at denne udvikling sker med respekt for naturen og miljøet, og at vi tager ansvar for at beskytte og bevare de naturområder, vi udnytter. Vi tror på, at ved at skabe en bæredygtig balance mellem økonomisk vækst og beskyttelse af naturen, kan vi skabe et område, der er attraktivt for både borgere og besøgende.
- **Fortsat udvikling af områdets styrkeposition inden for fødevarer, turisme og bæredygtig udvikling og grøn omstilling, med fokus på kommercialisering og anvendelse i forhold til øget bosætning.**
 - Vores område er rig på naturressourcer og har en stærk position inden for fødevarer, turisme og vedvarende energi. For at fortsætte denne udvikling skal vi fokusere på at kommercialisere og anvende disse områder i forhold til at øge bosætningen. Det betyder at vi skal arbejde på at skabe flere arbejdspladser og udvikle nye forretningsmuligheder ved at udnytte områdets rige naturressourcer på en bæredygtig måde. Samtidig skal vi også arbejde på at skabe alternative boformer

og energifællesskaber for at understøtte lokale initiativer, der kan forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i vores lokalområder.

- **Konkrete bosætningsaktiviteter der skaber mere kendskab og kærlighed til Vestjylland, rettet mod specifikke målgrupper f.eks. udenlandske tilflyttere, unges involvering i bosætningsproblematikker og fokus på lokale initiativer (sogneniveau) for at forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i lokalområderne.**
 - Vestjylland er en region med en unik kombination af rig natur og stærke fællesskaber. For at udnytte dette potentiale og skabe flere bosættelsesmuligheder, fokuserer vi på konkrete aktiviteter, der øger kendskabet og kærligheden til området. Vi har fokus på specifikke målgrupper, som f.eks. hurtig integration af udenlandske tilflyttere, samt unge, der ønsker at involvere sig i bosætningsproblematikker.
 - Vi vil understøtte lokale initiativer på sogneniveau, der arbejder for at forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i lokalområderne. Vi tror på, at ved at arbejde tæt sammen med disse grupper og understøtte deres initiativer, kan vi skabe et endnu mere livligt og tiltrækkende Vestjylland.

Særligt fokus på EU-plan om social inklusion, kønsligestilling og unge

I vores strategi har vi et fokus på EU-planen om social inklusion, ligestilling mellem kønnene og unge. Vi tror på, at ved at fokusere på disse områder, kan vi skabe en mere inkluderende og lige samfund for alle. Vi arbejder for at fremme social inklusion ved at styrke adgangen til jobs, uddannelse og boliger for de mest marginaliserede grupper i lokalsamfundet. Vi har fokus på at støtte ligestilling mellem kønnene ved at fremme ligestilling i f.eks. udviklingsprojekter. Og vi er dedikeret til at involvere unge i beslutningstagningen og give dem mulighed for at deltage. Vi tror på, at ved at fokusere på disse områder, kan vi skabe en mere bæredygtig og retfærdig fremtid for alle.

Vores målsætning er:

Erhvervsudvikling: Vi vil fortsætte med understøtte udviklingen af nye virksomheder, samt understøtte eksisterende virksomheder i udviklingsprojekter der kan skabe nye arbejdspladser.

- Skabe flere arbejdspladser ved at støtte etableringen nye virksomheder.
- Skabe flere arbejdspladser ved at støtte udviklingen af eksisterende virksomheder.
- Udvikle områdets forretningsområder: Turisme, særligt inden for Vestkysten og natur, lokal fødevarerproduktion, kreative og kulturelle erhverv samt vedvarende energi og grøn omstilling.
- Udvikle og skabe samarbejde og netværk på tværs af iværksættere og etablerede virksomheder og organisationer.

Livskvalitet: Udvikle og skabe større kendskab til det gode liv og fællesskaber.

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

- Styrke bosætningsprojekter rettet mod specifikke målgrupper f.eks. Integration af udenlandske tilflyttere og involvering af unge.
- Styrke udviklingsprojekter der skaber alternative boformer og energifællesskaber.
- Understøtte lokale initiativer der kan forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i lokalområderne.

G. AKTIONSGRUPPENS EGNE PRIORITERINGSKRITERIER

Der ønskes ikke at tilføje yderligere prioriteringskriterier.

H. Udviklingsstrategiens målsætninger, mål for indsatsområder og aktiviteter

H. 1 Erhvervsrettede mål og aktiviteter

Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer: Job- og vækstskabende erhvervsudvikling, med fokus på: • Etablering og udvikling af mikrovirksomheder og små virksomheder • Fremme af erhvervssamarbejde • Bæredygtig udvikling og grøn omstilling	Målsætning Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.	Målbare mål (anslået)
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1:	15%	
Mål: Skabe flere arbejdspladser ved at støtte etableringen nye virksomheder. Aktivitet: Vi vil fremme en mangfoldig og kreativ iværksætterkultur i området, ved at tiltrække flere nicheiværksættere med nye og innovative idéer. Dækker både nye start-ups, eksisterende virksomheder og et stærkt iværksætternetværk, der kan støtte hinanden. Målet er at skabe et støttende miljø, hvor iværksætterne kan blomstre og bidrage til at gøre Vestjylland kendt som en destination for, kreativitet og innovation. Dette i samarbejde med relevante samarbejdspartnere.		• Understøtte opstart af/udvikle 5-10 nye virksomheder. • Skabe/fastholde mellem 10-15 nye arbejdspladser.
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2:	15%	

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

Mål: Skabe flere arbejdspladser ved at støtte udviklingen af eksisterende virksomheder. Aktivitet: Øge antallet af arbejdspladser ved at støtte vækst og udvikling af eksisterende virksomheder.		• Understøtte opstart af/udvikle 5-10 nye virksomheder.• Skabe/fastholde mellem 10-15 nye arbejdspladser.
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3:	15%	
Mål: Udvikle områdets forretningsområder: Turisme, særligt inden for Vestkysten og natur, lokal fødevarerproduktion, kreative og kulturelle erhverv samt vedvarende energi og grøn omstilling. Aktivitet: Støtte områdets forretningsområder: 1. Støtte projekter for turisme på Vestkysten og natur, fødevarerproduktion, kreative og kulturelle erhverv og vedvarende energi.2. Støtte i udvikling af et marketing- og promoveringsprogram for områdets forretningsområder.3. Støtte og udvikle samarbejde mellem lokale virksomheder og offentlige organisationer for at støtte og fremme udviklingen af områdets forretningsområder.		• Skabe/fastholde mellem 15-25 nye arbejdspladser.• Gennemføre mindst tre projekter, der fremmer oplevelsesøkonomi med ”kant”.• Gennemføre mindst tre projekter, der fremmer bæredygtig energi og grøn omstilling.
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 4:	5%	
Mål: Udvikle og skabe samarbejde og netværk på tværs af iværksættere og etablerede virksomheder og organisationer. Aktivitet: Støtte samarbejds- og netværksprojekter mellem iværksættere, etablerede virksomheder og organisationer. F.eks. 1. Arrangement af netværks-events for iværksættere og etablerede fødevarervirksomheder.2. Facilitering af samarbejdsprojekter mellem iværksættere og etablerede virksomheder.3. Opstart af en platform, hvor iværksættere og etablerede		• Skabe/støtte 1-2 samarbejdes og netværksprojekter.

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland"
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

virksomheder kan mødes og udveksle idéer og erfaringer.		
Total for alle delmål under erhverv	50%	

H2 Mål og aktiviteter, der forbedrer rammevilkårene for udvikling af landdistrikterne

Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer:	Målsætning	Målbare mål (anslået)
• Basale servicefaciliteter• Fornyelse i landsbyer• Kultur- og foreningslivet• Bæredygtig udvikling og grøn omstilling	Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.	
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1:	15%	
Mål: Styrke bosætningsprojekter rettet mod specifikke målgrupper f.eks. Integration af udenlandske tilflyttere og involvering af unge. Aktivitet: Støtte projekter der kan 1. Opbygge et effektivt samarbejde mellem offentlige institutioner, erhvervsliv og frivillige organisationer for at støtte bosætningsprojekter for specifikke målgrupper.2. Gennemføre aktiviteter og arrangementer, der fremmer integration af udenlandske tilflyttere og involvering af unge i lokalsamfundet.3. Udvikle og implementere strategier, der understøtter bosætningsprojekter for specifikke målgrupper, herunder marketing- og rekrutteringsinitiativer samt forbedring af bolig- og beskæftigelsesmuligheder.		• Skabe/støtte mindst to projekter der relaterer sig til integration af udenlandske tilflyttere• Skabe/støtte mindst tre projekter der relaterer sig til involvering af børn og unge i lokalsamfundet.
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2:	15%	

Udviklingsstrategi – "Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland"
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

Mål: Styrke udviklingsprojekter der skaber alternative boformer og energifællesskaber. Aktivitet: 1. Støtte projekter der udfylder potentialet for alternative boformer og energifællesskaber i området.2. Støtte rådgivnings- og informationsordninger for personer og grupper, der ønsker at etablere alternative boformer og energifællesskaber.3. Facilitering og støtte af samarbejde mellem relevante aktører, såsom offentlige organisationer, erhvervsvirksomheder og frivillige organisationer, for at støtte udviklingen af alternative boformer og energifællesskaber.		• Skabe/støtte mindst 2 projekter der understøtter alternative boformer.• Skabe/støtte mindst tre projekter der fremmer bæredygtig energi og grøn omstilling.
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3:	20%	
Mål: Understøtte lokale initiativer der kan forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i lokalområderne. Aktivitet: Støtte projekter der relaterer sig til nye lokale initiativer, der ønsker at forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold.		• Skabe/støtte mindst fem projekter der understøtter attraktive bosætningsforhold i lokalområderne.
Total for delmål under rammevilkår	50%	

Billagsoversigt:

- Bilag 1 Involvering af lokalsamfundet i strategien
- Bilag 2 SWOT-analyse med kildehenvisninger.
- Bilag 3 Dokumentation for at udviklingsstrategien har været i høring hos kommunerne samt regionen.
- Bilag 4 Dokumentation for høring blandt medlemmerne og deres godkendelse af udviklingsstrategien.

Udviklingsstrategi – ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
LAG Lemvig, Ringkøbing – Skjern 2022 – 2027

Litteraturliste:

- <https://www.statistikbanken.dk>
- Ringkøbing- Skjern Kommune: ”Endelig status på befolkningsudviklingen i Ringkøbing – Skjern Kommune(marts 2022)”
- <https://smvdanmark.dk/analyser/temaanalyser/arbejdssteder-i-landkommunerne>
- <https://orsted.com/en/media/newsroom/news/2022/12/13665899>
- <https://ffgb.dk/2022/06/29/efter-pfas-fund-i-harboore-hele-vestkysten-kan-vaere-forurenat-fra-nord-til-syd-fra-ingenioeren/>
- <https://kamp.klimatilpasning.dk/>
- [Naturstyrelsen.dk](https://naturstyrelsen.dk)
- Region Midtjylland: Analysen ”Hvordan har du det”
- Energistyrelsen – Spareenergi.dk
- https://trap.lex.dk/Erhverv_og_arbejdsmarked_i_Lemvig_Kommune
- https://trap.lex.dk/Erhverv_og_arbejdsmarked_i_Ringk%C3%B8bing-Skjern_Kommune
- https://trap.lex.dk/Uddannelse_sundhed_og_omsorg_i_Lemvig_Kommune
- https://trap.lex.dk/Uddannelse_sundhed_og_omsorg_i_Ringk%C3%B8bing-Skjern_Kommune
- Lemvig Kommune: Datakatalog 2022
- Udviklingsstrategi Region Midtjylland 2019 – 2030
- Ringkøbing – Skjern Kommune Turismepolitik 2023-2027
- Lemvig kommune Strategi for Fritid og Kultur.

Udkast

5

UDKAST TIL NY LANDDISTRIKTSPOLITIK
VERSION 3 EFTER INPUT FRA
ARBEJDSGRUPPEN I MØDE DEN 16.
JANUAR 2023 - WEBTILGÆNGELIG

3. Udkast til ny

Landdistriktspolitik 2023 – 2027

Landdistriktsrådet nedsatte en arbejdsgruppe den 24. august 2022. Arbejdsgruppen består af Landdistriktsrådets formandskab Bjarne Svendsen, næstformand Dennis Barbesgaard samt rådsmedlem Jes Nissen. Arbejdsgruppens opgave består i at komme med et udkast til ny Landdistriktspolitik til Økonomiudvalgets 1. behandling, tirsdag den 7. februar og 2. behandling tirsdag den 7. marts 2023

Vision

Det er attraktivt at arbejde, bo og leve i kommunens landsbyer og landdistrikter

Landdistriktspolitikken for 2023 – 2027 bygger på 4 målsætninger:

1. **Vi vil fastholde og tiltrække borgere til vores landsbyer og landdistrikter.**
2. **Vi vil understøtte samarbejder i og mellem sogne om aktiviteter, faciliteter og services.**
3. **Vi vil understøtte vækst og udvikling i landsbyer og landdistrikter.**
4. **Vi vil arbejde for bedre fysisk og digital infrastruktur for at fremtidssikre erhverv og bosætning i landdistrikterne.**

De fire målsætninger udmøntes i en række **indsatser**, som er nævnt under hver målsætning nedenfor:

Målsætning 1: Vi vil fastholde og tiltrække borgere til vores landsbyer og landdistrikter.

Vores mål og målepunkter:

- Borgernes tilfredshed med livet i kommunens landsbyer og landdistrikter fastholdes på minimum samme høje niveau som hidtil og på niveau med kommunens centerbyer.
- Det samlede befolkningstal i kommunens landsbyer og landdistrikter fastholdes på minimum samme niveau som det foregående år.
- Borgernes tilfredshed med deres velfærd (indkomst, tryghed og sundhed) i kommunens landsbyer og landdistrikter fastholdes på minimum samme høje niveau som hidtil og på niveau med kommunens centerbyer.

Under målsætning 1 har vi følgende **3 indsatser**:

Indsats 1: Branding, markedsføring og kommunikation

Borger- og sogneforeningerne tilbydes en fælles kommunikationsplatform, hvor de kan kommunikere med hinanden og med landdistriktsrådet ved hjælp af en standardskabelon. Indsatsen skal bidrage til, at den tværgående dialog sognene imellem bliver bedre.

Kommunens landsbyer og landdistrikter brandes og markedsføres i øvrigt gennem "Flyt mod Vest" hjemmesiden, hvor der bl.a. annonceres byggegrunde til salg og fortælles om det gode liv i landsbyerne (*den gode historie*).

Indsats 2: Bosætningsfremmende aktiviteter

Ringkøbing-Skjern Kommune har et højt ambitionsniveau, når det drejer sig om profilering og bosætning. Dette arbejde understøtter vi gennem en tæt dialog med lokale aktører omkring deres udviklingsplaner for eget lokalområde: Det kan være ideer omkring boliger, bofællesskaber, dialog med boligselskaberne omkring bygning af flere lejeboliger til styrkelse af tiltrækning – eller det kan være en tydeliggørelse af aktiviteter til fastholdelse af borgerne i landdistrikterne.

Vi vil samtidig inspirere til, hvordan de lokale aktører byder tilflyttere velkomne til området i samarbejde med Profilerings- og Bosætningsteamet.

Indsats 3: Tværkulturelle projekter

Vi vil arbejde på at støtte tværkulturelle projekter i landdistrikterne for at styrke det lokale sammenhold. Det vil ske ved, at de gode eksempler fortælles og udbredes via de sociale medier. Vi vil fremme tværkulturelle projekter i landdistrikterne sammen med FrivilligVest, ligesom vil vi arbejde for at tilbyde kurser i, hvordan tværkulturelle projekter gennemføres med succes. Vi ved, at danskundervisning betyder meget for en hurtig integration, hvorfor vi vil medvirke til at markedsføre aktuelle undervisningstilbud. Vi vil have særlig fokus på de lokale ildsjæle, så de fungerer som gode velkomstambassadører.

Målsætning 2: Vi vil understøtte samarbejder i og mellem sogne om aktiviteter, faciliteter og services.

Vores mål og målepunkter:

- Borgerne oplever, at der er værdifulde samarbejder på tværs af eget sogn/landsby og omkringliggende sogne/landsbyer.

Under målsætning 2 har vi følgende **3 indsats**er:

Indsats 1: Tilbud om kompetenceløft til frivillige

Vi markedsfører kompetenceudviklingsmulighederne hos FrivilligVest og andre udbydere gennem temamøder og kursusaktiviteter for kommunens frivillige. Vi informerer løbende herom og er i tæt dialog med FrivilligVest om behovene. Vi fortæller om mulighederne for finansiering af kursusaktiviteterne, og hvordan dette foregår i praksis. Vi gør det for at styrke de enkelte frivilligrupper og foreninger, deres mulighed for at dele viden og blive inspireret af hinanden.

Vi understøtter borger- og sogneforeningernes arbejde med viden i forhold til, hvor og hvordan de rejser midler til foreningens projekter og aktiviteter (fundraising).

Indsats 2: Samarbejds- og samskabelsesprojekter

Vi prioriterer og støtter aktiviteter og projekter, der fremmer fællesskab og samarbejde. Det sker f.eks. gennem bevilling af midler fra Landdistriktpuljen, støtte til projekter i landsbyklyngerne og andre samskabelsesprojekter. Landdistriktsteamet er landdistrikternes fordør til den kommunale organisation og bistår med at finde frem til den rigtige kollega.

Vi understøtter fortsat kommunens landsbyklynger Friskvind, Bedst mod West og VestRum. Vi undersøger behovet for etablering af flere landsbyklynger, da effekten af de eksisterende klyngers samarbejde er markant.

Som forsøgsordning i 2023 tilbydes en landsbyklynge eller et sogn kompetenceudvikling til at etablere medlemsudvikling, som hjælper unge og voksne videre i foreningen med stadig større ansvar. De lærer at identificere aktiviteter, som de forskellige aldersgrupper kan deltage i. De uddannes i at lave aktiviteter for andre end deres egen målgruppe. På tværs af aldersgrupperne bliver man en del af en frivilligruppe med fælles identitet og herved får man gradvist kompetenceudvikling til at varetage nye roller i foreningen. Målet er, at medlemmerne udvikler sig personligt, og at foreningen bliver mindre sårbar.

Indsats 3: Områdemøder

Vi sikrer kommunikationen med borgerne i landdistrikterne ved årligt at gennemføre ét områdemøde i hvert af kommunens fire områder samt ét fælles årsmøde med borger- og sogneforeningerne.

Vi ønsker på denne måde at styrke dialogen mellem sognene og sikre fælles viden om, hvor de kan få hjælp og support fra den samlede kommunale organisation.

Målsætning 3: Vi vil understøtte vækst og udvikling i landsbyer og landdistrikter.

Vores mål og målepunkter:

- Antallet af arbejdspladser i kommunens landsbyer og landdistrikter er minimum på samme niveau som det foregående år.
- Borgernes tilfredshed med det sted de bor i kommunens landsbyer og landdistrikter fastholdes på minimum samme høje niveau som hidtil og på niveau med kommunens centerbyer.

Under målsætning 3 har vi følgende 3 **indsatser**:

Indsats 1: Udviklingsprojekter inden for relevante styrkepositioner

Klima og energi: Vi understøtter arbejdet med implementeringen af kommunens klimahandlingsplan ved at have de aktuelle temaer til drøftelse på landdistriktrådets faste dagsorden. I rådsmøderne drøftes det kontinuerligt, hvordan rådet bedst muligt understøtter kommunikation og borgerinddragelse i landsbyer og landdistrikter omkring kommunens besluttede initiativer. Det kan eksempelvis være i forbindelse med udvikling og projektering af nye VE-anlæg.

Der afsættes midler til proceshjælp for at bistå landsbyerne med at få afklaret, hvordan de bedst muligt kommer igennem den kritiske energiforsyningssituation.

Spar Energi ordningerne markedsføres fortsat, for at borgerne kan opnå maksimale tilskud til energibesparende projekter i private boliger.

Vi formidler løbende yderligere inspiration og tiltag til udvikling af bæredygtighedsprojekter i landdistrikter.

Turisme: Vi medvirker til at øge kendskabet til og samarbejdet med Destination Vesterhavet og organisationens bestræbelser på at udvikle kommerciel turisme – også inde i landet. Det sker bl.a. gennem øget støtte til, formidling og synliggørelse af naturværdierne i Skjern Å deltaet. Målet er, at unikke oplevelser for turister i Vestkystens "bagland" bliver opdaget og markedsført bredt.

Vi arbejder desuden for bedre vilkår for og formidling af vandre- og cykelturisme i landdistrikterne. Projekterne har sigte på at tiltrække flere turister til kommunens landdistrikter og dermed give mulighed for flere arbejdspladser og øget omsætning i de lokale forretninger.

Erhverv: Vi arbejder for at udbrede kendskabet til de support- og støttemuligheder, som kommunen, LAG organisationen og Erhvervsrådet har, og som organisationerne samarbejder omkring. Det sker bl.a. via fælles temadage og nyhedsbreve.

Indsats 2: Omdannelseslandsbyprojekter og frilandsbyforsøg

De igangsatte omdannelseslandsbyprojekter følges tæt, nu hvor det handler om implementering (i henholdsvis Hover og Kloster).

De tre indsendte tilkendegivelser om at blive en del af de nationale frilandsby-forsøg følges til dørs med løbende support til de tre landsbyer (Stadil-Vedersø, Borris og Ølstrup). Afhængig af resultatet af udvælgelsesprocessen medio 2023, overvejer vi, om vi vil indstille yderligere landsbyer til at blive omdannelseslandsbyer. (beslutningen træffes i Byrådet).

Indsats 3: Lokale helheds- og udviklingsplaner

Landdistriktsteamet støtter arbejdet med udvikling af de fysiske helhedsplaner i kommunens landsbyer efter den politiske prioritering. Når den enkelte helhedsplan foreligger supporterer landdistriktsteamet med implementering af de besluttede projekter, ligesom der ydes support til fundraising.

Landdistriktsteamet giver ad hoc procesbistand til de lokale afklaringer, der måtte være behov for, inden arbejdet med helhedsplanen igangsættes.

Målsætning 4: Vi vil arbejde for bedre fysisk og digital infrastruktur for at fremtidssikre erhverv og bosætning i landdistrikterne.

Vores mål og målepunkter:

- Flere landsbyer og landdistrikter opnår bedre mobil- og bredbåndsdækning
- Fastholde høj tilfredshed med tilgængeligheden til naturen
- Borgerne skal opleve en velfungerende infrastruktur og en god sammenhæng mellem forskellige transportformer

Under målsætning 4 har vi følgende 4 **indsatser**:

Indsats 1: Udvikling af digital Infrastruktur

Vores indsats bør understøtte sikringen af min. 100-100 Mbit fastnet løsning overalt i Ringkøbing Skjern Kommune.

For det mobile netværk er løsningen minimum 4G og helst 5G.

Ansøgninger til den nationale bredbåndspulje støttes af den kommunale bredbåndspulje med henblik på at mindske antallet af ejendomme uden bredbåndsdækning. Vi støtter med kommunale midler, når en gruppe borgere i et lokalområde søger den nationale bredbåndspulje.

Indsats 2: Vi vil fremme en nytænkning af Digital Borgerservice i landdistrikterne

Vi vil opfordre til at arbejde med en videre udbygning af de digitale servicemuligheder, så den fysiske afstand til de kommunale servicecentre får mindre og mindre betydning. Dette sker i et samarbejde på tværs af den kommunale organisation. Landdistriktsrådets opgave i denne sammenhæng er at lytte til borgernes krav og forventninger.

Indsats 3: Naturadgang og markedsføring

Adgangen til naturen er styrket i landområderne gennem de seneste år gennem en større kortlægning til understøttelse af bosætning og turisme: De fleste stier i kommunen er således mulige at finde frem via RKS appen "Naturens Rige". I den kommende politikperiode vil vi arbejde for at støtte mere op om kommunens digitalisering af kort og oplysningerne om attraktionerne i landdistrikterne.

Indsats 4: Mobilitetsprojekter i landdistrikterne

Vi vil støtte op om mobilitetsprojekter i landdistrikterne i bestræbelserne på at udvikle og styrke nye muligheder for at komme fra A til B i kommunen. Det kan f.eks. ske gennem initiativer omkring udbredelse af flere delebiler og udbredelse af samkørsels apps.

Hvad er en politik?

En politik er det redskab, som byrådet bruger til at styre de forskellige områder efter.

En politik laves for fire år af gangen. Politikken udpeger de temaer og mål, som kommunen ønsker særlig fokus på i perioden. På den måde lægger politikken også retningen for de indsatser, som kommunen prioriterer at sætte i gang og bruge penge på.

Til hver politik hører en handlingsplan.

Handlingsplanen indeholder helt konkret de indsatser, der sættes i gang for at opfylde politikens målsætninger og mål. Handlingsplanen udarbejdes for halvandet år af gangen, så der er plads til justeringer i politikens fireårige levetid.

Version 2, 20. december 2022 /bjchr

6

BUDGET-OL-EJ WEBTILGÆNGELIG

Udgifter	Beskrivelse
Fællesspisning morgenmad	100 deltagere
Fællesspisning aftensmad	250 deltagere (bestil til 200 deltagere), 349 kr. pr. kuvert
Udstyr	Se gerne udstyr ark
Underholdning	Søren Okholm - Okholm og pistolerne
Udlejning af telt	Telt og gulve
Udlejning af kølevogn og container	
Udlejning af borde/stole	
Leje af Lyne hallen	
Røde Kors samaritter	
Bar om aften (til koncert)	Drikkevarer
Tshirts (Spørg mig)	
Diverse (præmie mm)	
Lyd/musikanlæg	
Børneunderholdning	
Slikposer til børnene	
Dankort terminal	
Entré billet	200 kr pr. deltager
Total	

Finansieringsplan	Beløb
Solidaritetskorpset	60.000
Landsdistriktspuljen	50.000
Nordea Fonden	20.000
Egen betaling	40.000
I alt	170.000

NB!

Det er gratis at deltage i OL i West om dagen. Om aften koster det 200 kr. for både fællesspisning og k

Beløb
3.000
69.800
4.800
31.000
3.600
4.500
1.800
3.500
5.000
20.000
4.000
2.500
1.500
3.500
8.000
3.500
170.000

Svar
Afventer svar
Skal til at søge

ncert.

Hvad

Skiløb

Unicorns

Bumber balls

Promillebriller

Quiz

Cornhole, spikeball, kongespil og stang tennis

Skumtennis, airbadminton, fodbold på oppustelige baner, nerf guns

Detaljer

Bræt (2 bræt til hver hold)

Sprint

8 stk til 4 hold

til stafet aktivitet

Områdets klogeste - buzzer

Hvem betaler	Hvor mange	Pris	
Sponsor	8	0	
	4	1000	
	8	2000	
	4	600	
	2	200	
DGI sponsoreret	2 sæt af hver	0	
DGI sponsoreret	Lidt forskelligt	0	
		3800 kr.	eksl. Transport
		4800 kr.	inkl. transport

6

OL I WEST (BEDST MOD WEST
ANSØGNING FEBRUAR 2023)-EJ
WEBTILGÆNGELIG

Data indtastet

Felt	Svar
Ansøgers navn og evt. CVR nr.	Bedst mod West
Kontaktperson for ansøgning	Femke Streefkerk
Kontaktpersons E-mail	femkestreefkerk@icloud.dk
Kontaktpersons telefonnummer	25600073
Projektets titel	Ol i West
Beløb du søger om	50.000
Projektbeskrivelse, budget, finansiering, egenfinansiering og evt. midler fra andre puljer	Landsbyklyngen Bedst mod West består af fire landsbyer Bork, Hemmet, Lyne og Sdr. Vium i den sydlige del af Ringkøbing-Skjern Kommune. Disse fire landsbyer har siden 2016 samarbejdet under navnet Bedst mod West. Visionen for landsbyklyngen Bedst mod West er at mindske ”hjemmeblindheden” ved at tænke ud af boksen og ved at udvide samarbejdet mellem byerne. De skarpe skel, der er mellem sognene, stammer fra en svunden tid og skal nedbrydes helt. I kraft af det nye samarbejde skal den yngre generation gennem idræt og skolegang blander sig med hinanden, så de gamle skal bliver udvisket. Bedst mod West er som mange andre yderområder kendetegnet af de klassiske landdistriktsrelaterede udfordringer. Tydeligt i Bedst mod West er den manglende bosætning og den befolkningsnedgang, som opleves i området. Sammenlagt bor der i dag i klyngen 2.452 indbyggere, hvor der i 2007 boede 2.746 borgere. Bedst mod West har derfor mistet ca. 300 indbyggere, hvilket svarer til en procentvis nedgang i befolkningstallet på lidt over 10 %. Klyngen er organiseret med en styregruppe bestående af medlemmer fra hver af de fire byers borger-/sogneforeninger. Under styregruppen er der nedsat en række forskellige arbejdsgrupper bl.a. en ungegruppe. Derudover har Bedst mod West foretaget en borgerundersøgelse til at kortlægge borgernes syn på deres landsbyklynge. Den er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse. I alt har 574 borgere over 16 år besvaret undersøgelsen. Det svarer til 23,7 % af de adspurgte i klyngen. Svarene vedr. bosætning og optimisme viser, at for at tiltrække nye tilflyttere er det vigtigt ifølge borgerne at foreningslivet og fritidstilbuddene udvides. Derudover vurderer respondenterne, at tilbagevendende årlige arrangementer har det største potentiale til at kunne samle borgerne på tværs af klyngen. Arrangementer i form af f.eks. OL i West vurderes til at være de mest oplagte aktiviteter at samles om på tværs af byerne fremadrettet. Ideen udspringer fra denne borgerundersøgelse. Der er en gruppe unge mennesker fra klyngen, som har lyttet til andre unge, til borgerne og til de lokale idrætsforeninger og har formet ideen. Ideen er vigtigt at gennemføre, da det vil binde sognene mere sammen og vil skabe ejerskab blandt unge gruppen. Den nye generation skal få lov og plads til at tage ejerskab for livet i klyngen og derfor vil dette projekt hjælpe med at komme i mål. Bedst mod West vil gerne overdrage beslutningskompetencen til de unge, hvor de frivillige der sidder i de forskellige bestyrelser (Bedst mod West bestyrelsen og de 3 lokale idrætsforeninger) blot er facilitatorer for processen samt sørger for at hjælpe de unge på vej. De unge selv har været med til at definere projektet samt i hvilket omfang de forskellige foreninger (Bedst mod West og de 3 idrætsforeninger) skal involveres. Ungegruppen vil gerne planlægge OL i West til gavn for andre unge, der bor i klyngen, men lige så meget for de andre borgere, som savner fællesskabet og savner arrangementer på tværs af klyngen. Målgruppen er derfor alle unge, der bor i de fire sogne samt unge fra nabosognene. Den sekundære målgruppe er alle de andre borgere inden for klyngen samt idrætsforeningerne. Budget og finansieringsplan er vedhæftet som Bilag 1.
Bilag	https://www.rksk.dk/Files/Files/Om Kommunen/Priser-og-legater/Legat_ansogninger_bilag/Budget-OL.xlsx
Projektets idé og formål	Projektets formål er at øge de unges handlekraft, styrke de unges kompetencer og muligheder, gøre de unge bevidste om egne ressourcer samt styrke de unges lokale identitet og stolthed. Den nye generation skal få lov og plads til at tage ejerskab for livet i klyngen og derfor vil dette projekt hjælpe dem med at komme i mål. Projektets formål er således at styrke de unges individuelle, kollektive handlekraft samt demokratisk deltagelse, og dermed skabe forandring både for den enkelte og lokalområdet.
Tegning eller foto	
Understøtter projektet Landdistriktpolitikken	OL i West understøtter kommunens Landdistriktspolitik, da indsatsen imødekommer borgernes ønske, som er beskrevet i 'Projektets ide og formål' afsnit. Dette projekt skulle gerne øge borgernes tilfredshed med at bo indenfor klyngens grænse, som er med til at sikre borgernes fastholdelse i de fire sogne (Målsætning 1). Derudover er dette projekt Derudover får de lokale unge lov til at styrke deres faglige og sociale kompetencer ved at samarbejde med andre organisationer, med kommunen, med fonde, med foreninger og andre aktører. Deres faglighed styrkes ved at lede projektet og alle de nødvendige arbejdsprocesser samt planlægge en stor event på tværs af klyngen og alt det, det indebærer (planlægning, implementering, evaluering og forankring i klyngen og i ungegruppen). Dette understøtter også Landdistriktspolitikens Målsætning 1. Projektet understøtter samarbejdet i og mellem sogne, herunder de fire sogne i Bedst mod West. (Målsætning 2).
Projektets organisering	Der bliver oprettet en styregruppe for projektet bestående af repræsentanter fra de 3 idrætsforeninger, Bedst mod West og de unge. Der afholdes møder i styregruppen hver måned eller hver anden måned, efter behov. Formålet med styregruppen er at hjælpe de unge i processen, til sparring og rådgivning og for at hjælpe de unge med at træffe overordnede beslutninger. Der er allerede oprettet en ungegruppe. Ungegruppen består på nuværende tidspunkt af: Femke, Miranda, Signe, Ditte og Maria. Ungegruppen mødes som udgangspunkt 1-2 gange om måneden og efter behov. Ungegruppen er ansvarlig for indkaldelser til møder, samarbejdet mellem styregruppen og arbejdsgruppen, planlægning, afvikling, opfølgning samt forankring af OL i West, budgetlægning og tidsstyring. De tre idrætsforeninger sørger for en underskudsgaranti på 5000 kr. hver for at hjælpe de unge godt i gang.
Aktiviteter, tidsplan og økonomi	Januar 2023 • Oprettelse af en styregruppe; • Definerer rammen for samarbejdet; • Samarbejdsaftale mellem ungegruppen og idrætsforeningerne; Februar 2023 • Planlægning af OL i West; • Program og ansvarsområder; • Kvalitative og kvantitative evalueringsmetoder; • Budgetlægning; • Aftaler og tilladelser; • PR Materialer; Marts 2023 • Lejeaftaler (leje af redskaber, telt, kølevogn, container, borde og bænke); • Logo konkurrence • Madbestilling og catering; • Underholdning for deltagere; • Underholdning for børn April 2023 • OL i West afholdes d. 22. April 2023. • Følgende aktiviteter planlægges: - Fællesspisning - Fælles opvarmning - Skiløb - Sprint - Stafet - Områdets klogeste - Bagedyst - Hammerkast - Sækkeløb - Fodbold - Kuglestød (cornhole) - Skumtennis - AirBadminton - Spikeball - Cornhole - Kongespil - Stangtennis - Fodbold på oppustelige fodboldbaner - Nerf guns - Andre aktiviteter for deltagere; - Underholdning for deltagere og for børn Maj - Juni 2023 • Opfølgning efter OL i West; • Udbetalinger og regnskab; • Evaluering i ungegruppen; • Indarbejde erfaringerne; • Drejebog udarbejdes af ungegruppen, hvor alle erfaringerne bliver dokumenteret; • Plan for næste års OL i West; • De unge rekrutterer flere unge, som kan fortsætte det gode arbejde;
Bilag	
Bilag	
Yderligere bemærkninger	OL i West skal blive en tilbagevendende event, som bliver planlagt, afviklet og evalueret af unge, der bor inden for klyngens grænse. Allerede i år bliver der flere unge inviteret ind i gruppen for at sikre fortsættelsen af ungegruppen og af OL i West.

Felt**Svar**

Når du sender
ansøgningen

Kopi af ansøgningen

Kvittering

6

HOVEN NATURPERLER_FASE 2_FEB
2023

Hovn Sogns Borgerforening søger Landdistriktspuljen om 100.000 kr. til fase 2 i projektet "Hoven Naturperler":

Fase 1: Genetablering af Hoven Mølledam i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune. Er gennemført ultimo februar 2023

Fase 2: Etablering af stisystem rundt om søen og etablering af velfærdsfaciliteter.

Ansøger:

Hoven Naturperler

Co. Hoven Sogn Borgerforening

CVR: 32716881

Projektleder

Aase Grønbæk

aase.groenbaek@privat.dk

30257429

Projektbeskrivelse

Vi har i Hoven en gammel Mølledam der ikke har set dagens lys i over 50 år. Dette er vi nu i gang med at få frem, denne del af projektet kalder vi fase 1, da hele projektet er så stort, at det giver mening at dele den op i faser, for på den måde at komme i gang step for step. Pengene til fase 1 har vi fået ved at søge og fået bevilget fra LAG, Ringkøbing Skjern kommunes Gearings pulje, Hoven Energi og Udviklingsfond, Norlys og Ringkøbing Skjern kommunes Teknik og Miljø udvalg. Vi fejrede fase 1 kunne sættes i gang fysisk med en "første spadestik" arrangement hvor der kom ca. 100 borger forbi. De blev bespist med en pølse og en kop øl.

Fase 1 skal være færdig d. 28. februar af hensyn til naturen.

Dette betyder at vi nu kan gå i gang med at samle midler ind til fase to, som vil være adgang og ophold rundt om og ved Hoven Mølledam.

Fase to vil bestå af jordbefæstede stier, der laves af genbrugs materialer, fra Hoven bymidte og rundt om Hoven Mølledam, to broer hvoraf den ene er

genbrug fra et renoveringsarbejde af Ringkøbing Skjern Kommune, længere nede af samme å. Broen er godkendt til vores projekt, da der ikke længere vil være mulig at køre over den. Den anden bro vil blive bygget i træ, så den hurtig falder i med naturen.

En strækning af stien skal der etableres en boardwalk over et vådområde der kaldes "fattigkær" dette er et område som er naturbeskyttet og som vi på den måde vil bruge som et attraktivt område i naturen den dag hvor vi skal i gang med at reklamere for vores projekt. Stien rundt om Hoven Mølleddam vil blive koblet sammen med flere andre stier i Hoven, som er blevet kortlagt og lagt op på kommunens hjemmeside <https://www.rksk.dk/borger/kultur-og-fritid/friluftsliv/vandreture> og på de forskellige vandregupper der er på Facebook. Dette har allerede nu givet resultater, der har været et arrangement i julen 2022 med god deltagelse.

Turen rundt om Hoven Mølleddam er ca. 1 km. lang og for nogen kræver det et hvil for at nå rundt. Dertil har vi kontaktet EV Shoppen, der arbejder i bæredygtighed og er et sted hvor man tager sig af ungen mennesker der har det svært med at komme i gang med en uddannelse. De laver bl.a. borde-bænkesæt <https://evshoppen.dk/shop/rundt-bord-baenkesaet-med-ryglaen/>

Der hvor det er muligt vil vi bruge genbrugs materialer, så som knust beton og stenmel til stien, en bro fra et tidligere projekt, som kommunen havde gang i. Der hvor det er muligt vil vi bruge naturmaterialer, så projektet kan falde i med naturen.

Hele projektet vil blive lavet så handicapvenlig som mulig, da alle skal have en mulighed for at komme rundt uden alt for meget hjælp, selv blinde vil kunne gå rundt uden ledsager.

På sigt vil der også blive stillet solcelle LED lamper op der er sensorstyret, handicapvenlig shelters og alm shelters i fuldtømmer og med græstag. Der vil også være plads til en madpakke hytte.

Eftersom der er i et naturbeskyttet område vi arbejder i, har vi allieret os med kommunens ingeniører, biologer og teknikker.

Ved at få lavet dette hjørne af Hoven, om til en oase af naturoplevelser med en masse ophold og overnatning, håber vi på at få flere til at flytte til Hoven, om ikke for andet, så for den skønne natur vi har i Hoven. Eller bare holde ind og gå en tur rundt om Mølleddammen.

Budget:

Jordbefæstet sti (overslag)	300.000kr
Bro (overslag)	137.500kr
Boardwalk, handicapvenlig (tilbud)	368.375kr
Borde- bænkesæt 10 stk (overslag)	<u>66.000kr</u>
I alt	
	<u>871.875kr</u>

Egen finansiering:

Sydbank, Hoven Sogns Borgerforening	60.000kr
Hoven Erhvervs Invest, Støtteforening anno 1996, Hoven	<u>26.600kr</u>
I alt	<u>86.600kr</u>

Fonde der er søgt:

Landdistriktspuljen	100.000kr
15. juni fond og Realdania	<u>347.783kr</u>
I alt	<u>447.783kr</u>
Fonde der søges:	
Friluftsråd, Lokalforeningspulje, LAG	<u>362.492kr</u>

Bilag

Vedhæft fil,
Tilbud på Boardwalk
Overslag på spangen
Overslag Borde- bænkesæt
Budget og finansieringsplan
Billeder før og nu hvor vi graver

Projektets idé og formål

Projektets idé blev skabt for ca. 3 år siden hvor vi var et par stykker der begyndte at skrive ned hvad naturen i Hoven trængte til. Ideerne begyndte at blive mange og for at få lidt styr på dem kontaktede vi en landdistriktskoodinator i Ringkøbing Skjern kommune. Vi fik midler fra Landdistriktsrådet og Hoven Energi og udviklingsfond til at få ideerne sat i system og sammen med den en projektmappe som vi nu plukker af.

Ideen med projektet, er at skabe et lukrativt sted for Hoven borgerne og andre der kommer forbi Hoven. Vi har hverken skole eller købmand, men vi har en masse natur, som vi gerne vil dele med en masse andre. Vi skal blot have det gjort fremkommeligt og opholdsvenligt.

Vores formål er, at få så mange, som mulig ud i naturen, først og fremmest de lokale, men målet er også at kunne tiltrække tilflytter, som ynder at komme ud i naturen med deres børn og børnebørn eller bare gå en tur når man har lyst.

Ligeledes er det også vores mål at få så mange naturturister til at holde ind og nyde deres medbragte mad, eller bare gå en tur.

I Herning kommune er 9 sogne gået sammen om at skabe et stisystem langs Skjern å og dens tilløbs åer. Dette projekt kalder de Ålandet. I Hoven vil vi forsøge at skabe en mini "æ CaminÅ" langs Omme å fra Sdr Omme, til Omme å udløb i Skjern å, hvor stierne vil komme fra øst. Dette stiforløb skal kobles sammen med stierne i og omkring Hoven.

Tegning eller foto

Der er vedhæftet en tegning, som vi håber naturen giver os lov til.

Understøtter projektet Landdistriktspolitikken

Hele sommer kommer der rigtig mange turister igennem Hoven. Hoven er en gennemgående by fra sommerhusområderne langs vestkysten til Legoland, Lalandia, Givskud Zoo og mange, mange andre seværdigheder i øst. Rigtig mange holder ind i Hoven for at tanke op, så ville det være oplagt at tage en pause ud i vores skønne natur.

Vi ved det kan lade sig gøre, da man lavede en event hos Wild West Walk 'n' Run, Naturens Rige, hvor der kom mere en 1000 vandrere forbi i løbet af 3 dage. Dette arrangement gentog vi et halvt år senere og her kom der igen

over 1000 deltagere, hvilke er mange for Hovens størrelse. Det viser, at der er et stort behov for at komme ud i naturen.

Projektets organisering: Beskriv ejer af projektet og samarbejdspartnere i projektet

Vi er en arbejdsgruppe under Hoven Sogns borgerforening, der arbejder med at gøre Hoven et mere attraktivt sted at bo og færdes.

Vi har et rigtig godt samarbejde med Ringkøbing Skjern kommune og de forskellige lodsejere der er involveret.

Lige så snart Hoven Mølledam er gravet op vil lodsejerne tinglyse offentlig adgang til området i første omgang 25 år.

Aktiviteter, tidsplan og økonomi Beskrives

Fase to vil bestå af:

Jordbæstede stier, hvor vi vil bruge knust beton, sand og stenmel Boardwalk, der skal gå hen oven et vådområde der bliver kaldt Fattigkær. Det er et område der meget unikt. Dertil vil vi koble en platform på så gæsterne kan gå ud over området uden at ødelægge naturen.

En genbrugs bro fra et renoveringsprojekt Ringkøbing Skjern Kommune lavede ved en eksisterende vejovergang.

En spang bygget af naturmaterialer.

Yderligere bemærkninger

For at komme ud med vores projekt til borgerne i nærområdet bruger vi bl.a. Facebook hvor vi har vores egen side der hedder "Hoven Naturperler". Opslaget i fb. bliver delt i de forskellige grupper der har en eller anden form for relation til Hoven.

Ligeledes har vi en god kontakt til flere trykte medier bl.a. Politikken, Ekstrabladet, Dagbladet Ringkøbing Skjern og Tarm-Skjern Ugeblad. Samtidig har den lokale tv-station "TV Vest" bedt om lov til at følge projektet på nært hold. Den første udsendelse er allerede sendt ud i æteren,

<https://www.youtube.com/watch?v=vmf79CxIrHg> Vi laver også mange opslag rundt i sognet og i de nærliggende byer, hver gang der er noget nyt at fortælle.

6

TROLDHEDE ANSØGNING FEBRUAR
2023

Data indtastet

Felt

Svar

Ansøgers navn og evt. CVR nr.	Troldhede og omegns borgerforening 37357073
Kontaktperson for ansøgning	Karin Neesgaard Nielsen
Kontaktpersons E-mail	karin.bent@troldhede.com
Kontaktpersons telefonnummer	24415041
Projektets titel	By forskønnelse Troldhede
Beløb du søger om	25539,75
Projektbeskrivelse, budget, finansiering, egenfinansiering og evt. midler fra andre puljer	Flagallé Vi vil søge penge til flag, der skal hænge i lygtepælene ved konfirmationer, byfest og andre festlige begivenheder i Troldhede. Det ser festligt ud, når man kommer igennem byen på vej til konfirmation og der er flag igennem hele hovedgaden. Eller når cykelløbet En Forårsdag på heden ligger deres rute igennem byen. (se foto vedhæftet) Borgerforeningen har haft en dialog med MVI maskinfabrik i Troldhede, og de har sagt ja til at producere og sponsorere holder og stang der skal bruges til at hænge flag op på vores lygtepæle. Byforskønnelse Borgerforeningen er igang med projekt by forskønnelse, hvor vi ønsker flere blomster på udvalgte steder i byen. Vi planlægger at opsætte brøndringe i beton eller lign. vedligeholdelses frit materiale, samt beplante med forårsløg samt flerårige stauder. De skal opsættes både ved vores aktivitets område 0-100 på det gamle stadion samt på udvalgte pladser på Dalgasgade. Vi vil involvere byens borgere, ved at bede dem donere overskydende stauder fra deres haver. Der bliver udover det behov for købe forårsløg, planter, plantejord samt lecasten. Bålplads På det gamle stadion tæt ved legeplads og boldbane, ønsker vi et område med en bålplads - heraf bruges en af brøndringene samt opsætning af en rist, der er støbt fast. Der bliver udlagt flis på området samt opsat bænke. Området kan f. eks. bruges til de årlige rengøringsdage på legepladsen, hvor man griller en pølse eller Troldhede Børnehus kan bruge det til at bage snobrød med børnene.
Bilag	https://www.rksk.dk/Files/Files/Om Kommunen/Priser-og-legater/Legat_ansogninger_bilag/Flag.jpg
Projektets idé og formål	I Troldhede og omegns borgerforening ønsker vi at være med til at gøre Troldhede til et endnu bedre sted at bo. Det er vigtigt for os at byen ser pæn og velholdt ud, både for alle os som allerede bor her - men også for at gøre byen attraktiv for tilflyttere.
Tegning eller foto	
Understøtter projektet Landdistriktspolitikken	Igennem projektet samarbejder vi med borgere i byen omkring en plantebørs, og opsætning af blomsterkummer. Vi samarbejder med en lokal virksomhed til udvikling af flagallé. Vi skaber mulighed for fællesskab og nye arrangementer ved bålpladsen. Det gør Troldhede mere attraktiv med både flagallé, bålplads og blomster.
Projektets organisering	Troldhede og omegns borgerforening arbejder sammen med Den Grønne bande omkring byforskønnelse og vedligehold af vores arealer. (en gruppe af lokale borgere). Vi inddrager en lokal virksomhed til at hjælpe.
Aktiviteter, tidsplan og økonomi	Projektet forventes færdigt ultimo juni. Se bilag med budget.
Bilag	https://www.rksk.dk/Files/Files/Om Kommunen/Priser-og-legater/Legat_ansogninger_bilag/Byforskoennelse_Budget-og-priser.pdf
Bilag	
Yderligere bemærkninger	
Når du sender ansøgningen	
Kopi af ansøgningen	
Kvittering	

6

TROLDHEDE
BYFORSKOENNELSE_BUDGET-OG-PRISER

Budget og priser

39 flag str 57x75cm a 239 kr. https://www.langkilde-flagfabrik.dk/produkter/11-dannebrog/6-dannebrog1/	9321,00 kr.
Brøndringe 10 styk str 80x50x6cm a 785 kr https://astrup-cement.dk/produkt/broendringe/	7850,00 kr.
Indkøb af løg, planter, plantejord	6000,00 kr.
Nedstøbt jernrist https://www.outdoordesign.dk/robust-svinggrill-med-balrist-til-balsted-og-balplads.html	2368,75 kr.
Ialt	25539,75

6

ØKONOMISK OVERBLIK-
LANDDISTRIKSOMRÅDET STATUS 1
NOV 2022-EJ WEBTILGÆNGELIG

Til	Landdistriktsrådet
Kopi	Administrationen
Fra	Koncernøkonomi, Viden & Strategi
Emne	Økonomisk overblik på Landdistriktsområdet

Økonomisk overblik på Landdistriktsområdet

Der er udarbejdet et økonomisk overblik for perioden 2017-2022 for Landdistriktpuljen under Økonomiudvalget. Resultat af opgørelsen fordeles således:

Landdistriktsområdet i 1.000kr	Budget 2017-2022	Disponeret 2017-2022	Rest, ikke disponeret
Områder			
Økonomiudvalgets Landdistriktpulje			
Landdistriktpuljen	5.157	4.798	359
Adm. Landdistriktsrådet og småopgaver	409	286	123
Medlemkont. Fællesråd	93	90	3
Diverse (øvrige akt. yder- og landdis.)	72	54	18
Landdistriktsrådets Landdistriktpulje i alt	1.500	1.170	330
Pulje 1	500	445	55
Pulje 2	500	476	24
Pulje 3	500	249	251

*Det bemærkes, at der ikke kan sammentælles på budget for alle områder, da budgetterne er flyttet imellem puljerne.

- Økonomiudvalgets landdistriktpulje har et restbudget på 359.000 kr., der ikke er disponeret til anden side.
- Den administrative pulje samt diverse mindre konti har et samlet restbudget på 144.000 kr:
- Samlet for Landdistriktsrådets Landdistriktpulje er der et restbudget på 330.000 kr. der ikke er disponeret til anden side.

Nedenfor fremgår en mere detaljeret gennemgang af puljerne.

Økonomiudvalgets Landdistrikspulje

Økonomiudvalgets Landdistrikspulje har haft et budget på 5 mio. kr. i perioden 2017-2022 inkl. overførsel fra året før. Heraf er der pt. en rest på 359.000 kr., der ikke er disponeret til anden side. Nedenstående oversigt viser, hvordan midlerne er disponeret over perioden.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
Bevilget puljestørrelse	605.000	622.000	637.000	649.000	309.000	323.000	3.145.000
Overførsel fra året før	1.998.000	1.943.000	1.584.000	1.271.000	582.000	616.000	
Budgetomplaceringer	-1.000	23.000	-2.000	-16.000	26.000		
Til Disposition	2.602.000	2.588.000	2.219.000	1.904.000	917.000	939.000	
Disponeret:							
Disponeret til 1+2+3 puljerne	-500.000		-500.000	-500.000			-1.500.000
Landdistriksrådet (centralt)		-48.000	-48.000	-48.000			-144.000
Stiprojekt i landdistrikterne_ Øget adg.	-180.000						-180.000
Tilskud til Energiklubber - udspecificeret nedenfor		-120.000				20.000	-100.000
Nyt liv på tomme kommunale arealer		-75.000					-75.000
Landsbyklyngen Friskvind		-75.000					-75.000
Landsbyklyngen Bedst Mod Vest		-75.000					-75.000
Tilskud til cykelturismestrategi		-25.000					25.000
Mestring af projekter (MAP)		-50.000					-50.000
Tils. Proj. Den nationale bredbåndspulje		-400.000		-750.000	-300.000	-600.000	-2.050.000
Omdannelseslandsbyer			-300.000				-300.000
Ekstra finans. Til Kulturhuset SKOLEN			-100.000				-100.000
Halvtidsstilling				-24.000			-24.000
Pleje- og vedligeholdelsesmateriel		-100.000					-100.000
Rest - ikke disponeret	1.922.000	1.620.000	1.271.000	582.000	617.000	359.000	

Igangværende projekter fra puljen:

På nuværende tidspunkt er der 4 verserende projekter, der finansieres af puljen.

- "Stiprojekt i landdistrikterne", der fortsat har et restbeløb til disposition på 33.700kr.
- "Den nationale bredbåndspulje", der fortsat har et restbeløb på 1.115.000 kr.
- "Omdannelseslandsbyerne", der endnu ikke har bedt om en udbetaling.
- "Kulturhuset Skolen", der fortsat har et restbeløb på 13.000 kr.

I det tilfælde, at der er restmidler på et projekt ved afslutning, returneres midlerne til puljen.

Landdistriksrådets Landdistrikspulje

Oversigt over disponeringer i perioden 2017-2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
Tilførsel til pulje	500.000		500.000	500.000			1.500.000
Overførsel fra tidligere år		332.000	194.000	386.000	511.000	436.000	
Budgetomplacering Coben		-55.000					
Budgetomplacering bredbåndpulje			-31.000				
Til Disposition	500.000	277.000	663.000	886.000	511.000	436.000	
Udgifter							I alt disponeret
Landsbyklyngen VestRum	-53.000						53.000
Fælles Landsby - Bork, Sdr. Vium	-80.000						80.000
Dynamik i Lem	-35.000				18.000		35.000
Fælles multisite Fjelst./Rimmerh		-32.000					32.000
Udviklende landsbyklyngesamarb. 7 sogne		-35.000				4.000	35.000
Filmproj. Markedsf. Hover/Torsted Sogne		-16.000		16.000			0
Drivejen til Hest			-25.000		25.000		-25.000
Kommunik. Som Løftestand Klyngesam. BmW			-25.000				25.000
Landsbyklyngen Friskvind-Forankring & Synlighed			-70.000		-18.000		88.000
Unge med vilje Bedst mod West			-50.000				50.000
MINLANDSBY app (Troid. Hoven, Nr. Vium)			-14.000				14.000
Danmarks Flotteste Busskur			-50.000				50.000
Mobilt mødested mm. I Friskvind			-43.000				43.000
Fritids- og Naturpark boldbane Sdr. Bork				-75.000			75.000
Renovering af Grønbjerg Pavillonen				-31.000		4.000	31.000
Fra 0 til 100 på 5 minutter				-100.000			100.000
Det rullende mødested, Friskvind				-100.000			100.000
Borger- og Sorgneforen. Kursusudg. Hos FV				-50.000			50.000
Stay green Borris				-35.000			35.000
Naturperlen Hoven					-100.000		100.000
Fortællende stier, Lem						-35.000	35.000
Gul Stue, Sdr. Bork						-50.000	50.000
Uhæmmet i Hemmet						-29.000	29.000
Rest - overført til efterfølgende år	332.000	194.000	386.000	511.000	436.000	330.000	

Landdistriksrådets landdistrikspulje har fået tilført 3 gange 500.000 kr. i perioden. Heraf er der samlet set disponeret 1.170.000 kr. Der er dermed et restbeløb på 330.000 kr. til disposition i puljen.

Der er 8 verserende projekter, der finansieres af puljen:

- "Kommunikation som løftestang", der har et restbudget på 11.000 kr.
- "Landsbyklyngen Friskvind-Forankring & Synlighed", der har et restbudget på 71.000 kr.
- "Danmarks Flotteste Busskur", der endnu ikke har bedt om en udbetaling.
- "Det rullende mødested, Friskvind", der forsat har 33.000 kr. til disposition.
- "Stay green Borris", der endnu ikke har bedt om en udbetaling.
- I september blev der disponeret til nedenstående 3 nye projekter, der ikke har bedt om en udbetaling endnu.
 - o "Fortællende stier i Lem"
 - o "Gul stue i Sdr. Bork"
 - o "Uhæmmet i Hemmet"

I det tilfælde, at der er restmidler på et projekt ved afslutning, returneres midlerne til puljen.

Den administrative pulje samt øvrige puljer

Den administrative pulje har fået tilført 409.000 kr. i perioden 2017 til 2022 inkl. overførsel fra 2016. Puljen har brugt 286.000 kr., og har dermed rest midler, der ikke er disponeret til anden side på i alt 123.000 kr.

Medlemskontingent Fællesråd har i samme periode haft et budget på 93.000 kr., hvoraf der pt. er en rest på 3.000 kr. på kontoen.

Øvrige aktiviteter yder- og landdistrikt område har i perioden haft et budget på 72.000 kr., hvoraf der fortsat er 18.000 kr. til disposition.

From: Lotte Sekkelund Finnerup
Sent: 25. april 2023 16:07
Cc: bsvendsen@gmx.com; Politiker Marie Kamp From; Politiker Irene Lund Pedersen; Bjarne Christensen; Marianne Møller Kirkgaard
Subject: SV: Vedr. mødemøde i område 3

Kære alle!

Tak for et rigtig godt mødemøde i Stauning – og tak til Tove Kristensen for god forplejning ? Spændende at høre, hvad I har gang i allesammen.

Her kommer nogle noter fra mødet. Ræk endelig ud til mig, hvis du tænker, at der er noget som er overset.

Bjarne Svendsen formand for landdistriktsrådet: har haft kontakt til borgmesteren ift. eksterne forhold, der vil påvirke vores landdistrikter. Herunder: ny kilometerbaseret afgift for lastbiler samt omkategorisering af landbrugsejendomme under 15 hektar til alm. ejerbolig og deraf højere grundskyld. Se mere her: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/landdistrikter-nye-ejendomsvurderinger-risikerer-at-bremse-ny-bosaetning-pa-landet?publisherId=4127023&releaseId=13676939>

Landdistriktsrådet arbejder med et forslag om at lave en **temadag for lokalområderne efter sommerferien**.

Følgende forslag til temaer kom op på aftenens møde:

Tema 1: Rekruttering af frivillige til bl.a. bestyrelsesarbejde. Hvordan kan vi fastholde frivillige samt få flere til at melde sig som frivillige? I Dejbjerg er de lykkedes med at få nye til bestyrelsen i sogneforeningen.

Tema 2: Integration/kulturforståelse – hvordan kan vi arbejde med kulturforståelse i vores landdistrikter – særligt i forhold til vores nye udenlandske medborgere? Kulturforståelsen går begge veje dansk >udenlandske borgere.

Nyt fra lokalområderne:

Stauning:

Går godt med den nye købmand på trods af 13 måneders lukning for nogle år siden. Deles med Dejbjerg om idrætsaktiviteter.

Velling:

Filmbyen Velling☺ - flere film på vej. Købmand – udvidet butiksareal – Klavs opfordrer til at handle stort lokalt – og resten udenbys for at passe på egen købmandsbutik. Der er gang i arbejdet med en helhedsplan – (samarbejde med kommunens planafdeling).

Dejbjerg:

Har haft besøg af kommunens bosætningsteam mhb. på at få tips til en opdatering af bl.a. sognets hjemmeside. F.eks. skab 'liv' på siden ved hjælp af billeder med mennesker. Vis hjemmesiden til lokale ejendomsmæglere. Næste projekt: opgradering af legeplads.

Faster/Astrup/Ejstrup:

Årets Landsby 2022 i kommunen og Region Midt. Har igen afholdt fremtidsværksted (afholdes hvert 4. år for at afklare, hvad området ønsker at lave af nye initiativer). Bl.a. fokus på at lave et lokalt

minilandsstævne. God købmand. Mange har fået fibernet. Arbejder på at samle midler til at lave Danmarks flotteste busskur – et nyt samlingssted/orangeri midt i byen. Har fået lavet gavlmaleri/installation ved busstoppestedet – en del af et projekt om de 17 verdensmål.
Ønske om cykelsti – så byen er koblet på mod Videbæk.

Lem:

Brugs, fjernvarme, fibernet, nye almennyttige lejeboliger, Smedenes Hus, skole og børnehave er gode for Lems udvikling. Ift. lejeboliger, så skulle der sandsynliggøres et behov, inden boligselskabet gik ind i det.

Nu er der 10 lejeboliger og flere på vej.

Opstart på proces før helhedsplan kommer. Arbejdsgrupper i gang med bl.a. byforskønnelse, grønne tiltag, kulturruter, bæredygtighed mm.

Ubeboede huse kan være svære at få væk. En er dog revet ned for nylig.

Mange fritidstilbud – men det kniber lidt med at samle hold til sport.

Finderup:

Gode erfaringer:

- Gør det nemt at være frivillig – har f.eks. indkøbt al materiale til en vedligeholdelsesdag, så det er lige til at gå til.
- Sognet har 15 nationaliteter. Hold hollandsk aften, polsk aften osv. separat, så den enkelte nationalitet er i fokus.
- Arbejder med velkomst af tilflyttere – tag tilflyttere med til f.eks. søndagsaktiviteter.
- Åben cafe for alle i forsamlingshuset. Fællesspisning. Fælles affaldsindsamling.
- Få LOF ud til arrangementer
- Livestreaming: <https://www.kultunaut.dk/perl/armore/type-nynaut?ArrNr=16187450>

Udfordring for beboere ved den kommende 2 + 1 vej. Se: se

<https://www.vejdirektoratet.dk/projekt/ringkoebing-herning>

Energi/varme kan blive dyrt for nogle, der så må flytte.

Friskvind:

Det rullende mødested er oppe at køre. Mødestedet samler og synliggør klyngen - bl.a. ved julearrangement på Bundsbæk Mølle. Se her: <https://friskvind.dk/det-rullende-moedested/>
Arbejder med gåture i alle 5 sogne. Har idé om cykelture i klyngen.

Info fra landdistriktsteamet:

- **Landdistriktsrådets årsmøde** afholdes **d. 1. november 2023**.
- **Informationsmøder** om den kommende **statslige bredbåndspulje** - bliver annonceret i maj på kommunens hjemmeside. Se mere om puljen her: <https://sdfi.dk/digital-infrastruktur/bredbaand/bredbaandspuljen>
- **Bor du i et område med vindmøller/solceller**, så er der en **statslig pulje på 19,5 millioner**, som kan søges inden 31. maj. kl. 12.00.

Der kan opnås tilskud til almennyttige rekreative, sociale og kulturelle projekter, der fremmer oplevelser i nærområdet, styrker den lokale sammenhængskraft eller kompenserer for gener fra landvindmøller og solcelleparker. <https://livogland.dk/stoettemuligheder/landdistriktspuljen/projekter-i-landdistrikter-med-landvindmoeller-og-solcelleparker>

- **Pulje til borgerdrevne dagligvarebutikker:**
<https://livogland.dk/stoettemuligheder/landdistriktspuljen/pulje-til-borgerdrevne-dagligvarebutikker>

- Følg gerne **Landdistriktsrådets Facebookside**. Vej til viden om muligheder for alle lokalområder i kommunen: <https://www.facebook.com/LanddistriktsraadetRKSK>
- **Kultunaut** – her kan din forening gratis annoncere aktiviteter: <http://www.kultunaut.dk/perl/arlist/type-ringkskjern?periode=&Area=Ringk%F8bing-Skjern-storkommune>

Landdistriktsrådets værter (Bjarne Svendsen) (Marie Kamp From) (Irene Lund Pedersen) takker for en god aften☺

Mvh. Lotte Finnerup
Landdistriktskoordinator

Ringkøbing-Skjern Kommune
Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing

Telefon: 25324746

E-mail: lotte.finnerup@rksk.dk

EAN nr: 5798004734759

Om persondata:

https://www.rksk.dk/Files/Files/Om%20Kommunen/Organisation/Oplysningspligt%20personoplysninger/2019_projekterogandenaktiviter.pdf

Fra: Lotte Sekkelund Finnerup

Sendt: 15. marts 2023 14:32

Cc: Bjarne Christensen <bjarne.christensen@rksk.dk>; Politiker Irene Lund Pedersen <irene.lund.pedersen@byr.rksk.dk>; Politiker Marie Kamp From <marie.kamp.from@byr.rksk.dk>; 'bsvendsen@gmx.com' <bsvendsen@gmx.com>

Emne: VS: Vedr. områdemøde i område 3

Kære alle – borger- og sogneforeninger i område 3 (grønt område på kortet)

I forbindelse med Landdistriktsrådets seneste årsmøde den 1. november 2022 på NATURKRAFT blev det aftalt at afholde et **områdemøde** for ALLE borger- og sogneforeninger og landsbyklyngen Friskvind den **20. april 2023** i område 3.

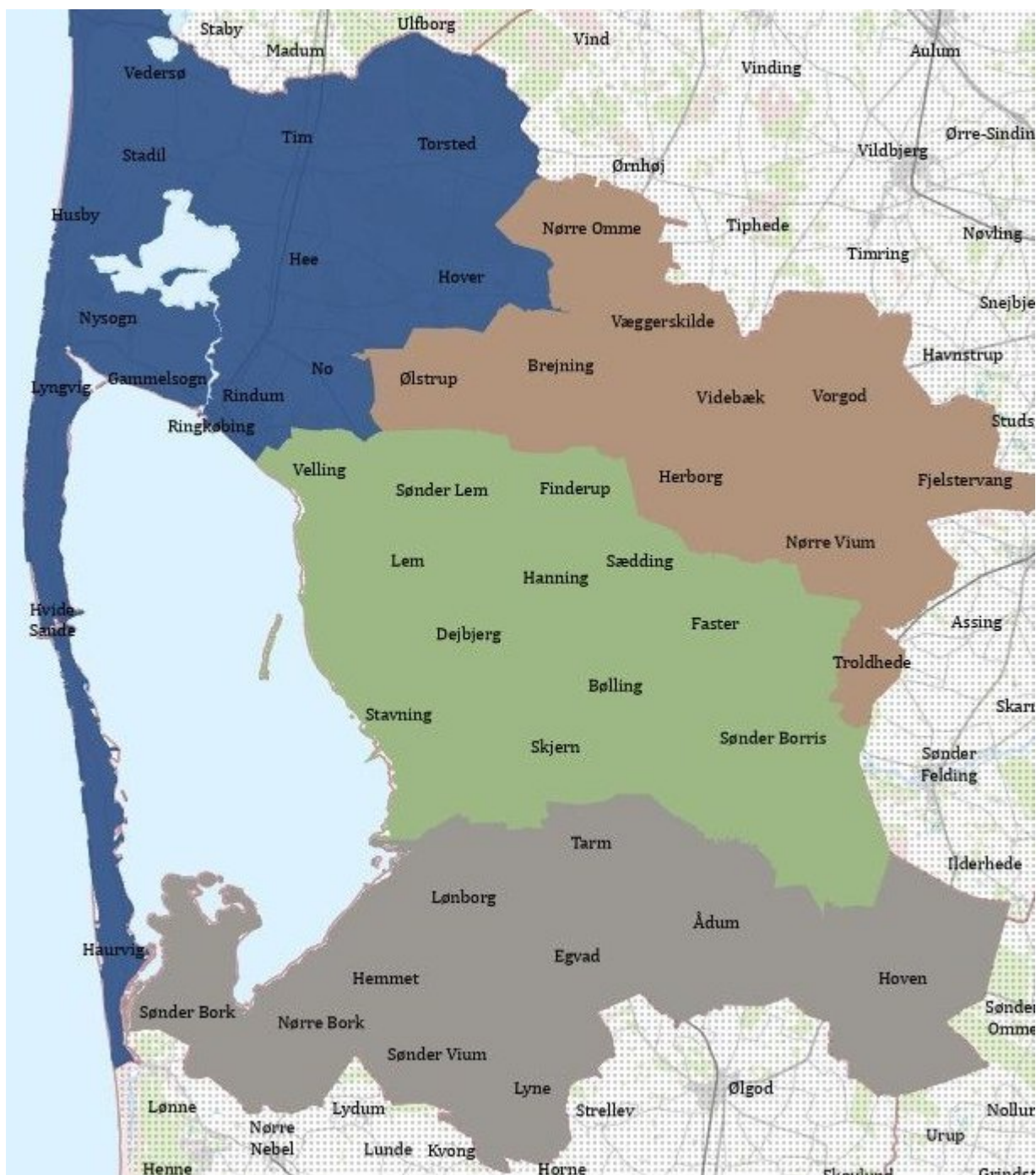
Mødet ledes af tre medlemmer af Landdistriktsrådet: Bjarne Svendsen (fmd. for Landdistriktsrådet), Irene Lund Pedersen (også byrådspolitiker) samt Marie Kamp From (også byrådspolitiker). Bjarne, Irene og Marie er jeres direkte kontaktpersoner til Landdistriktsrådet.

Mødet afholdes kl. 18.30-21.00 i Klubhuset ved siden af Stauning Skole, Kirkebyvej 65, 6900 Skjern

Landdistriktsrådet er vært med smørrebrød mm.

Mød op til en inspirerende aften, hvor vi sparrer og deler viden med hinanden om sejre og udfordringer i vores landsbyer.

Tilmelding senest den 12. april til landdistriktskoordinator Lotte Finnerup på mail lotte.finnerup@rksk.dk eller mobil: 25324746

Mvh. Lotte Finnerup
Landdistriktskoordinator

Ringkøbing-Skjern Kommune
Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing

Telefon: 25324746
[E-mail:lotte.finnerup@rksk.dk](mailto:lotte.finnerup@rksk.dk)

EAN nr: 5798004734759

Om persondata:

https://www.rksk.dk/Files/Files/Om%20Kommunen/Organisation/Oplysningspligt%20personoplysninger/2019_projekterogandenaktiviter.pdf

From: Bjarne Christensen
Sent: 23. februar 2023 09:55
To: foersumborgerforening@gmail.com; Birgittevj@gmail.com; rebekka frandsen; hanekk@icloud.com; kirkeager@godmail.dk; Kenneth@bbsyd.dk; john@m-ks.dk; formandborgerforening@aadum.com; Aage Ottosen; Dennis Barbesgaard; Asger Sommer Nielsen; Politiker Jens Erik Damgaard
Cc: Laila Hesselberg; Birgit Jespersen; Kirsten Jensen; Bork Klovesbeskæring; Lotte Sekkelund Finnerup
Subject: SV: Områdemøde med Landdistriktsrådet

Hej alle sammen og tak for sidst i aftes i Gul Stue. Tak til Asger Sommer for en god introduktion til Gul Stue, historien, sejre & udfordringer i Gul Stue!

Her kommer lidt stikord fra mødet:

De to Landdistriktsrådsmedlemmer, næstformand Dennis Barbesgaard (valgt som frivillig) og Jens Erik Damgaard, udpeget af Byrådet (KD), opfordrede sognene til at udnytte de muligheder, som det giver at gå i dialog med Landdistriktsrådet: Dels kan sognene søge midler fra Landdistriktspuljen, men I kan også få hjælp til at finde rundt i den kommunale organisation, ligesom I kan bruge de område-ansvarlige til sparring i projekter.

Dennis Barbesgaard: Kig i den lille mappe I har fået udleveret. Alle oplysningerne findes også på www.rksk.dk ved at søge på "Landdistriktsrådet". I er også meget velkomne til at tage kontakt til Landdistriktsteamet i kommunen – Lotte og Bjarne. Vi har valg til Landdistriktsrådet i årsmødet 2023, den 1. november, så det kunne være rigtig godt, hvis sognene i område 4 (jer ?) allerede nu begynder at overveje at opstille en kandidat til rådet – og samtidig kan I opfordre alle jeres bestyrelsesmedlemmer i sognene til at møde op! Det er en spændende aften og vi får god mad også ? Lige hvor det bliver, kommer senere. Men sæt et stort kryds i kalenderen.

Jens Erik Damgaard: Kig også i den nye planstrategi for vores kommune: Der er masser af gode ideer til udvikling i sognene, inspiration til nye tiltag og et bredt spekter af tiltag, som Byrådet gerne ser igangsat. Der er bl.a. gode intentioner omkring nye boformer i vores kommune – find den på hjemmesiden og kig på den <https://www.rksk.dk/Edoc/Dagsordenspublicering/Byr%C3%A5det/2023-02-21%2016.00/Dagsorden/Referat/Hjemmeside/2023-02-22%2009.33.44/Attachments/3639974-5632117-2.pdf>.

Bordet Rundt gav en livlig debat om sejre og udfordringer i sognene frem til kl. 21.30. Her kommer enkelte nedslag:

John, Sdr. Vium og Bedst Mod West: Det var super med den temadag, vi havde sidste år klyngerne imellem: Det er et godt forum til ide- og erfaringsudveksling. Det skal vi gøre igen ? (noteret ✓)
Bordet Rundt: Det er en udfordring med frivilligheden generelt: Måske vi skal gøre det til et tema i fællesskab på en temadag; hvordan vi bliver bedre til at motivere og få folk med i sognene (noteret ✓)
Dansk Kurser: Vi har brug for større fleksibilitet: Kurser om aftenen og tæt på brugerne. Vores nye tilflyttere i landsbyerne er meget fokuseret på at arbejde og vil ikke "skulke", fordi de skal på kursus i dagtimerne (noteret ✓)
og til info: Det er med i en af de nye indsætter i den nye Landdistriktspolitik, som netop har været i Økonomiudvalget: Økonomiudvalget anbefaler Byrådet at godkende den nye politik med tilhørende handlinger.

Tak for en god aften, alle sammen! Vi ses ?

Ring/skriv efter behov.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen
Landdistriktskoordinator
Sekretær for Landdistriktsrådet

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing
Telefon 99 74 20 11 / mobil 30 16 68 88
E-post bjarne.christensen@rksk.dk
EAN nr: 5798004734759

-----Oprindelig aftale-----

Fra: Bjarne Christensen

Sendt: 10. februar 2023 11:57

Til: Bjarne Christensen; foersumborgerforening@gmail.com; Birgittevj@gmail.com; rebekka frandsen; hanekk@icloud.com; kirkeager@godmail.dk; Kenneth@bbsyd.dk; john@m-ks.dk; formandborgerforening@aadum.com; Aage Ottosen; Dennis Barbesgaard

Cc: Laila Hesselberg; Birgit Jespersen; Kirsten Jensen; Bork Klovbeskæring

Emne: Områdemøde med Landdistriktsrådet

Hvornår: 22. februar 2023 19:00-21:00 (UTC+01:00) København, Stockholm, Oslo, Madrid, Paris.

Hvor: Gul Stue, Sdr. Bork

Kære alle bestyrelsesmedlemmer i borger- og sogneforeningerne i sognene **Egvad, Hemmet, Hoven, Lyne, Lønborg, Nr. Bork, Sdr. Bork, Sønder Vium og Ådum** .

I forbindelse med Landdistriktsrådets årsmøde den 29. november 2022 i NATURKRAFT i Ringkøbing blev det aftalt med nogen af jer at afholde et områdemøde med **Landdistriktsrådet den 22. februar 2023 i Sdr. Bork i GUL Stue**. Mødet begynder kl. 19.00 og Landdistriktsrådet er værter med kaffe og kage.

Aftenen er tiltænkt til en god dialog om sejre og udfordringer i vores sogne.

Venligst kvitter for indkaldelsen og send den gerne videre til jeres bestyrelser.

Tak!

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen
Landdistriktskoordinator og sekretær for Landdistriktsrådet

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing
Telefon 99 74 20 11 / mobil 30 16 68 88
E-post bjarne.christensen@rksk.dk
EAN nr: 5798004734759

3

VS_ OMRÅDEMØDE MED
LÅNDDISTRIKTSRÅDET I OMRÅDE 1
(DEN NORDLIGE ENDE AF VORES
KOMMUNE)

From: Bjarne Christensen
Sent: 20. marts 2023 14:52
To: Bjarne Christensen
Subject: VS: Områdemøde med Landdistriktsrådet i område 1 (den nordlige ende af vores kommune)

Follow Up Flag: Opfølgning
Flag Status: Completed

Fra: Bjarne Christensen
Sendt: 20. marts 2023 13:34
Til: pernille-harpoeth@hotmail.com; pernille_harpoeth@hotmail.com; timborgerforening@gmail.com; ullarokkjaer@hotmail.com; meller@meller.dk; Jes Nissen <jes.nissen@live.dk>; formand@nosogn.dk; Marie Busch Nielsen <mariebuschnielsen@gmail.com>; Politiker Rita Smedsgaard Byskov <rita.byskov@byr.rksk.dk>; novej15@me.com; Pernille Priess Pedersen <pernille.priess@gmail.com>; Politiker Dan Kjærbye Jørgensen <Dkj@byr.rksk.dk>; Irvinemmervadt@hotmail.com; Lotte Sekkelund Finnerup <lotte.finnerup@rksk.dk>
Cc: bodilhindsholm@gmail.com; Carsten Meller <carsten@ancare.dk>
Emne: SV: Områdemøde med Landdistriktsrådet i område 1 (den nordlige ende af vores kommune)

Kære alle!

Tak for sidst i Stadil-Vedersø. Tak for jeres engagement ?

Tak for jeres fremmøde og tak til Jes Nissen og Rita Byskov fra Landdistriktsrådet, som lyttede til jer. Også tak til Marie Busch Nielsen, Kloster, som også er medlem af Landdistriktsrådet. Hun var med på aftenen som repræsentant for Kloster – men lykkedes også med at bidrage til indsamlingen af, hvad Landdistriktsrådet bør kigge på i fremtiden. Tak til jer alle!

Jeg forsøgte at følge med og noterede nogle stikord. Har jeg glemt noget, må I endelig række ud! Vil I dele mailen med jeres bestyrelser, så alle deltagere i mødet ser opfølgningen. Mange tak!

Tema 1 – kommende nye energianlæg

Stort ønske i forhold til at blive inddraget tidligt i projekterne – og et meget stort ønske om, at kommunen stiller krav til investorerne om at fastholde færdselssikkerheden i de påtænkte investeringsområder!

Opfølgning i Landdistriktsrådet: Rådet kan støtte landdistrikternes behov for information og inddragelse ved at viderebringe bekymringer og forespørgsler til administrationen og Byrådet. Så en opfordring til at tage fat i rådsmedlemmerne generelt og inddrage dem i problemstillingerne.

Tema 2 – energiforsyningsituationen i landsbyerne

Nogle landsbyer arbejder intenst med at finde fælles energiløsninger – mens andre klarer sig med det de har. Stor forskellighed i tilgang til problematikken. Jes Nissen pointerede det problematiske i, at landsbyerne er "overladt" til sig selv, når det handler om at identificere brugbare løsninger, fordi ingen myndigheder må anbefale nogen leverandører fremfor andre. Det gør det svært! Vi taler både om meget store regnestykker og vanskelig teknik - så det kunne være rart med mere bistand til afklaringen. En opfordring til at komme til kommunens arrangement i Astrup Aktivitetshus, tirsdag den 28. marts kl. 19.00. Her bliver varme screeningerne vendt, og det vil være muligt at drøfte: "Hva`så"?

Tema 3 – projekter i landsbyer og landdistrikter

Stadil-Vedersø: Fokus på at finde dokumentation for at købmandsbygningen rent faktisk er en Plesner-bygning. Vigtig i forhold til fundraising. Fokus på Frilandsbyordningen og forsøget i Stadil-Vedersø med boliger i

landdistrikterne. Kommunens borgerservice på telefonen virker ikke for udlændinge! Der tales alene dansk. Det er noteret!

Kloster: Trafikken er blevet mere intensiveret igennem Kloster efter at Lalandia er kommet og vejen mellem Lalandia og Søndervig er blevet ret smal. Store køretøjer kan ikke komme igennem og kører nu – igennem Kloster. Masser af projekter i kølvandet på helhedsplanen: Flytning af Brugsen, reovering af bymidte, virkelig gang i udlejning af lejeboliger

No: Vi kan se, at vi er stillet i udsigt at lave helhedsplan sammen med Ringkøbing? Hvad ligger der i det? Bjarne følger op med kontaktperson.

Tim: Bekymring for energiprojekter, trafiksikkerhed og borgerinddragelse i ret tid. Marie Busch Nielsen: Her kan Landdistriktsrådet måske sikre, at bekymringerne når ind til kommunen

Hee: Æblelund på vej ved kirken. Der arbejdes fortsat på et ”brochurehus” – ikke så nemt at lave et design, som kan holde til vestenvinden.

Til sidst en opfordring til at notere sig Landdistriktsrådets Årsmøde den 1. november 2023. Vi kommer retur med, hvor det skal være. Der er valg i år, så medvirk til at sikre kandidater. Tak

Tak til Ulla Rokkjær for god forplejning og til Stadil-Vedersø Friskole for gode rammer til mødet? ?

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Landdistriktskoordinator og sekretær for Landdistriktsrådet

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing
Telefon 99 74 20 11 / **mobil 30 16 68 88**
E-post bjarne.christensen@rksk.dk
EAN nr: 5798004734759

-----Oprindelig aftale-----

Fra: Bjarne Christensen

Sendt: 20. februar 2023 10:08

Til: Bjarne Christensen; pernille-harpoeth@hotmail.com; pernille_harpoeth@hotmail.com; timborgerforening@gmail.com; ullarokkjaer@hotmail.com; meller@meller.dk; Jes Nissen; formand@nosogn.dk; Marie Busch Nielsen; Politiker Rita Smedsgaard Byskov; novej15@me.com; Pernille Priess Pedersen; Politiker Dan Kjærbye Jørgensen; Irvinemmervadt@hotmail.com; Lotte Sekkelund Finnerup

Cc: bodilhindsholm@gmail.com; Carsten Meller

Emne: Områdemøde med Landdistriktsrådet i område 1 (den nordlige ende af vores kommune)

Hvornår: 15. marts 2023 19:00-21:30 (UTC+01:00) København, Stockholm, Oslo, Madrid, Paris.

Hvor: Stadil-Vedersø Friskole, Skellosevej 22, 6980 Tim

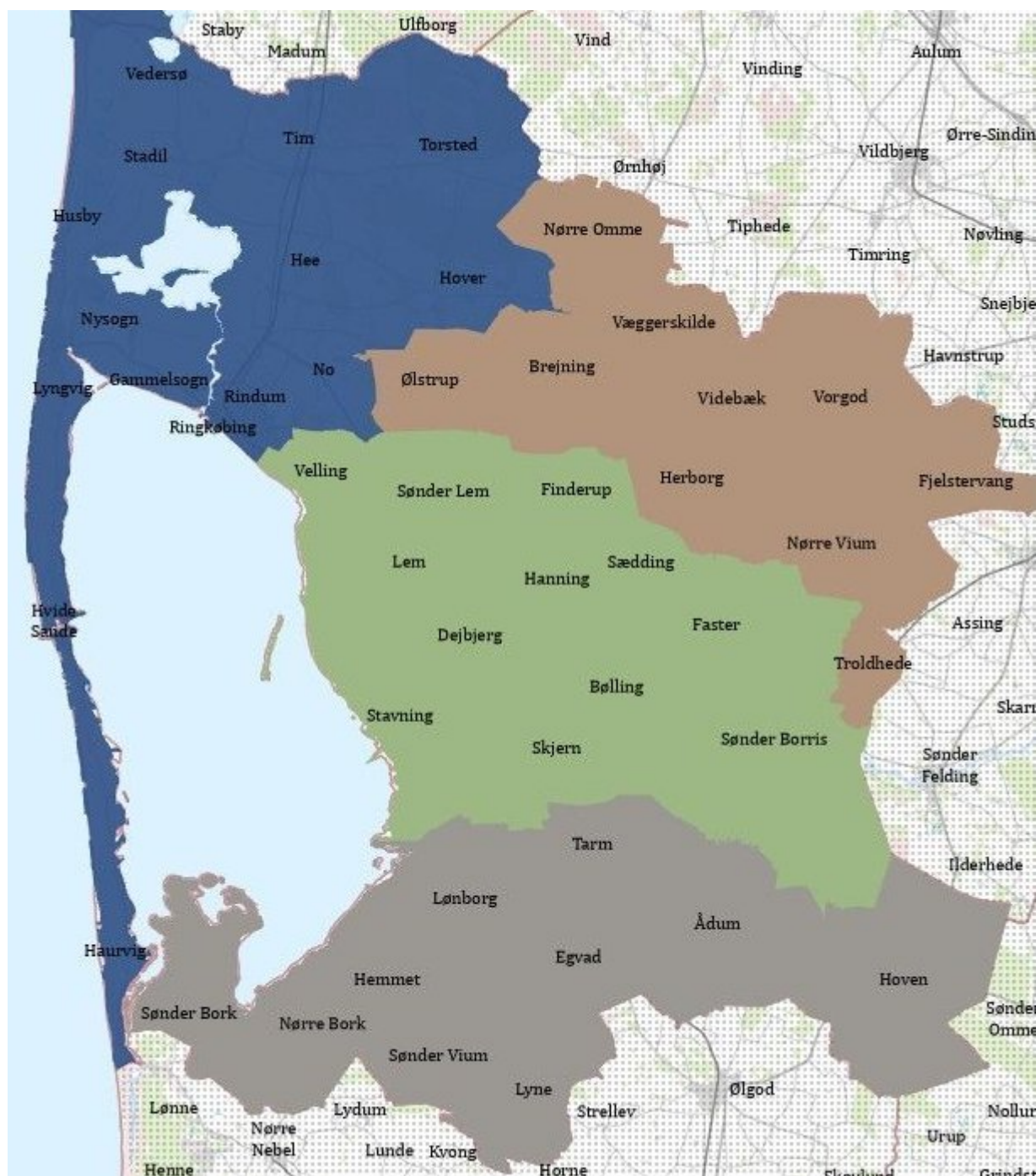
Kære alle!

I forbindelse med Landdistriktsrådets seneste Årsmøde, den 1. november 2022 på NATURKRAFT aftalte I at afholde et **områdemøde** for ALLE borger- og sogneforeninger og landsbyklyngen VestRum i den nordlige ende af Ringkøbing-Skjern Kommune den **15. marts 2023**. Mødet ledes af tre medlemmer af Landdistriktsrådet, som er jeres direkte kontaktpersoner til Landdistriktsrådet.

Mødet afholdes på **Stadil-Vedersø Friskole** kl. 19.00

Landdistriktsrådet er vært med kaffe, te og kage.

Vær med til at sprede budskabet i jeres sogn/klynge - og mød op til en inspirerende aften, hvor vi deler viden med hinanden om sejre og udfordringer i vores sogne og landsbyer.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Landdistriktskoordinator

Sekretær i Landdistriktsrådet

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi

Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing

Telefon 99 74 20 11 / mobil 30 16 68 88

E-post bjarne.christensen@rksk.dk

EAN nr: 5798004734759

From: Bjarne Christensen
Sent: 14. april 2023 11:13
To: birthehusted@gmail.com; borgerforeningen@trodhede.nu; Politiker Henrik Hammelsvang; 'Jørn Dalgaard'; Karsten.birkebaek.sorensen@gmail.com; anette.strandgaard@gmail.com; Politiker Irvin Emmervadt Christensen; olstrup.sogneforening@gmail.com; Marie Busch Nielsen; P.jespersen1@hotmail.com; formandsbf@gmail.com; ida.hennings@mail.dk
Cc: Hans Christian Tylvad; asaadalsvej@gmail.com; bsvendsen@gmx.com; Lotte Sekkelund Finnerup; Marianne Møller Kirkgaard
Subject: Referat fra Områdemøde med Landdistriktsrådet den 30. marts i Nr. Vium

Kære alle!

Tak for et rigtig spændende og engageret områdemøde i Nr. Vium Sports- & Kulturcenter – og tak til Henning Søndergaard for god forplejning ? Det var en stor fornøjelse at høre, hvor meget I har gang i landsbyer og landdistrikter.

Her kommer nogle noter fra mødet. Ræk endelig ud til mig, hvis du tænker, at der er noget som er overset – eller en aftale, som er glippet.

Tema 1 – 2+1 vejen se <https://www.vejdirektoratet.dk/projekt/ringkoebing-herning>

Der er umiddelbart efter offentliggørelsen af tidsplanen for 2+1 vejens etablering stor usikkerhed om den præcise linjeføring og ikke mindst om, hvor der etableres nord-syd underføringer, tunneller mv. Denne problematik er helt afgørende at komme til bunds i, da manglende tunneller og tilkørselsmuligheder har store konsekvenser for sognene. Eksempelvis bliver Barde by nærmest delt i to for gående og cyklende borgere (ikke mindst skolebørn), hvis ikke der etableres en tunnel under det nye vejanlæg. Irvin Christensen, Henrik Hammelsvang og Marie Busch Nielsen (værter i mødet og medlemmer af Byrådet og/eller Landdistriktsrådet) opfordrede til at holde sig orienteret og til at engagere sig i kampen om de puljemidler, som er afsat i projektet til ekstra anlæg. Irvin Christensen redegjorde for, at det indtil videre er sparsomt med informationen – udover det, som skrives i pressen. Ræk ud til os, hvis I ikke kan finde rundt i informationsjunglen - eller hvis I ønsker at vide mere om, hvordan kommunen engagerer sig i projektet. Tag fat i dit lokale Landdistriktsrådsmedlem eller ring til Landdistriktsteamet i administrationen – Lotte og Bjarne.

Tema 2 – Varmeforsyningsituationen – og afledte krav til EL transmissionssystemet (som ejes af RAH lokalt og af Energinet på nationalt niveau)

En del landsbyer i vores kommune er i gang med at overveje fælles varmforsyningsløsninger. 15 landsbyer har fået foretaget en indledende screening af de potentielle muligheder specifikt for deres landsby. Hvad der videre sker i den enkelte landsby er meget individuelt og i øjeblikket besværliggjort af faldende gaspriser, som generelt lægger en dæmper på investeringslysten – i kombination med meget høje etableringsomkostninger for et fælles anlæg (rør, entreprenøromkostninger, mv.) Landdistriktsrådet har varmforsyningsituationen med på rådsmøderne som et fast punkt – herunder en kontinuerlig drøftelse af, hvordan vi sikrer kommunikation og borgerinddragelse i forbindelse med nye VE anlæg.

Tema 3 – Bordet rundt og nyt fra sognene (i ikke-prioriteret rækkefølge)

Herborg:

Ny bestyrelse som er i gang med at prioritere og samle op. Bl.a. fokus på det grønne område langs banen: Ejerskab, brugsmuligheder, oprydning mv. Bjarne opfordrede til at række ud, så vi kan mødes og tale om mulighederne sammen med kommunens grønne hold. Arbejder fortsat med en potentiel fælles varmforsyningsløsning.

Troldhede:

Brug for hjælp omkring cykelstier både i Troldhede og bl.a. til Nr. Vium. Hvordan kommer vi videre?
? Irvin Christensen opfordrer til at kontakte Ole Nyholm Knudsen (formand for T&M Udvalget).

Nr. Vium:

Godt gang i Sports- og Kulturcentret. Mange aktiviteter. Gode cykelstier i kølvandet på de nye vejanlæg omkring ARLA.

Fiskbæk:

Ny bestyrelse. God opbakning.

Vorgod:

Meget fokuseret på den nye 2+1 vej og det helt essentielle i at få skabt en tunnel under vejanlægget, så børnene nord for Barde (de lokale kalder det "VesterBarde") stadig kan cykle i skole.

Fjellstervang:

Lignende udfordringer som Barde i forhold til adgang til 2+1 vejen, som vil ske via Haunstrup. Arbejder/undersøger fortsat en potentiel fælles varmforsyningsløsning i form af fjernvarme fra Kibæk.

Rimmerhus:

Ingen repræsentant (Bjarne rækker ud)

Tema 4 – Generelt

Landdistriktsrådet årsmøde finder sted den 1. november 2023. Begynd allerede nu at drøfte kandidater til opstilling til valg blandt de frivillige, da tre af de frivillige er på valg. Det er bl.a. jeres repræsentant fra den østlige ende af kommunen (Troldhede).

Landdistriktsrådet arbejder med et forslag om at lave en temadag for sognene efter sommerferien. Umiddelbart har vi en række temaer, som der er efterspurgt fokus på. Det er bl.a.

1. Nye VE anlæg og trafiksikkerhed – herunder hvorledes sognene inddrages i god tid (særligt biogas anlæg har fokus på grund af den tunge og kontinuerlige trafik)
2. Kommunalt finansieret borger VE-rådgiver, som i VE projekter er borgernes talerør ind i kommunen og til øvrige myndigheder og presse.
3. Kommunale stande med nøglepersoner fra Land, By & Kultur, stabene etc. så vi får sat ansigter på og får skabt kontakt.
4. Lejeboliger i landdistrikter og landsbyer. Over de senere år, har vi set, at nye lejeboliger er udlejet på kort tid – og at flere efterspørges.
5. Fælles kommunikationsplatform til dialog og udveksling af viden *mellem* sognene.

Landdistriktsrådets værter (Marie Busch Nielsen, Henrik Hammelsvang og Irvin Christensen) takker for en dejlig og engageret dialog. Nr. Vium Sports- & Kultur Center er vel nok et dejligt sted. Måske vi skulle mødes her igen? Måske til årsmødet?

God weekend ? ?

Ref. Bjarne, Mobil 3016 6888

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Landdistriktskoordinator og sekretær for Landdistriktsrådet.

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing
Telefon 99 74 20 11 / mobil 30 16 68 88
E-post bjarne.christensen@rksk.dk
EAN nr: 5798004734759

-----Oprindelig aftale-----

Fra: Bjarne Christensen

Sendt: 10. februar 2023 10:27

Til: Bjarne Christensen; birthehusted@gmail.com; borgerforeningen@trodhede.nu; Politiker Henrik Hammelsvang; 'Jørn Dalgaard'; Karsten.birkebaek.sorensen@gmail.com; anette.strandgaard@gmail.com; Politiker Irvin Emmervadt Christensen; olstrup.sogneforening@gmail.com; Marie Busch Nielsen; P.jespersen1@hotmail.com; formandsbf@gmail.com; ida.hennings@mail.dk

Cc: Hans Christian Tylvad; asaadalsvej@gmail.com

Emne: Områdemøde med Landdistriktsrådet

Hvornår: 30. marts 2023 19:00-21:30 (UTC+01:00) København, Stockholm, Oslo, Madrid, Paris.

Hvor: Nr. Vium Sports- & Kulturcenter, Landsbyvej 2, 6920 Videbæk

Kære borger- og sogneforeninger i Troldhede, Nr. Vium, Egeris, Herborg, Ølstrup, Fjelsevang, Spjald og Vorgod-Barde

På vegne af Landdistriktsrådet inviteres I hermed til områdemøde. Det afholdes i Nr. Vium Sports- & Kulturcenter torsdag den 30. marts kl. 19.00.

Kom og vær med til en god dialog om vores sejre og udfordringer i landdistrikterne. Det optimale er, hvis I kan komme en to-tre medlemmer fra hver bestyrelse. Landdistriktsrådet er værter med Kaffe, Te og kage.

I mødet vil følgende landdistriktsrådsmedlemmer være tilstede:

Henrik Hammelsvang, medlem af Byrådet for Venstre og udpeget til Landdistriktsrådet af Byrådet, *Irvin Christensen*, medlem af Byrådet for Konservative og medlem af Landdistriktsrådet valgt som frivillig og *Marie Busch Nielsen*, valgt som frivillig til Landdistriktsrådet.

Venligst kvitter med accept af indkaldelsen, hvis I kommer. I må gerne videresende indkaldelsen til relevante bestyrelsesmedlemmer. På forhånd mange tak.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Landdistriktskoordinator og sekretær for Landdistriktsrådet

Ekstern Udvikling, Viden & Strategi

Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing
Telefon 99 74 20 11 / mobil 30 16 68 88
E-post bjarne.christensen@rsk.dk
EAN nr: 5798004734759

From: Bjarne Christensen
Sent: 8. maj 2023 09:20
To: Bjarne Christensen
Subject: Informationsmoede-040523_LAG
Attachments: Informationsmoede-040523_web.pptx

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

Informationsmøde

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern

4.maj 2023

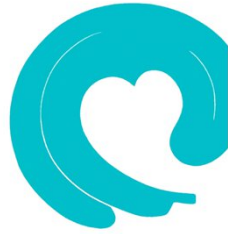
LAG-kordinator Heino Smed Sørensen (Lemvig)

LAG-kordinator Martin Riis (Ringkøbing-Skjern)

Finansieret af
Den Europæiske Union

Program

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

1. Hvad er LAG?
2. Vores udviklingsstrategi
3. Ansøgningsfrister og ansøgningsproces
4. Rammer for LAG-projekter
5. Udvalgelseskriterier
6. Ansøgningssystemet
7. Spørgsmål

Finansieret af
Den Europæiske Union

Hvad er LAG?

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

- Lokale aktionsgrupper er lokalt forankrede foreninger, som skaber udvikling og innovation i lokalsamfundene ved blandt andet at tildele tilskudsmidler til relevante projekter.
- Det gør de med udgangspunkt i en lokal udviklingsstrategi og retningslinjer fra EU og Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Hvilke projekter kan man få tilskud til?

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

To typer projekter:

- Erhvervsprojekter - kan ydes til kommercielle projekter
- Rammeprojekter - kan ydes til almennyttige projekter

Uddelingsfokus konkretiseres i udviklingsstrategien.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Hvem kan søge?

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

- 1) små virksomheder og mikrovirksomheder, herunder private eller selvejende institutioner
- 2) fysiske personer
- 3) foreninger
- 4) kommunale, regionale og statslige myndigheder (dog ikke erhvervsprojekter)

Finansieret af
Den Europæiske Union

Udviklingsstrategien

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

- Vores nye udviklingsstrategi hedder ”Mere kant, kendskab og kærlighed til Vestjylland”
- Visionen for LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern er at skabe en positiv befolknings- og erhvervsudvikling i aktionsgruppens geografiske område i løbet af programperioden. Derudover ønsker vi at øge kendskabet og kærligheden til Vestjylland ved at give området mere kant og profil.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Udviklingsstrategien (fortsat)

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

MÅLSÆTNINGER / UDDELINGSFOKUS (uddrag):

Erhvervsudvikling: Vi vil fortsætte med understøtte udviklingen af nye virksomheder, samt understøtte eksisterende virksomheder i udviklingsprojekter der kan skabe nye arbejdspladser.

- Skabe flere arbejdspladser ved at støtte etableringen nye virksomheder.
- Skabe flere arbejdspladser ved at støtte udviklingen af eksisterende virksomheder.
- Udvikle områdets forretningsområder: turisme, særligt inden for Vestkysten og natur, lokal fødevarerproduktion, kreative og kulturelle erhverv samt vedvarende energi og grøn omstilling.
- Udvikle og skabe samarbejde og netværk på tværs af iværksættere og etablerede virksomheder og organisationer.

Livskvalitet: Udvikle og skabe større kendskab til det gode liv og fællesskaber.

- Styrke bosætningsprojekter rettet mod specifikke målgrupper f.eks. integration af udenlandske tilflyttere og involvering af unge.
- Styrke udviklingsprojekter, der skaber alternative boformer og energifællesskaber.
- Understøtte lokale initiativer, der kan forbedre og vedligeholde attraktive bosætningsforhold i lokalområderne.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Ansøgningsfrister

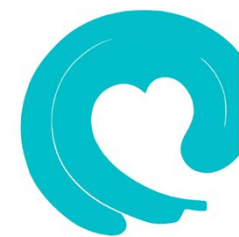
LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

- Ansøgningsfrister 2023:
 - 1. runde: ansøgningsfrist 7. juni (ansøgningsystem sammen med projektvejledning forventes at åbne 8. maj)
 - 2. runde: forventet medio/ultimo august
- Vi har ca. 3 mio. kr. til uddeling i 2023.
- Vi forventer en ansøgningsfrist i starten af 2024

Finansieret af
Den Europæiske Union

Ansøgningsproces

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

Ansøgning indsendes til LAG

- Bestyrelsen behandler ansøgningen (tilsagn eller afslag)
 - ↳ Ansøgning klargøres og indsendes til Plan- og Landdistriktsstyrelsen
 - ↳ Plan- og Landdistriktsstyrelsen sagsbehandler ansøgning
 - ↳ Plan- og Landdistriktsstyrelsen giver tilsagn

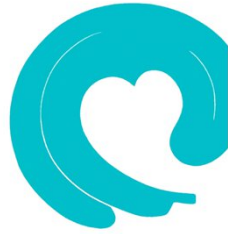
- ↳ Projekt udføres (der ansøges om eventuelle ændringer)

- ↳ Projekt afsluttes og der ansøges om slutudbetaling
 - ↳ Plan- og Landdistriktsstyrelsen sagsbehandler og udbetaler tilskud

Finansieret af
Den Europæiske Union

Rammer for LAG-projektet

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

- **OBS: vi afventer stadig projektvejledningen og de endelige retningslinjer**
- Vi kan give op til 50% i tilskud
- Der skal søges minimum 50.000 kr. (=projektbudget på min. 100.000 kr.)
- Vi støtter som udgangspunkt kun projekter uden for centerbyerne
- Ansøger kan for egen risiko og regning påbegynde projektet før ansøgningen er indsendt til LAG'en (dog ikke før 1. januar 2023). Men overvej støttebehov.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Uddelingskriterier

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

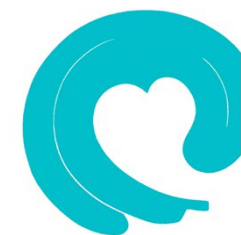
1. Projektets relevans i forhold til udviklingsstrategien og de overordnede mål og fokusområder for ordningen.
2. Projektbeskrivelse
3. Er projektet fuldt oplyst?
4. Projektansøgers kapacitet og økonomiske ansvarlighed
5. Lokal forankring og samarbejde
6. Nyhedsværdi og innovation
7. Projektets levedygtighed
8. Gør aktionsgruppens midler en forskel (kritisk kapital)
9. Projektets effekt

Kriterierne er ikke endeligt fastlagte. De gældende kriterier og udvælgelsesprocedure vil være at finde på vores hjemmeside

Finansieret af
Den Europæiske Union

Ansøgningssystemet

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Sk

Landbrugsstyrelsens tast-selv-system og Appendix (til bilag) – der logges på med MitID / NemID

der står en bemærkning fra LAG'en, hvis de har bemærkning til det ansøger har skrevet
Beskrivelse af projektet
Titel
Titel
Beskrivelse
Beskrivelse
Baggrund
og baggrund
Tidsplan/milepæle
er og tidsplan/milepæle
Udførelses-/kommunikationsplan
sføring
LAG'ens udviklingsstrategi
il udviklingsstrategi
Effekter
ts effekter
Bemærkninger til beskrivelse af projektet fra LAG'en
der står en bemærkning fra LAG'en, hvis de har bemærkning til det ansøger har skrevet
Projektets placering
projektet på en fysisk adresse, som er en anden end ansøgers adresse og adressen?
☒ Ja ☐ Nej

Husk at gem løbende

J. Frivilligt arbejde (kun relevant for almennyttige projekter)			
Detaljeret beskrivelse af arbejdsopgaverne	Antal timer	Pris/time	Beløb
1 Frivilligt arbejde			
Frivillig 1	10,00	100,00	1.000,00
2 Frivilligt arbejde			
Frivillig 2	20,00	100,00	2.000,00
3 Frivilligt arbejde			
Frivillig 3	30,00	100,00	3.000,00
		Sum	6.000,00

J1. Bemærkninger til frivilligt arbejde fra LAG'en
Her kan der stå en bemærkning fra LAG'en, hvis de har bemærkning til det ansøger har skrevet

K. Andre udgifter	
Beskrivelse af aktiviteten	Beløb
1 Andre udgifter	
Andre udgifter 1	150.000,00
2 Andre udgifter	
Andre udgifter 2	20.500,76
3 Andre udgifter	
Andre udgifter 3	1,04
4 Andre udgifter	
Andre udgifter 4	15.487,00
5 Andre udgifter	
Andre udgifter 5	1.057,01
	Sum
	187.045,81

Lav som udgangspunkt aktivitetsbaserede udgiftskategorier

Finansieret af
Den Europæiske Union

LAG Lemvig,
Ringkøbing-Skjern

The end

- Vi tager gerne en snak om jeres projekt og ansøgning
- I er altid velkomne til at kontakte os med spørgsmål
- Hjemmeside: <http://www.lag-lemvig-ringkoebingskjern.dk/>
- Kontaktoplysninger
 - LAG-kordinator Heino Smed Sørensen (Lemvig): lag@minlandsby.dk – 2475 7161
 - LAG-kordinator Martin Riis (Ringkøbing-Skjern): lag@rksk.dk – 9974 1765

Finansieret af
Den Europæiske Union

Hvilke priser har vi på landdistriktsområdet?

Regional pris – Årets Landsby i Region Midtjylland

LAG'erne (Lokale Aktionsgrupper) i Region Midt indstiller 1 landsby for hver kommune til **Årets Landsby i Region Midt**. Med prisen følger 150.000 kr.

Tidligere indstillede til Region Midts landsbypris:

2013 – Stauning

2014 – Ølstrup vinder af Regionens landsbypris

2015 - Borris

2016 - Lyne

2017 – Vorgod-Barde

2018 - Tim

2019 - Sdr. Vium

2020 - Stauning vinder af Regionens landsbypris

2021 - ingen kandidater

2022 - FASTER sogn vinder af Regionens landsbypris

2023 - ingen ansøgere

Hvilke priser har vi på landdistriktsområdet?

Kommunal pris - Årets Landsby i Ringkøbing-Skjern Kommune

Den kommunale pris er bundet op på den regionale pris, således at den by der indstilles til Region Midts pris også automatisk bliver Årets Landsby i RKSK.

Prisen er på 25.000 kr.

Vinderen i:

2017 – Vorgod-Barde

2018 - Tim

2019 - Sdr. Vium

2020 - Stauning

2021 – ingen

2022 - Astrup

Hvilke andre priser har vi på landdistriktsområdet?

National pris 1:

Indenrigs- og Boligministeriets Landdistriktspris
GUL STUE i landsbyklyngen Bedst mod West fik tredjepladsen
og 5.000 kr. til Landdistriktskonferencen 2020.

Landdistriktsrådet indstillede:

2019 – Elektrisk VestRum og Borgerdrevne
integrationsprojekter

2020 – GUL STUE – ungehus i Bedst mod West

2021 – Klosters helhedsplan

National pris 2:

Landdistrikternes Fællesråd, Landsbyerne i Danmark og
Forenet Kredit uddeler sammen en Årets Landsbypris.

Her blev Borrís nr. 2 i 2020.

Prisen er på 50.000 kr.

Årets Landsby i Ringkøbing-Skjern Kommune - 2022

Prisoverrækkelse:

Den 10 marts kl. 18.00 i Astrup Aktivitetshus

Synliggørelse af prisen:

- Pressemeddelelse slut februar/primo marts
- Opslag på kommunens samt Landdistriktsrådets facebookside
- Flyt-mod-Vests facebookside
- Dialog med Dagbladet om overrækkelsen

NATURENS RIGE

Diplom

Landsbyprisen uddeles til en landsby eller gruppe af landsbyer, der viser nye veje til fornyelse og udvikling.

Indstillet til Landsbyprisen 2022 i Region Midtjylland

Astrup

Årets Landsby 2022

i Ringkøbing-Skjern Kommune

Astrup tildeles 25.000 kr. for et stærkt engagement, som er med til at skabe grundlaget for en positiv udvikling i området.

På landdistriktsrådets vegne, februar 2022

Formand for Landdistriktsrådet

Indhold

1. Baggrund.....	1
2. Definition af begrebet <i>værdiskabelse</i>	1
3. Definition af borgergrupper	2
4. Klimarådets anbefalinger.....	2
5. Forslag til det videre arbejde.....	4
6. Afrunding	5
7. Slutnoter	5

1. Baggrund

Danmark har forpligtet sig til at nedbringe sin CO₂-udledning til opfyldelse af Paris-aftalen¹. Ringkøbing-Skjern Kommune har via DK2020 også forpligtet sig på Paris-aftalen.

I den forbindelse er der høje nationale forventninger og mål om opstilling af yderligere vedvarende energianlæg (VE-anlæg)² i kommunerne, som skal gøre Danmark uafhængig af fossilt brændsel og sikre en grøn forsyningssikkerhed.

Mange borgere i kommunen har forståelse for dette behov, og opbakningen til opsætning af energianlæg i kommunen er formentligt vokset i takt med Ruslands krig i Ukraine.

Der opleves dog fortsat en modstand mod opstillingen af energianlæg, idet mange borgere ikke forstår, hvorfor energianlæggene netop skal placeres i deres nærområde og hvilken indvirkning anlægget vil have på det lokale miljø.

I den forbindelse har Klimarådet i Ringkøbing Skjern kommune nedsat en arbejdsgruppe, der har arbejdet med forslag til, hvordan kommunen og myndighederne kan øge den lokale opbakning til nye energianlæg. Arbejdsgruppen har udarbejdet en række punkter, som Klimarådet efterfølgende har bearbejdet. Resultatet af det samlede arbejde, er dette dokument, som beskriver en række anbefalinger efterfulgt af

nogle forslag til, hvordan Ringkøbing Skjern kommune eventuelt kan arbejde videre herfra.

Borgerne har ofte en bredere accept af de små og lokalt ejede anlæg, da værdien er tydeligere end ved større og ofte "udefrakommende" anlæg. Klimarådets anbefalinger bør derfor som udgangspunkt betragtes i forhold til de større VE-anlægsprojekter.

Klimarådet har beskæftiget sig med anbefalinger der ligger uden for al nuværende lovbestemt kompensation og puljeordning herunder blandt andet eksisterende Grøn Pulje. Anbefalingerne skal derfor betragtes som ekstra værdiskabelse ud over det lovbestemte.

2. Definition af begrebet *værdiskabelse*

Klimarådet har valgt at dele begrebet lokal værdiskabelse op i to definitioner:

1) Økonomisk værdiskabelse

Denne værdiskabelse er den rent penge-baseret værdiskabelse. Den består blandt andet af direkte kompensation til naboer, gratis andele, købsordning, afkast pr. produceret kWh, lokale puljer og lignende.

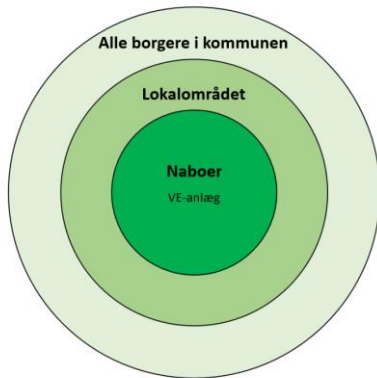
2) Ikke-økonomisk værdiskabelse

Denne værdiskabelse er den værdi et anlæg kan tilføre til enten et lokalområde og/eller til kommunen som helhed. Det kan fx være initiativer til øget biodiversitet og natur, rekreative områder og installationer, skovrejsning, oplysning og undervisning, sundhed, klimatilpasning og lignende.

Klimarådet er opmærksom på, at der findes direkte- og indirekte økonomisk værdiskabelse, herunder blandt andet påvirkning af arbejdspladser, turisme og bosætning, men har ikke forholdt sig mere konkret til at definere dette i anbefalingerne. Klimarådet opfordrer dog til at kommunen som helhed også betragter disse to nuancer af økonomisk værdiskabelse.

3. Definition af borgergrupper

I Klimarådets arbejde har det været vigtigt at få defineret de 3 borgergrupper, som rådets anbefalinger omtaler. Definitionen er visualiseret og beskrevet herunder.

Figur 1 Visualisering af 3 borgergrupper

Naboer

De allernærmeste naboer, der forventes at opleve de største forandringer eller gener skal, udover den national bestemte kompensationsordning, have en fair del i værdiskabelsen.

Lokalområdet

Det forstås som nærområdet med borgere, der bor i det åbne land eller i nærliggende landsbyer og som forventes at opleve forandringer og gener. Der skal gives en fair del i værdiskabelsen også til denne gruppe. Tildelingskriterierne bør bidrage til fællesskabsfordele og sammenhold. (F.eks. har Ølstrup bygget nyt forsamlingshus med bidrag fra vindmøllerne Nørhede-Hjortmose og borgene i Hvide Sande får nu meget billig fjernvarme via el fra vindmøllerne.)

Alle borgere i kommunen

Ved etablering af store VE-anlæg, forventes afkast og værdiskabelse af en størrelse, der giver grundlag for, at også alle øvrige borgere i kommunen tilgodeses. Og det uanset om borgerne kan se eller høre VE-anlægget. Alle borgere kommer rundt i landskabet og oplever de nye VE-anlæg. Klima er en holdsport og derfor bør så vidt muligt alle borgere i kommunen

opleve værdiskabelse ved VE-anlæg.

Værdiskabelserne bør underbygge fællesskabsfordele og forståelse af nødvendighed for grøn omstilling til gavn for klimaet og alle borgere i Ringkøbing-Skjern Kommune.

4. Klimarådets anbefalinger

Det er Klimarådets overordnede anbefaling, at **øget lokal værdiskabelse³ og tidlig borgerinddragelse** vil fremme borgernes accept af energianlæg.

Klimarådet vurderer, at mange borgere i kommunen, som sådan ikke har noget imod opstilling af VE-anlæg, men de har noget imod anlægget, hvis ikke de ikke får et afkast og oplever øget værdi som resultat af det opstillede anlæg, samt får medindflydelse. Det handler derfor grundlæggende om, hvordan kommunen og myndighederne formår at få borgerne til at se og opnå gevinsterne frem for ulemperne.

Dette mener Klimarådet kan ske gennem følgende anbefalinger:

1. Der må ikke være tvivl om, at Ringkøbing Skjern Kommunes overordnede ønske er, at opnå størst mulig værdiskabelse på alle arealer for alle borgere. Dette skal være en del af kommunens helt overordnede vision i forhold til opstillingen af fremtidens VE-anlæg og skal synliggøres for borgerne og kommunikeres tydeligt til alle udviklere af både store og små projekter i kommunen.
2. Ved både energi- og klimaprojekter skal der være fokus på størst mulig værdiskabelse for
 - a. Naboer
 - b. Lokalområdet
 - c. Alle borgere i kommuneni prioriterede rækkefølge. Det er vigtigt at der opleves en fælles forståelse for, at de borgere og samfund, der berøres direkte af VE-anlæggene, også oplever den

- største del af værdiskabelsen. Det er dog også et væsentligt element at være opmærksom på, at værdiskabelsen også i nogle projekter kan række længere ud, end blot til naboer og nærområde, netop for at opbygge den fælles forståelse i kommunens befolkning for opstillingen af energianlæggene. Byrådet bør forholde sig til, hvornår et lokalområde har fået "nok" kompensation (hvis området kan det) og hvornår værdiskabelsen dermed skal udvides til kommunen som helhed.
3. Der bør være fokus på værdiskabelser som giver fællesskabsfordele og løbende (f.eks. årlige) udbetalinger gennem hele anlæggets driftstid.
 4. Grøn energiproduktion i Ringkøbing-Skjern bør først og fremmest forbruges og forædles lokalt i Ringkøbing-Skjern Kommune. Det vil gavne den lokale udvikling til glæde for borgerne samt mindske energitabet i ledningsnettet. Alt overskydende VE skal fortsat komme resten af Danmark til gode.
 5. Mange modstandere af VE-anlæg benytter ofte kommunens vision "Naturens Rige", som et modargument til VE-anlæg og den grønne omstilling. Der bør derfor prioriteres en bred kommunikation om, at grøn omstilling er nødvendig, koster og kræver forandringer i blandt andet borgernes opfattelse af landskabet. I den forbindelse er det vigtigt, at der kommunikeres ud fra vigtigheden af at tage bæredygtige skridt, og at uddannelse og informationsdeling om emnet bliver en fast andel af den grønne omstilling i kommunen.
 6. I forbindelse med projektansøgninger til energianlæg bør udviklerne redegøre for projektets værdiskabende effekter, både kvalitative og kvantitative. Det kan fx være inden for følgende emner:
 - a. Energi og klima (fx produktion i kWh og CO₂-reduktion, livscyklusanalyser⁴ osv.)
 - b. Erhvervsudvikling og antal arbejdspladser (f.eks. følge-erhverv, grønne jobs, osv.)
 - c. Natur (Biodiversitet, faunapassager, klimatilpasning osv.)
 - d. Multifunktionel arealanvendelse
 - e. Økonomisk værdiskabelse
 - f. Bidrag til lokalt forbrug. (F.eks. varme, el, fællesforeninger, forsyningssikkerhed osv.)
 - g. Transport og infrastruktur (F.eks. ladestandere, cykelstier, delebiler, samkørsel, internet osv.)
 - h. Almennyttige formål. (F.eks. uddannelse, bynær skov, badesøer, deløkonomiske tiltag osv.)
 - i. Kommunens økonomi (F.eks. selskabsskat osv.)
 - j. Eventuelt andet
 7. At ejerandele i størst muligt omfang forbliver i kommunen og ejes af borgere bosiddende i Ringkøbing-Skjern Kommune efter samme model som ved Vesterhav Syd⁵
 8. Der bør lægges et borgerinformationsmøde ind så tidligt i processen som muligt, hvor borgere og naboer får mulighed for
 - a. dels at høre om projektet, se visualiseringer mv. og
 - b. dels at gøre projektudvikler opmærksom på løsninger og problemstillinger.
- Tidlig inddragelse af borgerne giver oftest større mulighed for tilpasning af et projekt. Borgerinformationsmødet bør derfor afholdes inden der indsendes konkret ansøgning. Til mødet bør projektet redegøre i videst mulige omfang for punkterne i pkt. 6 nr. a-j, samt eventuelt suppleret med en aktuel status på projektets proces.

Øget lokal opbakning til fremtidens VE-anlæg

9. Kommunen bør yde information og facilitering til borgerne, særligt i de små samfund, vedrørende muligheden for at etablere lokalt ejede VE-anlæg og varmeløsninger. Kommunen besidder stor viden på området, som kan bidrage til at løse samfundenes udfordringer. Læs mere under note⁶.
10. Kommunen bør i samarbejde med fjernvarmeværker og borgere udarbejde en varmehandlingsplan for alle borgere og områder i kommunen. Varmehandlingsplanen skal ses i sammenhæng med de store mængder overskudsvarme, der kan komme fra fx P2X-anlæg, pyrolyseanlæg og lignende, hvor det bør undersøges om eksisterende el- eller fjernvarmeforsyninger kan få gavn af denne type anlæg og hvordan.
11. Ringkøbing Skjern kommune bør hente inspiration i Klimarådets liste over forskellige VE-afkastmodeller og kommunen bør kommunikere modellerne videre til både borgere og udviklere som potentielle modeller til at opfylde ønsket om økonomisk værdiskabelse.

Ovenstående pkt. 1-11 er dermed Klimarådets subjektive anbefalinger til at opnå øget værdiskabelse og dermed accept af VE-anlæg i Ringkøbing Skjern kommune. Klimarådet har ikke forholdt sig til juridiske aspekter og begrænsninger i anbefalingerne, ligesom rådet heller ikke har forholdt sig til implementeringen af anbefalingerne i kommunens forvaltning og byrådets arbejde. Klimarådet har dog en række forslag, som Ringkøbing Skjern kommunes forvaltning og politikere kan overveje i det videre arbejde. Forslagene bliver beskrevet i følgende afsnit.

5. Forslag til det videre arbejde

Ekstern rådgiver

I anbefalingerne beskriver Klimarådet behovet for

at borgerne vejledes og informeres bedst muligt i forbindelse med processen om nye VE-anlæg. Dette mener Klimarådet er nødvendigt af hensyn til følgende årsager:

- 1) Det er vigtigt at borgerne behandles ens i alle VE-anlægssager og oplever den samme form for information.
- 2) Borgerne vil ofte betragte sig selv som amatører imod et stort og professionelt udvikler-selskab. Det er derfor vigtigt at borgerne får en ligeværdig, professionel rådgivning.
- 3) Det er vigtigt at borgere og udviklere taler samme sprog, så misforståelser begrænses.
- 4) Det er vigtigt at både borgere og udvikleres forventninger synliggøres og italesættes efter realiteter, så der ikke samarbejdes under uopnåelige forventninger.
- 5) Det er vigtigt at projekter ikke sammenlignes konsekvent en-til-en, da mange forskellige faktorer kan gøre projekterne forskellige.

Klimarådet foreslår derfor, at Ringkøbing Skjern kommune undersøger muligheden for, at facilitere og finansiere en ekstern rådgiver til borgerne i forbindelse med VE-anlægsprocesser. Det er vigtigt at den eksterne rådgiver er uvildig og kommunen bør undersøge om finansieringen kan ske gennem den eksisterende Grøn Pulje.

Rådgiverens rolle skal som udgangspunkt være at rådgive borgerne jf. pkt. 1-5 og på den måde sikre en fair, realistisk og objektiv behandling i processen.

Fællespulje

Klimarådets vurdering er, at det er vigtigt at de penge som et VE-anlæg generer til borgergrupperne, hurtigt og effektivt kommer ud at arbejde, så de opfylder kravet om lokal værdiskabelse. Dette kan som udgangspunkt ske via de løsninger der sker allerede i dag.

Klimarådet foreslår dog, at der i situationer med store VE-anlæg, hvor en andel af værdiskabelsen kan udvides til at omfatte *alle borgere i kommunen*, undersøges muligheden for at oprette en fællespulje, til at administrere værdierne. Puljen bør være en selvstændig juridisk enheden uden for kommunen.

Hvordan en fællespulje skal sammensættes, bør være en politisk beslutning, men rådet vurderer at det som minimum bør bestå af byrådsmedlemmer (som det kendes fra Grøn Pulje) og eventuelt i kombination med udvalgte borgere.

Fællespuljen kan benyttes til at fordele de optjente værdier ud fra en række besluttede kriterier til indkomne ansøgninger fra borgere til fællesskabets fordele.

6. Afrunding

Klimarådets anbefalinger og forslag er naturligvis ikke udtømmende, men belyser et resultat af 4 møder i arbejdsgruppen og efterfølgende 1 arbejds møde i Klimarådet.

Klimarådet har bearbejdet emnet ud fra en kombination af det aktuelle behov, der er for at øge produktionen af vedvarende energi til vores samfund og de følelser der opstår i befolkningen i forbindelse hermed.

Klimarådet vil fortsat have fokus på udviklingen i forholdet mellem energianlæg og værdiskabelse, men opfordrer Ringkøbing Skjern kommune til, at de for nuværende beskrevne anbefalinger og forslag medtages i både den nuværende politiske beslutningsproces, men også anvendes som fagligt grundlag for debatten fremadrettet. Klimarådets medlemmer deltager gerne i denne debat.

7. Slutnoter

¹ Paris-aftalen er en international klimaafte, der blev vedtaget i december 2015 under FN's Klimakonference (COP21) i Paris. Formålet med aftalen er at begrænse den globale opvarmning til "godt under" 2 grader Celsius sammenlignet med førindustrielle niveauer og at stræbe efter at begrænse opvarmningen til 1,5 grader Celsius.

² Et VE-anlæg (vedvarende energianlæg) er et anlæg, der udnytter en vedvarende energikilde til produktion af elektricitet, varme eller brændstof. Vedvarende energikilder omfatter blandt andet solenergi, vindenergi, vandkraft, geotermisk energi og biomasse.

³ Værdiskabelse består jf. Klimarådet af to begreber: Økonomisk værdiskabelse og ikke-økonomisk værdiskabelse. Begreberne beskrives uddybende i dokumentet.

⁴ Beskrivelse af projektets egen udledning af drivhusgasser (eventuelt via Scope 1-3 / Klimakompasset)

⁵ Læs mere om Vesterhav Syd ejerskab på <https://dbrs.dk/ringkoebing-skjern/badekar-princippet-sikrer-at-alle-hus-og-sommerhusejere-kan-faa-fat-i-en-vesterhav-syd-vindmoelle-aktie>

⁶ Bekendtgørelse 1069 beskriver borgerenergi- og VE-fællesskaber <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1069>

VE-afkastmodeller:

Afkastmodellerne er tænkt som minimum "forventninger" overfor udviklerne af VE-anlæg. VE-afkastmodellerne kan kombineres.

Modellerbeskrivelser nr. 1-9:

Model 1:

Kompensationsordning og Grøn Pulje som nu.

Eksisterende værditabsordninger/ kompensationsordninger for de allernærmeste naboer.

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller>

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller-0>

<https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller-1>

Grøn Ordning/Grøn Pulje: Vind: Engangsbetaling på ca. 88.000 kr/MW) (Solceller: Engangsbetaling på ca. 30.000 kr/MW)) https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/notat_om_groen_pulje.pdf

Grøn Pulje og kompensation til de allernærmeste naboer bør være et minimum. I de følgende modeller handler det ikke om kompensation, men om øget værdiskabelse og afkast.

Model 2:

Øre-modellen: (Modellen er kendt fra Shetlandsøerne, der fik løbende betaling for hver enhed ilandført olie og gas.) VE-anlægs ejer betaler x-antal øre per kWh VE-anlægget producerer gennem hele VE-anlæggets levetid. F.eks. udbetaling per år til *Fælleskassen*.

Det er billigere at producere VE på land frem for på havet. Der er for Danmark en samfundsøkonomisk gevinst/besparelse ved først at udnytte potentialet på land. Der er altså en besparelse per kWh ved at producere på land i forhold til ude på havet. Denne forskel kan være med til at betale x antal øre per produceret kWh. (For vindmøller måske op til 10 øre/kWh billigere på land end på havet.) Prisen per kWh skal forhandles på borgernes vegne og fastlægges, så høj som mulig.

Fordel: Der sikres et afkast til borgerne uden krav om køb af ejerandele. Borgerne skal ikke medinvestere og ikke have penge op af lommen. Der er afkast til alle uanset rig eller fattig. Pengene tildeles borgerne i kommunen og følger ikke som afkast af ejerandele, ejerandele der kan sælges til borgere uden for kommunen. Værdiskabelsen forbliver lokal.

Ulempe: Det kan måske opleves uansvarligt, at borgere modtager afkast uden at skulle investere egne penge i VE-anlægget.

Model 3:

Køberetsordning med 20 % genindføres. Ordningen var gældende frem til ca. primo 2018. I Ringkøbing-Skjern Kommune fungerede ordningen sådan, at alle borgere bosiddende inden for en radius af 4,5 km fra VE-anlæg, af projektere skulle tilbydes 20 % ejerandele, svarende til hver femte vindmølle, til kostpris. Blev ikke alle ejerandele solgt inden for 4,5 km, blev resten tilbudt øvrige bosiddende borgere i kommunen.

Fordel: Der er tale om konkret medejerskab. Borgere der har investeret og købt ejerandele har også mulighed for et afkast. Det kan være en god oplevelse at se møllen dreje og vide, at det giver penge på kontoen.

Ulempe: Kun borgere der har råd til at købe ejerandele får mulighed for afkast. Ejerandele kan sælges ud af kommunen, så der ikke er en direkte relation og oplevelse mellem andelejer og det synlige lokale VE-anlæg.

Model 4:

Samme model som model 3, men nu med køberetsordning på f.eks. 30%, 40% op til 49%.

Procenten holdes under 50%, idet VE-udviklere ventes at sige fra, hvis ikke de ejer mere end halvdelene af et VE-anlæg og dermed har fuld bestemmelse.

Fordel: VE-udviklers kompetencer er vigtige for at etablere et økonomisk bæredygtig VE-anlæg. Disse kompetencer er sjældent til stede lokalt og det kan give god mening at lokale borgere kan købe op til halvdelen af et VE-anlæg opført af professionelle forretningsudviklere.

Ulempe: Et krav om relativt højt borgermedejerskab kan afholde VE-udvikler fra at etablere VE-anlæg. Denne frygt har dog ikke vist sig reel i Tønder Kommune, der har fået god respons på 40% forventningskrav. VE-andele kan videresælges ud af kommunen, så der ikke længere er en oplevelse af sammenhæng mellem de opstillede VE-anlæg og lokal værdiskabelse.

Model 5: Tønder Kommune modellen: VE-udvikler tilbyder borgerne minimum 40% medejerskab til kostpris og indbetaler beløb til borgerfond og kommunefond. VE-udviklerne deltager i en slags budrunde og konkurrerer altså på at skabe mest mulig lokal værdi.

Fordel: Der kan opnås et relativt højt lokalt medejerskab til kostpris. VE-udviklers kompetencer er vigtige for at etablere et økonomisk bæredygtig VE-anlæg. Der kommer ekstra midler ind i både borgerfond og kommunefond.

Ulempe: Umiddelbart næsten ingen ulemper. Der kan være en diffus og ikke så let gennemskuelig forhandlingsrunde med de forskellige ansøgende VE-udviklere, samt en efterfølgende fordelingsopgave af midlerne i borgerfonden og kommunefonden.

Model 6:

BDO inspireret model A: VE-fællesskab. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1069> BEK nr. 1069 af 30/05/2021 §3

Kommunen er initiativtager og opretter sammen med borgere og små virksomheder et VE-fællesskab og sælger/giver el til kostpris til sig selv, altså til kommunen, til borgerne og til virksomhederne. VE-anlægget dimensioneres til at dække egetforbruget.

Fordel:

VE-fællesskabet kan sikre sig selv en fast pris på el. Er produktionskostprisen under markedsprisen opnås en besparelse.

Ejerskabet deles mellem kommunen selv, borgerne og de deltagende SMV'er, mens professionelle kan købes til at stå for at etablere VE-anlægget.

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Byrådets finansiering belaster ikke anlægsbudgettet. (skal afklares.)

Ulempe:

Produktionskostprisen kan ligge over markedsprisen på el, så der ikke opnås en besparelse.

Når der investeres medfølger mulighed for afkast, men også risiko for tab.

Byrådet skal finansiere sin del af VE-anlægget, evt. ved lån.

Model 7:

BDO inspireret model B: Borgerenergifælleskab. BEK nr. 1069 af 30/05/2021§4

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1069>

Borgerne er initiativtagere og opretter et borgerenergifællesskab med åben deltagelse. Kommunen og små virksomheder kan eventuelt også deltage i borgerenergifællesskabet. Igen sælges el til medejerne til kostpris og elpris kan gøres fast. VE-anlægget dimensioneres til at dække egetforbruget.

Fordel:

VE-fællesskabet kan sikre sig selv en fast pris på el. Er produktionskostprisen under markedsprisen opnås en besparelse.

Borgerne ejer selv VE-anlægget, og kan eventuelt dele ejerskabet med kommunen og deltagende SMV'er, mens professionelle kan købes til at stå for at etablere VE-anlægget.

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Det vurderes at kommunen kan stille garanti for borgerne via kommunekredit. (Skal afklares.)

Fokus er på miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele snarere end økonomisk fortjeneste.

Ulempe:

Produktionskostprisen kan ligge over markedsprisen på el, så der ikke opnås en besparelse.

Når der investeres medfølger mulighed for afkast, men også risiko for tab.

Hvis Byrådet stiller kommunegaranti til borgernes VE-anlæg kan der være en risiko for tab.

Model 8:

100 % lokalt borgerejet VE-fællesanlæg. Borgerne og eventuelt SMV'er køber professionel hjælp til etablering af VE-park, og ejer altså selv 100% VE-anlægget lokalt. Det kan sammenlignes med at bygge et hus til sig selv. Arkitekt, entreprenører og håndværkere udfører det arbejde de er gode til. Husejer betaler og ejer selv det færdige hus/VE-anlæg. VE-anlægget kan kombineres med lokalområdets fællesvarmeløsninger.

Eksempler på 100 % lokalt ejet VE-fællesskab: -De tre vindmøller i Hvide Sande. Senest i kombination med Hvide Sande Fjernvarme. -De 22 vindmøller i Nørhede-Hjortmose.

Fordel: Fællesejerskabet skaber lokal værdi og fremmer den lokale fællesforståelse og accept af VE-anlæg. Der er ikke "udefrakommende" som tjener penge på lokalområdets bekostning. Ansvar, risiko og afkast forbliver lokalt.

VE-anlægget kan eventuelt etableres, så det kan forsyne lokalområdets fællesvarmeløsninger med el til kostpris.

Ulempe:

Ansvar, risiko og afkast forbliver lokalt.

Model 9:

Vindmølleandele gives gratis til de nærmeste naboer/lokale.

Modellen er inspireret af energiparken Nørhede-Hjortmose.

Fordel: Det bidrager til accept af VE-anlægget. Og skaber lokal værdi.

Ulempe:

Fordelingen kan være vanskelig, og der vil altid være borgere, der lige bor lidt længere væk, og som ingen ting får.

Ansøgning til Landdistriktsrådet Ringkøbing-Skjern Kommune

Hee Lokalråd & Hee Sogneforening ansøger hermed om økonomiske midler til anskaffelse af maskiner til vedligeholdelse af stier og grønne arealer i Hee Sogn.

Igennem de sidste 10-15 år er det lykkedes Hee Lokalråd og Hee Sogneforening med diverse puljemidler at skabe en del rekreative områder og stier i og omkring Hee. Områder og stisystemer der skal vedligeholdes, så de er anvendelige til de mange brugere. En vedligeholdelse der hidtil har været udført af private, der uden beregning har benyttet eget materiel til opgaverne. En stor gestus, der desværre ikke er vedholdende og derfor må overdrages til Sogneforeningen.

De opgaver der for tiden vedligeholdes af private og ønskes overdraget til Hee Sogneforening er:

Arealerne omkring Hee Naturcenter med bålhytte, 6 shelters og anløbsbro ved Hover Å.

Stisystemet langs Hover Å fra Heebro mod vest, under jernbanen til Holstebrovej.

Byggetomten midt i byen ved Hovervej (egentlig kommunal grund, men den bliver ikke vedligeholdt)

Hælby Havn

Stisystemet fra Hælby Havn langs med Stadil Fjord til Alrum

Den gamle boldbane, der er under forandring til bypark

Til fremtidig vedligeholdelse ønskes anskaffet en middelstor traktor, en slagleklipper og en mindre vogn.

Anskaffelsesprisen forventes at være:

Brugt traktor: kr. 80.000

Slagleklipper: kr. 30.000

Mindre vogn: kr. 12.000

I alt kr. 122.000

Hee Lokalråd / Hee Sogneforening ansøger hermed Landdistriktsrådet om 50.000 kr. til anskaffelse af maskineri til vedligeholdelse af diverse arealer i og omkring Hee.

Hee Lokalråd / Hee Sogneforening har gennem det sidste års tid anskaffet det resterende beløb til indkøbet af materiellet. Dette er sket via nøglebasar, overførsel af økonomiske midler fra nedlagte foreninger, indsamling af papir og pap m.v.

Den fremtidige drift og vedligeholdelse varetages af Sogneforeningen og Lokalrådet i fællesskab. Selve opgaven og vedligeholdelse af materiel varetages af en "grøn gruppe" bestående af 4-5 frivillige med erfaring både indenfor det tekniske og brug af maskinerne.

Venlig hilsen

Carsten Meller
Hee Lokalråd

Anders Thygesen
Hee Sogneforening

Hee 08 05 2023

Til Landdistriktsrådet

Ringkøbing-Skjern kommune

Som tidligere orienteret har Styregruppen VestRum gennem de sidste par år arbejdet på projektet med at skabe et lille "Info-hus" på ca. 1,5 m2 til brug for opbevaring af diverse informationsmateriale til gavn og glæde for såvel turister, som lokale brugere.

Projektet er nu så fremskredent, at der er konstrueret en prototype på produktionsskolen i Borris. De har imidlertid ikke ressourcer til at videreføre projektet, som overtages af Ventura i Ringkøbing.

Ventura har oplyst, at et "Info-hus" vil koste ca. 10-12.000 kr. at producere. Imidlertid har vi brug for en del ændringer på prototypen, så der må forudses en del ekstra omkostninger for at få det første hus færdiggjort.

I den forbindelse ansøger VestRum Landdistriktsrådet om et økonomisk tilskud på max. 20.000 kr.

Vi forventer, at det første færdige "Info-hus" kan præsenteres umiddelbart efter sommerferien.

Venlig hilsen

Carsten Meller

Styregruppen VestRum

BILLEDER FRA VORES FAMILIEDAG I VINTERFERIEN 2023

En mor laver med sine børn i fællesskab en siddehynde i uld

En lille dreng arbejder koncentreret med pindevævning.

Kursus i "strik uden opskrift" ved underviser Lone Steward.

Lystbækforening, Lystbækgård
Lystbækvej 1
6990 Ulfborg

Tilbud

TIL FORBRUGERE

Tømrer og Snedkermester
Jørgen Slyk ApS
Ulfborg Kirkebyvej 6
6990 Ulfborg
Mobil: 26842337
Cvr nr.:34579555
I det følgende kaldet entreprenøren

Tilbyder hermed at udføre arbejde på adressen
Lystbækvej 1
6990 Ulfborg

Dato: 02-01-2023 Side: 1 Tilbuds nr. 20230102

Arbejdet omfatter:

I henhold til de fremlagte tegninger og beskrivelser, tilbyder undertegnede for anførte pris at udføre følgende:

Omforandring af hølft.

Etablering af 3 kviste, rytterlys, 2 brandtrapper, indvendige lofter og gulve, samt skillevæg.

Der er afsat 20 timer til tegning og beregninger

I byggeperioden står Lystbækforening for oprydning og affaldshåndtering.

Lystbækgård hølft

3 kviste

*Kviste opbygget i træ, flunke og spejl zink. Paptag.
Indvendig isoleret og beklædt med krydsfiner.
2 kviste med fast vindues element og 1 med facadedør.*

3 Velux

Velux, udvendig zink, indvendig lysning af krydsfiner.

Rytterlys

10mtr rytterlys af termoplast.

2 Brandtrapper

*2 glv brandtrapper.
ved indgang dørelement med sideparti.*

Skillevæg incl klimadør

145mm vægskellet med fåreuld isolering, beklædt med fermacell på begge sider.

Troltekt loft

Krydsfiner nedenfor skunkstolpe
Troldekt fra skunkstolpe til kip
Isoleres med 150mm fåreuld

Dalafioda fyr gulv

30mm dalafioda fyrgulv.
Bjælkelaget efterisoleres med 100mm fåreuld.

Elarbejde (afsat beløb)

Afsat 24.000,-

Maler (afsat beløb)

Afsat 15.000,-

Hylder, borde, bænke i alkover(afsat beløb)

Afsat 24.000,-

Omforandring af høløft i alt

kr.

990.000

Sum af ovenstående afsnit

kr.

990.000

For tilbuddet gælder de på sidste side anførte vilkår

Arbejdet udføres i perioden:

Fra d.

Til d.

Tilbudssum ekskl. moms	kr.	990.000
Moms	kr.	247.500
Tilbudssum inkl. moms	kr.	1.237.500

kr.

990.000

Moms

kr.

247.500

Tilbudssum inkl. moms

kr.

1.237.500

Ovenstående tilbud accepteres herved.

Dato:

Bygherre/kunde:

Underskrift

Dato: 02-01-2023

Entreprenør:

Tømrer og Snedkermester

Jørgen Slyk ApS

Ulfborg Kirkebyvej 6

6990 Ulfborg

Underskrift

Vilkår for tilbud

Særlige ydelser

Bygherren leverer og betaler nødvendig el og vand til arbejdets udførelse.

Tidsplan

Arbejdet vil blive udført indenfor de aftalte tidsrammer. Bygherren må acceptere tidsforskydninger i tilfælde af:

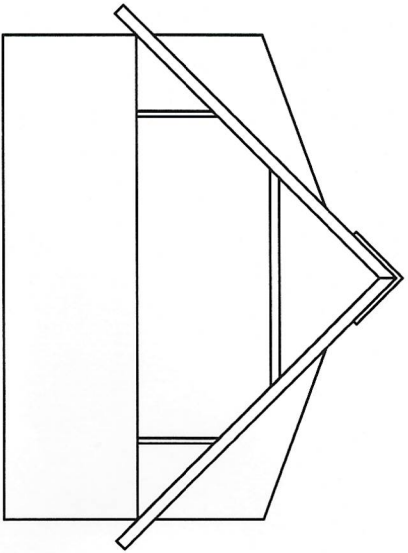
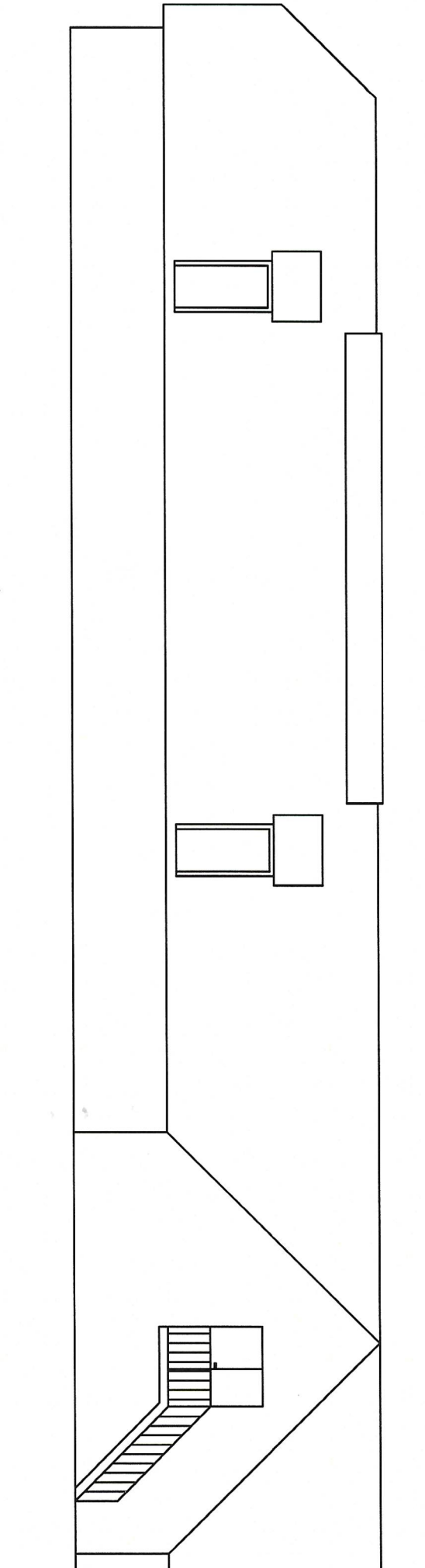
- ændringer, der kræves af bygherren
- bygherrens forhold eller anden virksomheds forsinkelse
- force majeure
- dårligt vejr i væsentligt større omfang end sædvanligt for årstiden
- offentlige påbud eller forbud, som ikke skyldes entreprenørens forhold

Betaling

Med mindre andet er aftalt betaler bygherren efter anmodning fra entreprenøren en gang hver måned et a contobeløb for udført arbejde m.v.

BYG GARANTIORDNING

Hvorvidt arbejdet er omfattet Byg Garantiordning afhænger af, om vilkårene for dækning efter vedtægterne er opfyldt. Dette regelsæt kan ses på www.byggaranti.dk.

Lystbækforeningen Høloft

030123

Skitse nr. 1

Tømrer og Snedkerarbejde
Jørgen Slyk A/S
Ulfborg Kirkebyvej 8, 6990 Ulfborg

Data indtastet

Felt

Ansøgers navn og evt. CVR nr.
Kontaktperson for ansøgning
Kontaktpersons E-mail
Kontaktpersons telefonnummer
Projektets titel
Beløb du søger om

Svar

LYSTBÆKFORENINGEN, 33110626

Hanne Mouritsen

hannekimo@gmail.com

6128-2136

Fra et gammelt løft til et nyt og lærerigt fællesskab omkring hedens håndværk.
85.000 kr.

PROJEKTBEKRIVELSEN: Fra et gammelt løft til et nyt og lærerigt fællesskab omkring hedens håndværk. At skabe en ramme, hvor der er basis for fællesskaber omkring natur- og traditions-håndværk. "I den fælles aktivitet er man sammen med nogen man holder af. Eller også kommer man til at holde af nogen, fordi man er sammen med dem om noget. Vi er i bund og grund sociale væsener, vi holder af at være sammen og gøre noget sammen" Michael Husen: Det fælles tredje, 1996.

Lystbækgaard ligger yderst ude i Ringkøbing – Skjern Kommune i Torsted sogn, som er et stort hede sogn med få indbyggere. Med gårdens beliggenhed mellem skov, hede og nationalpark, rekreativ bålplads med shelters, er stedet særdeles velegnet til natur-og kulturformål. I over to årtier har Lystbækforeningens aktive og frivillige, for tiden er der 85 medlemmer, stået for og skabt liv, glæde og aktiviteter for børn, unge og ældre. Eksempler på nogle af Lystbækforeningens aktiviteter igennem årene: - Spinding, vævning, filtning, ulddynesyning, hyrde- og fortællingvandring. - Musik - og spiseaftner med kulturelt indslag, herunder gæstekokke fra Japan, Marokko og Mexico. - Sanseskasser for plejehjem/demente. Udstillingen "Husker Du"? -Børne - og familie dage i vinter, sommer og efterårsferien. -Nordisk og internationalt samarbejde med for eksempel Norge, Island og Litauen. - Fire årlige markeder, hvor der er fokus på håndværk og naturmaterialer. Se bilag 1: Billeder fra vores familie dag i vinterferien i år. Vi ønsker, at skabe endnu mere liv i et landområde, der rummer så mange værdier og emmer af mangfoldighed. Megen aktivitet er koncentreret i byerne, men vores projekt vil skabe endnu mere liv i et tyndt befolket område, ved at lave et levende fællesskab med indhold og læring. Vi ser for os et endnu mere givtigt fællesskab omkring det at skabe gedigne og nyttige ting med de ressourcer, der findes på stedet og i den omliggende og mangfoldige natur. Da gårdens ejer er fåreavler og har naturgræssende husdyr som får, geder, heste, høns og ænder har vi uld-ressourcerne og maden lige ved hånden. Vi påtænker ved ombygningen, at bruge materialer, der er så let nedbrydelige som muligt. Vi vil for eksempel bruge uld fra stedets får til isolering. Lystbækforeningen har i alle de år, den har eksisteret arbejdet ud fra det syn, at fremstille ting/brugsgenstande ud af de materialer, der forefindes tæt ved det sted, man bor. Vi har arbejdet med bæredygtighed fra dag 1. Derfor ser Lystbækforeningen, det som sin vigtigste opgave, at videregive de gamle og ofte glemte håndværk, så folk også fremover kan klare sig selv ved at lave ting af de råvarer, der er givet fra naturen. Årligt kommer der ca. 2.500 besøgende på stedet. Det være sig skoleklasser, højskoler, busselskaber, kulturinstitutioner, turister, kursister, besøgende ved vores fire årlige arrangementer, praktikanter fra ind-og udland. Vi har haft samarbejde med Hover/Torsted Friskole og Vestjyllands Højskole. Det fortsætter vi også med fremover. Derfor har der været mange andre skoler, institutioner, aktivitetscentre med mere, der har deltaget i vores aktiviteter. Vi ser vores projekt som utroligt aktuelt. Vi er omkring nogle af FN's verdensmål, som sundhed og trivsel, liv i landområder, bæredygtige lokalsamfund og ansvarligt forbrug og produktion. Vi snakker ikke kun om målene, vi gør noget ved det og handler ud fra målene. Desuden har vi mestring af håndværk i fokus (Mette Fredriksen var netop inde på dette vigtige emne i sin nytårstale i år). Desuden ser vi fællesskaberne som meget vigtige efter en tid med nedlukning, og nu med en tid præget af angst omkring vores fælles sikkerhed i Europa. Der er mere end nogensinde brug for at lave noget sammen med andre og glemme tid og sted, så tankerne for en periode vil være rettet mod det gode og positive. Et par udtalelser fra nogle deltagere i august 2022, som deltog i et uldfarvningskursus: "Det var virkelig fantastisk at være på Lystbækgaard, og hele kurset var givende og inspirerende. Jeg var utrolig glad og opløftet, da jeg tog derfra". "Tusind tak for en dejlig og lærerig weekend! Jeg er stadig høj på alle de nye erfaringer og lærdom" Ved at ombygge et gammelt løft til et nyt og lærerigt fællesskab omkring hedens håndværk, giver det mulighed for et levende og lærerigt fællesskab, hvor hånd og ånd i samspil former, skaber og spreder glæde. BUDGET: Tilbud håndværker med moms se bilag 3: 1.237.500 kr. Projektleder: 30.000 kr. I alt udgifter: 1.267.500 kr. FINANSIERING: Lystbækgaard har givet tilsagn om: 200.000 kr. Frivillige timer 100 timer á 150 kr.: 15.000 kr. Ansøgt Aage- og Johanne Louis Hansens fond: 400.000 kr. Ansøgt Lokale- og anlægsfonden: 200.000 kr. Vil søge LAG-midler, åben for ansøgning slut april 2023: 367.500 kr. Ansøger Landdistriktspuljen om: 85.000 kr. I alt: 1.267.500 kr.

Projektbeskrivelse, budget, finansiering,
egenfinansiering og evt. midler fra andre puljer

Bilag

[Download file](#)

PROJEKTETS IDÉ: • Lystbækforeningen har muligheden, men mangler bedre fysiske rammer, så der bliver gode forhold omkring de levende håndværk, der historisk falder i tråd med områdets kultur og natur. • Lystbækforeningen har et stort ønske og behov for at omdanne høløftet til et rum, hvor lyst, skabertrang, begejstring, læring, formidling og mestring er i fokus. • Lystbækforeningen ser det som helt naturligt, at skabe et rum på stedet, hvor erfaringen og de naturgivne ressourcer findes. Det ligger foreningen meget på sinde, at få skabt et levende fællesskab og få overleveret viden omkring traditionshåndværket. Ved indretningen af et rum på høløftet, hvor der er behageligt og varmt kan vi udbyde aktiviteter hele året. Det vil skabe et forum af liv og fællesskab i et øde landdistrikt og tiltrække endnu flere interesserede. PROJEKTETS FORMÅL: Lystbækforeningen er rodfæstet, har sit virke og finder sin inspiration i det enestående landskab i Torsted sogn. Det er et temmelig øde naturområde med få indbyggere, men med en rigdom på lynglandskaber, indlandsklitter, forblæste enebær, tytte- og blåbærbuske. Alle, der boede på landet for 50-100 år siden, var tæt knyttet til naturen, dyrehold og planter. Mennesket kunne stort set klare sig selv og fremstille de brugsgenstande, tøj og klæder med videre, man havde brug for. Man kunne dyrke jorden selv og overleve, fordi mennesket forstod at bruge de ressourcer, man fik givet fra naturen. • Det er netop det, vi har et stort ønske eller vision om – netop at overlevere de erfaringer og den viden, vi har oparbejdet gennem mere end 20 år. Lystbækforeningen har arbejdet med inspirationer og mennesker fra området, som besad disse egenskaber, og som kunne fortælle og videregive, hvordan man levede og gjorde tingene før i tiden. Mesterlære i praksis. En tradition og kultur som ikke må uddø. - Vi ser for os et kreativt håndværks- og formidlingsrum, hvor vi kan sprede budskabet omkring det læringsfællesskab, vi har bygget op siden år 2000. -Da Lystbækforeningen ønsker at demonstrere og videns dele vores vestjyske kulturarv, vil et ombygget høløft, få en funktion af et værksted og et formidlingsrum med varme og inspiration. - Formidlingen og overleveringen af de forskellige håndværk lykkes i et rum, hvor der er plads og undervisere, der brænder for deres håndværk. Vores projekt vil også være til glæde og gavn for mange, ja for alle interesserede. Se afsnittet med aktiviteter, hvor der er en beskrivelse af vores brugergrupper. Sammenfatning: At plante et frø i folks bevidsthed, så der langsomt men sikkert kan spire en interesse frem i at skabe og udvikle ting ved hjælp af de naturgivne ressourcer. Vi vil gøre vores til at formidlingen og kendskabet til de forskellige håndværk rækker ind i det næste århundrede. Derfor endnu mere fællesskab og læring i et øde landdistrikt ved at omdanne et gammelt høløft til et brugbart og anvendeligt loft.

Projektets idé og formål

Tegning eller foto

[Download file](#)

Understøtter projektet Landdistriktpolitikken

LANDISTRIKTPOLITIKKEN OG PROJEKTET? Vi synes som forening, at vi i stor stil understøtter politikken. Har lavet aftale med Hover-Torsted Friskole om, at de kan bruge lokalet til undervisning i for eksempel håndværk og design. Vi har nemlig på gården en stor oparbejdet erfaring omkring uld og uldens egenskaber samtidig med, at vi har utallige rokke og væve (se evt. på billedet fra høløftet, hvor der anes en væv i forgrunden). Desuden håndtene, karter, uld og karteflor i kilovis. Har også lavet en aftale med Vestjyllands Højskole om brug af lokalet. De har tidligere og også nu været flittige brugere af stedet. Lokalet er helt oplagt til brug af andre skoler, institutioner, foreninger m.v. Vi ønsker som før skrevet, at så mange som muligt vil komme og stifte bekendtskab med det, at kunne mestre et håndværk og samtidig fremstille noget, der er brugbart og bæredygtigt. Med hensyn til medfinansiering er det et stort plus, at gårdens ejer vil hjælpe til, så projektet kan gennemføres. Vi er så på vej. Se projektbeskrivelsen. Med vores projekt skaber vi endnu mere liv i et øde landområde, hvilket gør, at folk ønsker at blive boende. Projektet skulle også gerne tiltrække andre besøgende, da alt ikke behøver at foregå i byerne. Vi kan sagtens give folk en natur og kulturoplevelse på heden. Projektet er utroligt aktuelt, da Mette F. og alle snakker om mesterlæring. Også med hensyn til børn og unge med ADHD og udfordrede hjerner, vil det være oplagt at lave og fremstille ting af naturens råvarer uden brug af pc, mobil, it. Det var nemlig vist sig, at for meget skærmtid forværrer diagnoserne. Vores projekt kun er en start til noget stort, og der anes en særdeles gunstig udvikling, som vil være til glæde og gavn for mange mennesker. Projektet vil også involvere mange forskellige aktører, hvilket er et stort plus. Vi laver kvalitets ting, der har en lang levetid af materialer, der forefindes i og omkring Lystbækgaard. Det kan ikke blive mere bæredygtigt. Alt i alt tænker vi, at vi i stor stil lever op til en del af målene i landdistriktpolitikken.

PROJEKTETS ORGANISERING: Lystbækforeningen lejer sig ind på den private hedegård Lystbækgaard, der er ejet af Berit Kiilerich. Hun har får som husdyr, og på stedet er der også en lille gårdbutik og tilhørende café. Lystbækforeningens lejemål startede ved foreningens start i april 2000. Lystbækforeningen har råderet over et rum, som er indrettet i stuehusets østside. Der er pt. en vævestue. Foreningen har desuden adgang til toiletter og caféen. I caféen er der hver mandag aften en strikkeklub, hvor både mænd og kvinder deltager. Det er også i caféen, der afholdes de kurser, der ikke kræver så megen plads. Men med hensyn til de grovere håndværk og kurser med flere deltagere rykker vi ud i en uopvarmet staldbygning. Det er også denne staldbygning, vi har brugt til vores årlige markeder. Se bilag 4, hvor vedtægterne og lejekontrakten er samlet i et dokument. Vi har lige fornyet lejekontrakten til 2038. Som forening er vi helt klar over, at vi er med til at sætte et lokale i stand, som er privatejet. Men i lejekontrakten er der taget hensyn til dette, ved at lejeaftalen kan fortsætte ved evt. salg. Se § 7 i vores lejekontrakt. Men som skrevet før, er vores forening forankret på Lystbækgaard, og det er der, vi har vores virke midt i al den naturrigdom, der forefindes i den fantastiske natur. Det ville overhovedet ikke give mening, at vi havde vores virke på en adresse i Ringkøbing by. Vi skal selvfølgelig være i et landdistrikt, hvor naturressourcerne forefindes og der skabe liv, glæde og virkelyst.

BRUGERGRUPPER: Skoler/institutioner: -Folkeskolen. -Efter-og Højskoler. -Specialskoler. -Erhvervsskoler -Skoletrætte elever. -Sårbare og udsatte grupper/personer. Fremmede besøgende: -Praktikanter fra ind-og udland. -Erfagrupper fra andre nordiske lande. -Udenlandske turister -Kunstnere indenfor mad, håndværk, musik, kultur-og natur. -Artist in residence, kunstnere fra andre lande, der kan få og give inspiration Foreninger og klubber: -Lokale sogneforeninger. -Landboforeninger. -Aktivitetscentre. -Pensionistklubber. -Menighedsråd. -Græsningslaug. -Husflidsforeninger -Kursister Formålet for alle brugergrupper er, at de skal stifte et kendskab til natur, kultur og traditionshåndværk. Det kan for eksempel opnås ved, at lære gennem sine hænder, det vil sige gøremåls undervisning. Du ser og du glemmer, du hører og du husker, du gør og du forstår. (Kinesiske ordsprog). Vi har haft stor glæde af bedsteforældre metoden, hvor børn lærer et håndværk af ældre mennesker. Vi har oplevet børn med ringe selvværd blomstre op ved for eksempel at fremtrylle en siddehynde i uld. Vi har også set et godt resultat af vores hyrde-og vandreture på heden. Her har deltagerne ytret et bedre velvære efter sådan en dag spækket med natur, kultur- og musiske indslag. Vi vil se en effekt på kort og lang sigt, da de forskellige grupper på egen krop får en viden om samspillet mellem jorden, dyrene og de forskellige ressourcer, der findes i og omkring os. Aldrig har der været så meget snak om trivsel og mistrivsel, her mener vi som forening at kunne gøre en forskel. Lystbækforeningens vision er som før nævnt, at så et frø i folks bevidsthed, så de opnår en respekt for og udviser ansvarlighed overfor naturen og ens næste.

BESKRIVELSE AF AKTIVITETERNE: Skoler/institutioner: -Komme med hyrden ud på heden, se samspillet mellem får, hund og hyrde. -Mærke og føle årstidernes vekslen på egen krop. -Skabe et produkt af fårenes uld. For eksempel en uldsnor, der kan varme om håndleddet eller om benet. -Filte et får eller lam. -Snitte en blomsterpind, strikkepind, hæklenål eller andet husgeråd. Besøgende udefra: -Håndværk, natur-og kultur fra ind-og udland. -Erfaring-og idéudveksling. -Hyrdeleven bliver oplært i hyrdefaget og uld- og naturressourcerne. -Rustet til at overlevere og formidle den tilegnede viden videre. Foreninger og klubber: -LOF afvikler forskellige kurser på stedet. I landområderne kan man lave et hold ved 6 kursister. -Oplevelser på heden og forskellige foredrag omkring natur og kultur. -Kurser eller workshops inden for traditionshåndværk. Spinding, strikning, vævning, nålebinding, plantefarvning, fortællevandring, opvisning med hyrdehunde, madkurser og så videre. -Vidensdeling med andre foreninger om et fælles projekt, der kan blive til gavn og glæde for mange. Fordelene ved aktiviteterne er, at de er målrettet alle aldersgrupper, lige fra de helt små skoleklasser til højskoleeleverne. Her er fokusområdet erfaring og idéudveksling. Her bliver vi inspireret udefra, samt at vi kan videregive den viden, vi har oparbejdet. Det er utroligt berigende, og medvirkende til, at foreningen ikke går stå, men er levende og nytænkende. Ved kurserne i de forskellige håndværk lærer man om forbrug, forarbejdning og formidling. Hvis det er uld, man arbejder med, får man kendskab til uldens fantastiske egenskaber. Uld isolerer og varmer fantastisk på grund af dens fibre, der er hule og derfor kan indeholde ekstra meget luft. De besøgende lærer også om samspillet mellem natur og kultur. Vi har en meget bred skare af brugergrupper, men det er fordi, vi har haft så mange forskellige besøgende. Har svært vi at finde en gruppe af mennesker, der ikke har været omkring os. Indholdet i aktiviteterne findes inden for det nære, og det vi har af materialer fra dyrere, og det som findes i den omliggende natur. Der skabes nyttige, brugbare og bæredygtige ting, der har en lang levetid. Vores forening ønsker kort sagt, at formidle, lære, begejstre børn, unge og ældre, så det rækker ind i det 2100 århundrede. **TIDSPLAN:** Da ting tager tid, satser vi på at opstarte ombygningen i foråret 2024, og så med en afslutning i april 2025, hvor foreningen kan fejre 25-års jubilæum. Foreningens medlemmer vil være behjælpelige med ombygningen. Se finansieringen med frivillige timer. Det ville være stort og fantastisk, at kunne indvie dette lokale, som vi har snakket om siden foreningens start i år 2000. **ØKONOMI:** Projektet går i nul. Men foreningen vil fortsat få indtægter ved afholdelse af kurser, workshops og markeder. Regner med en højere indtægt, da vi kan udbyde kurser under bedre rammer og også hele året, hvilket vil være godt, Som forening håber vi på sigt, at der vil være råd til at lønne en såkaldt projektleder, der kan stå for alt det praktiske omkring aftaler, planlægning, PR, rengøring og så videre.

Projektets organisering

Aktiviteter, tidsplan og økonomi

Bilag

Lystbækgaard, Lystbækgaard		Tilbud	
Lystbækgaard 1 8000 ÅRSLEV		Jernvej og Lystbækvej Lystbækgaard 1 8000 ÅRSLEV Tlf. 33 78 78 78 E-mail: lystbaekgaard@lystbaekgaard.dk	
Tilbudets omfang og indhold af arbejdet 1. Arbejdsopgave 2. Arbejdsopgave 3. Arbejdsopgave		Tilbudets pris 1. Tilbudets pris 2. Tilbudets pris 3. Tilbudets pris	

[Download file](#)

Bilag

[Download file](#)

Yderligere bemærkninger

Når du sender ansøgningen

Kopi af ansøgningen

Kvittering

Tænker det kunne være dejligt, hvis nogle fra Jeres gruppe havde tid og lyst til at aflægge et besøg på Lystbækgaard. Her ville vi kunne fortælle og vise mere af det, vi står for og brænder for. Meld endelig tilbage. Vi har kaffe og te på kanden. Se evt. vores hjemmeside: www.lystbaekgaard.dk Venlig hilsen Hanne Mouritsen

Vedtægter for Lystbækforeningen

§ 1

Navn og hjemsted:

Lystbækforeningen, Torsted i Ringkøbing/Skjern kommune

§ 2

Foreningens formål er:

- At gennemføre ikke-kommercielle aktiviteter af kulturel karakter med udgangspunkt i eksempelvis kurser og foredragsvirksomhed, den omliggende natur, herunder heden, vestjysk egnshistorie, traditioner, får og uld, "glemte" håndværk etc.
- At medvirke til at bevare Lystbækgaard som et samlingspunkt og således, at foreningens aktiviteter kan udfolde sig i tilknytning hertil.

§ 3

Medlemmer:

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, organisationer, virksomheder, m.fl., som vil tjene foreningens formål.
Medlemskab er gældende 7 dage efter indmeldelse.

§ 4

Medlemskontingent:

Fastsættes for et år ad gangen på den årlige generalforsamling således:

- kontingent for enkeltpersoner kroner 300,-
- kontingent for husstande kroner 400,-
- kontingent for organisationer, virksomheder, m.fl. kroner 500,-

§ 5

Foreningens regnskabsår er:

Kalenderåret.

§ 6

Foreningens ledelse:

Foreningen ledes af en bestyrelse bestående af 4 medlemmer, der efter tur vælges på den ordinære generalforsamling ved almindeligt stemmeflertal samt en formand, der hvert år vælges på generalforsamlingen.
Bestyrelsen konstituerer sig selv med næstformand, sekretær og kasserer senest 14 dage efter generalforsamlingen.

Tillige vælger bestyrelsen af sin midte repræsentanter til eksterne bestyrelser.

Bestyrelsen udarbejder en forretningsorden.

Med undtagelse af formanden er bestyrelsesmedlemmernes valgperiode 2 år, således at 2 medlemmer afgår i lige år og 2 medlemmer i ulige år.

Genvalg kan finde sted.

Bestyrelsen holder møder efter behov, dog mindst 6 gange årligt, eller når mindst 2 bestyrelsesmedlemmer kræver det. Møder indkaldes af formanden og ledes af denne. Beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 3 medlemmer er tilstede.

Over bestyrelsesmøder og forhandlinger føres en protokol, der underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer, der har deltaget i mødet.

Bestyrelsen nedsætter udvalg efter behov.

§ 7

Ordinær generalsamling:

Ordinær generalsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af februar måned. Indkaldelse sker ved skriftlig henvendelse med post eller med mail til medlemmerne og med mindst 14 dages varsel.

Dagsorden for ordinær generalforsamling:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens skriftlige beretning fremlægges til godkendelse.
3. Behandling af indkomne forslag fra medlemmer eller bestyrelsen.
4. Fastsættelse af kontingent.
5. Regnskab for det forløbne år og budget for indeværende år fremlægges af kassereren til godkendelse.
6. Valg af formand.
7. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter.
8. Valg af revisorer.
9. Eventuelt.

Dirigenten, der ikke må være medlem af bestyrelsen, leder forhandlingerne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal være indgivet til formanden senest 8 dage før generalsamlingen.

Alle beslutninger, bortset fra vedtægtsændringer, træffes ved simpelt stemmeflertal. Ved valg af formand og bestyrelsesmedlemmer skal skriftlig afstemning altid finde sted. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.

§ 8

Ekstraordinær generalforsamling:

Ekstraordinær generalforsamling holdes når bestyrelsens flertal finder det begrundet, eller når mindst 1/3 af medlemmerne skriftligt indgiver motiveret begæring herom

Den ekstraordinære generalforsamling indkaldes af bestyrelsen senest 14 dage efter Begæringens modtagelse til afholdelse senest 14 dage efter. Indkaldelsen skal, med angivelse af dagsordenen, fremsendes skriftligt med post eller med mail til foreningens medlemmer.

§ 9

Tegningsregler og hæftelse:

Foreningen tegnes af formanden og et bestyrelsesmedlem i forening idet dog dispositioner, der overstiger et samlet beløb på 25.000 kroner skal forelægges generalforsamlingen til godkendelse. Der påhviler ingen af foreningens medlemmer nogen personlig hæftelse.

§ 10

Vedtægtsændringer:

Foreningens vedtægter kan ændres på den ordinære generalforsamling, eller på en ekstraordinær generalforsamling. I begge tilfælde skal indkaldelse med angivelse af forslaget til vedtægtsændringer fremsendes skriftligt til foreningens medlemmer. Beslutning om vedtægtsændringer kan kun træffes med et flertal på mindst $\frac{3}{4}$ af de på generalforsamlingen fremmødte medlemmer, hvorefter ændringen straks træder i kraft.

§ 11

Foreningens opløsning:

Foreningen kan opløses når $\frac{3}{4}$ af foreningens medlemmer på en ordinær eller ekstraordinær generalforsamling stemmer for opløsning. Er der på generalforsamlingen ikke det tilstrækkelige antal medlemmer tilstede, skal bestyrelsen inden 30 dage indkalde til en ny generalforsamling, hvor beslutning om opløsning kan vedtages med $\frac{3}{4}$ af de fremmødte medlemmer.

§ 12

Foreningens formue:

Ved opløsning/ophør af Lystbækforeningen skal foreningens formue tilfalde husflids/håndværksformål i Vestjylland.

Således vedtaget på generalsamlingen den 22. feb. 2023.

Berit K. Mouritsen
Formand

Lejekontrakt mellem Lystbækforeningen og Lystbækgaard.

Udlejer Lystbækgaard, Lystbækvej 1, 6990 Ulfborg CVR 93717058
og Lystbækforeningen, v/Bente Gyvelhøj, Kjærsvej 10, 6973 Ørnhøj
har indgået følgende aftale:

§ 1 Beskrivelse af det lejede

§ 2 Ikrafttræden

§ 3 Det lejedes anvendelse

§ 4 Lejeaftalens varighed

§ 5 Adgang

§ 6 Husleje betaling og genforhandling

§ 7 Lejers rettigheder ved salg

§ 8 Almindelige driftsudgifter

§ 9 Forbedringer

§ 10 Skilte

§ 11 Renholdelse

§ 12 Vedligeholdelses pligt

§ 1 Beskrivelse af det lejede:

Stk 1: Lystbækgaard er en ejendom beliggende på:

Lystbækvej 1, Torsted, 6990 Ulfborg i Ringkøbing/Skjern kommune.

Stk 2: Det lejede består af et lille rum indrettet som vævestue i østsiden af stuehuset, tekøkken, adgang til cafékøkken, toiletfaciliteter, telefon, trådløst internet, brug af cafélokale til arrangementer, som foredrag, markeder, kreative kurser, workshops som Lystbækforeningen arrangerer. Derudover yderligere en uopvarmet gammel stald, hvor der er mulighed for at lave det grovere håndværk samt uldhåndværk som farvning og filtning. På gården er der også indrettet en folkestue med brændekomfur, den bruges f.eks. til sang og fortælleaftner.

Foreningen har desuden lov til at anvende et større markområde til parkering, når der er de store arrangementer.

Da foreningen har det formål at formidle gammelt og ofte glemt håndværk, opstår der ofte nye kreative områder og udstillinger rundt om i gårdens bygninger. Se formål for Lystbækforeningen.

§ 2 Ikrafttræden

Lystbækforeningen blev stiftet i april 2000. Lejemål påbegyndt.

§ 3 Det lejedes anvendelse

Lystbækforeningen formidler og arbejder med håndværk, som ofte er blevet glemt, samt laver kurser og små workshops, hvor man kan lære ved at få håndværk i hånden. Levende håndværk som flader i tråd med områdets kultur og natur. Køkkenet er godkendt af Fødeveddirektoratet. Køkkenet kan reserveres i fælles kalender og aftales med udlejer.

§ 4 Lejeaftalens varighed

Lystbækforeningen er opstået på gården, og har derfor dybe rødder på gården og har et stærkt tilhørsforhold.

Lejeaftalen er gældende til 1-1-2038 og genforhandles derefter. Aftalen gælder for begge parter dvs. gensidig aftale.

Derefter genforhandling / fornyelse hver 5. år, så længe Lystbækforeningen eksisterer.

§ 5 Adgang til lejede lokaler

Foreningen har nøglepersoner, som er kendte med nøgler og dørlåse. Alt holdes låst, når der ikke er aktiviteter. Nøgler udleveres af udlejer.

§ 6 Huslejebetaling og huslejeegenforhandling

Stk 1 Den månedlige husleje er aftalt til 2.800 kr. plus moms

Stk. 2 I huslejen er varme (i sommertiden er varmen ustabil afhængig af vejret), el, renovation, vand, telefon og internet, brænde til ovne og komfur.

Stk 3 Huslejekontrakten genforhandles den 1-1-2038 og derefter hver 5. år.

Stk 4 Huslejen betales forud og forfalder til den første i hver måned.

Stk 5 Der betales ikke depositum, huslejen kan reguleres i forhold til aktiviteter, som kræver fx ekstra meget strøm.

§ 7 Lejers rettigheder ved salg

Lystbækforeningen har tilhørsforhold på Lystbækgaard.

Ved evt. salg har Lystbækforeningen ret til at fortsætte lejeaftalen i henhold til lejekontrakten.

En ny ejer kan fortsætte / overtage lejemålet.

§ 8 Almindelige driftsudgifter

Udlejer betaler de almindelige driftsudgifter.

Budget for

Mere fællesskab i Rækker Mølle – visionsplan for Sædding Forsamlingsh

Planlægning, afvikling og opsamling på borgermøde	7.000
Udarbejdelse af visionsplan	13.500
Grafisk opsætning af visionsplan	5.400
Fundraisinghjælp	22.500
	48.400

Se vedlagte tilbud.

us

Data indtastet

Felt	Svar
Ansøgers navn og evt. CVR nr.	Sædding Forsamlingshus, CVR 9984768
Kontaktperson for ansøgning	Inger-Marie Dammark Pedersen
Kontaktpersons E-mail	impokp@gmail.com
Kontaktpersons telefonnummer	22 53 86 49
Projektets titel	Mere fællesskab i Rækker Mølle – visionsplan for Sædding Forsamlingshus
Beløb du søger om	48.400
Projektbeskrivelse, budget, finansiering, egenfinansiering og evt. midler fra andre puljer	Sædding Forsamlingshus ligger centralt i Rækker Mølle, og vi har et mål om, at skabe endnu mere fællesskab i lokalområdet. Vi vil derfor gerne have udarbejdet en visionsplan i fællesskab med områdets borgere og foreninger, så forsamlingshuset kan være med til at fastholde borgere, skabe tilflytning og gøre området endnu mere attraktivt. Sædding Forsamlingshus er et få frie steder lokalt, hvor det er muligt at leje sig ind, uanset hvem man er. Forsamlingshuset bliver i dag brugt til egne aktiviteter og udlejes til fester, men der er potentiale for, at huset kan blive endnu mere brugt og være omdrejningspunkt for udvikling af fællesskabet i lokalsamfundet. Af egne arrangementer kan vi nævne fællesspisning, banko, fællessang, koncerter, foredrag, fælles julefrokost og særarrangementer som ”Far bager småkager” mm. Vi satser mere og mere på kulturelle arrangementer for alle og vi vil gerne åbne huset op for lokalsamfundet. Vi har en fornuftig økonomi, men vil gerne have huset udnyttet bedre og stille det til rådighed for andre med ideer, der kan samle vores lokalsamfund. Nogle af de ideer vi selv har er, at vi gerne vil invitere tilflyttere til et velkomstmøde og at der også er brug for aktiviteter for de mange udenlandske medborgere vi har. Derfor vil vi gerne invitere borgerne og de lokale foreninger til et borgermøde, hvor vi vil inspirere dem til at bruge huset mere og sætte gang i aktiviteter, der kan være fastholdende for dem, der bor her og gøre området endnu mere attraktivt for tilflyttere. Borgermødet holder vi sammen med borgerforeningen – et nyt samarbejde, som vi har sat i gang netop i forhold til dette projekt. Vi ønsker, at borgermødet ledes af en ekstern konsulent, så vi får faciliteret det professionelt af en udefra. Efter borgermødet vil vi sammen med den eksterne konsulent samle vores egne ideer og alle ideerne fra borgermødet i en samlet visionsplan. Visionsplanen skal identificere, hvor Sædding Forsamlingshus’ niche er i et lokalområde med flere mødesteder og den skal fremlægge en aktivitets- og handlingsplan for huset. Endelig skal visionsplanen danne grundlag for, at vi kan fundraise til udvikling af huset ud fra de behov og ønsker, der er til brug af huset. Det kan være energireovering, opgradering af udstyr og nye faciliteter mm. Budget Vi søger derfor om midler til: (ex. moms) Planlægning, afvikling og opsamling af borgermødet: 7.000 kr. Udarbejdelse af visionsplan: 13.500 kr. Grafisk opsætning af visionsplan: 5.400 kr. Fundraisinghjælp: 22.500 kr. I alt: 48.400 kr. Se vedhæftede budget og tilbud fra konsulent Finansiering Vi søger kommunens Landdistriktspulje om finansiering af borgermøde, visionsplan og fundraisinghjælp. Vi betaler selv for forplejning samt kommunikation ifht. borgermødet. Vi har ikke søgt andre puljer.

Bilag

[Download file](#)

Projektets idé og formål

Projektets ide er at udvikle Sædding Forsamlingshus i samarbejde med borgerne og foreningslivet. Det vil vi gøre ved at holde et borgermøde og derefter samle ideerne i en visionsplan for forsamlingshuset, der kan danne baggrund for den videre udvikling og fundraising til huset.

Tegning eller foto

Understøtter projektet Landdistriktspolitikken

Projektet understøtter alle landdistriktspolitikens målsætninger. Projektet vil være med til både at fastholde og tiltrække nye borgere til lokalsamfundet. Der bliver øget samarbejde mellem foreningerne og øget brug af de lokale faciliteter. Ved at sætte fokus på udvikling af forsamlingshuset, er vi med til at skabe vækst og ny udvikling i vores område. Vi forventer, at visionsplanen og den efterfølgende fundraising vil være med til at skabe ny aktivitet og et bedre og mere aktivt og lækkert samlingssted. Dermed vil der være rigtig gode muligheder for at skabe endnu mere fællesskab i vores landsby og opland.

Projektets organisering

Ejer af projektet er bestyrelsen for Sædding Forsamlingshus, der består af 7 lokale borgere. Projektet vil invitere borgerforeningen til dialog – et samarbejde som ikke tidligere har været i gang, men som vi håber, kan komme i gang netop med dette projekt. Endelig vil alle relevante foreninger i området blive inviteret til borgermødet. Til at stå for borgermødet, udarbejde visionsplanen og stå for fundraising har vi en ekstern konsulent med til at sikre et professionelt niveau.

Aktiviteter, tidsplan og økonomi

Der er følgende aktiviteter i projektet: • Borgermøde • Visionsplan • Fundraising Tidsplan Borgermødet vil vi afholde i juni måned i år, så vi kan få ideerne på bordet og begynde arbejdet med visionsplanen efterfølgende. Vi forventer, at visionsplanen er færdig i august, så vi kan gå i gang med de konkrete aktiviteter og fundraising derefter. Vedr. økonomi – se under punktet projektbeskrivelse.

Bilag

Tilbud til: "Mere fællesskab i Rækker Mølle - visionsplan for Sædding Forsamlingshus"			
Post nr.	Post betegnelse	Pris	%
1	Planlægning af borgermøde	7.000	14,46
2	Udarbejdelse af visionsplan	13.500	27,69
3	Grafisk opsætning af visionsplan	5.400	11,16
4	Fundraisinghjælp	22.500	46,29
I alt		48.400	100,00

[Download file](#)

Bilag

Yderligere bemærkninger

Når du sender ansøgningen

Felt

Svar

Kopi af ansøgningen

Kvittering

SÆDDING FORSAMLINGSBUS

Kløverbakken 22
6900 Skjern
Cvr-nr.: DK39984768

Dato: **27/04/2023**

Tilbudsnr. **1088**

Tilbud ifht. "Mere fællesskab i Rækker Mølle – visionsplan for Sædding Forsamlingshus"

Beskrivelse	Antal	Enhed	Stk. pris	Pris
Planlægning, afvikling og opsamling af borgermødet	1,00	stk.	7.000,00	7.000,00
Udarbejdelse af visionsplan	1,00	stk.	13.500,00	13.500,00
Grafisk opsætning af visionsplan	1,00	stk.	5.400,00	5.400,00
Fundraisinghjælp (klippekort a 25 timer)	1,00	stk.	22.500,00	22.500,00
			Subtotal	48.400,00
			Moms (25,00%)	12.100,00
			Total DKK	60.500,00

Til	Landdistriktsrådet
Kopi	Administrationen
Fra	Koncernøkonomi, Viden & Strategi
Emne	Økonomisk overblik på Landdistriktsområdet

Økonomisk overblik på Landdistriktsområdet

Der er udarbejdet et økonomisk overblik for perioden 2017-2023 for Landdistriktpuljen under Økonomiudvalget.

Resultat af opgørelsen fordeles således for perioden 2017-2022:

Landdistriktsområdet i 1.000kr	Budget 2017-2022	Disponeret 2017-2022	Rest, ikke disponeret
Områder			
Økonomiudvalgets Landdistriktpulje			
Landdistriktpuljen	5.157	4.996	161
Adm. Landdistriktsrådet og småopgaver	409	312	97
Medlemkont. Fællesråd	94	90	4
Diverse (øvrige akt. yder- og landdis.)	83	52	31
Landdistriktsrådets Landdistriktpulje i alt	1.500	1.245	255
Pulje 1	500	445	55
Pulje 2	500	476	24
Pulje 3	500	324	176

- Økonomiudvalgets landdistriktpulje har et restbudget på 161.000 kr., der ikke er disponeret til anden side.
- Den administrative pulje samt diverse mindre konti har et samlet restbudget på 132.000 kr.
- Samlet for Landdistriktsrådets Landdistriktpulje er der et restbudget på 255.000 kr. der ikke er disponeret til anden side.

Nedenfor fremgår et overblik over Landdistriktsområdet i 2023:

Landdistriktsområdet i 1.000kr	Oprindeligt budget 2023	Korrigeret budget inkl. ikke disponeret fra tidligere år	Rest, ikke disponeret
Områder			
Økonomiudvalgets Landdistriktpulje			
Landdistriktpuljen	339	500	500
Adm. Landdistriktsrådet og småopgaver	76	173	173
Medlemkont. Fællesråd	20	24	24
Diverse (øvrige akt. yder- og landdis.)	12	43	43
Landdistriktsrådets Landdistriktpulje	-	255	155

Økonomiudvalgets Landdistrikspulje

Økonomiudvalgets Landdistrikspulje har haft et budget på 5,5 mio. kr. i perioden 2017-2023 inkl. overførsel fra 2016. Heraf er der pt. en rest på 500.000 kr., der ikke er disponeret til anden side.

Nedenstående oversigt viser, hvordan midlerne er disponeret over perioden.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bevilget puljestørrelse	605.000	622.000	637.000	649.000	309.000	323.000	339.000
Overførsel fra året før	1.998.000	1.943.000	1.584.000	1.271.000	582.000	616.000	161.000
Budgetomplaceringer	-1.000	23.000	-2.000	-16.000	26.000		
Til Disposition	2.602.000	2.588.000	2.219.000	1.904.000	917.000	939.000	500.000
Disponeret:							
Disponeret til 1+2+3 puljerne	-500.000		-500.000	-500.000			
Landdistriksrådet (centralt)		-48.000	-48.000	-48.000			
Stiprojekt i landdistrikterne_ Øget adg.	-180.000						
Tilskud til Energiklubber - udspecificeret nedenfor		-120.000				20.000	
Nyt liv på tomme kommunale arealer		-75.000					
Landsbyklyngen Friskvind		-75.000					
Landsbyklyngen Bedst Mod Vest		-75.000					
Tilskud til cykelturismestrategi		-25.000					
Mestring af projekter (MAP)		-50.000					
Tils. Proj. Den nationale bredbåndspulje		-400.000		-750.000	-300.000	-798.000	
Omdannelseslandsbyer			-300.000				
Ekstra finans. Til Kulturhuset SKOLEN			-100.000				
Halvtidsstilling				-24.000			
Pleje- og vedligeholdelsesmateriel		-100.000					
Disponeret i 1.000 kr.	-680	-968	-948	-1.322	-300	-778	0
Rest - ikke disponeret	1.922.000	1.620.000	1.271.000	582.000	617.000	161.000	500.000

Igangværende projekter fra puljen:

På nuværende tidspunkt er der 4 verserende projekter, der finansieres af puljen.

- "Stiprojekt i landdistrikterne", der fortsat har et restbeløb til disposition på 34.000kr.
- "Den nationale bredbåndspulje", der fortsat har et restbeløb på 886.000 kr.
- "Omdannelseslandsbyerne", der fortsat har et restbeløb på 50.000kr.

I det tilfælde, at der er restmidler på et projekt ved afslutning, returneres midlerne til puljen. Restmidler, der er flyttet tilbage i puljen fremgår som plus beløb i disponeringsoversigten.

Landdistriksrådets Landdistrikspulje

Landdistriksrådets landdistrikspulje har fået tilført 3 gange 500.000 kr. i perioden. Heraf er der samlet set disponeret 1.245.000 kr. Der er dermed et restbeløb på 155.000 kr. til disposition i puljen.

Nedenfor fremgår oversigt over disponeringer i perioden 2017-2023.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tilførsel til pulje	500.000		500.000	500.000			
Overførsel fra tidligere år		332.000	194.000	386.000	511.000	436.000	255.000
Budgetomplacering Coben		-55.000					
Budgetomplacering bredbåndspulje			-31.000				
Til Disposition	500.000	277.000	663.000	886.000	511.000	436.000	255.000
Udgifter							
Landsbyklyngen VestRum	-53.000						
Fælles Landsby - Bork, Sdr. Vium	-80.000						
Dynamik i Lem	-35.000				18.000		
Fælles multisite Fjelst./Rimmerh		-32.000					
Udviklende landsbyklyngesamarb. 7 sogne		-35.000				4.000	
Filmproj. Markedsf. Hover/Torsted Sogne		-16.000		16.000			
Drivevejen til Hest			-25.000		25.000		
Kommunik. Som Løftestand Klyngesam. BmW			-25.000				
Landsbyklyngen Friskvind-Forankring & Synlighed			-70.000		-18.000		
Unge med vilje Bedst mod West			-50.000				
MINLANDSBY app (Troid. Hoven, Nr. Vium)			-14.000				
Danmarks Flotteste Buskur			-50.000				
Mobilt mødested mm. I Friskvind			-43.000				
Fritids- og Naturpark boldbane Sdr. Bork				-75.000			
Renovering af Grønberg Pavillonen				-31.000		4.000	
Fra 0 til 100 på 5 minutter				-100.000			
Det rullende mødested, Friskvind				-100.000			
Borger- og Sorgneforen. Kursusudg. Hos FV				-50.000			
Stay green Borris				-35.000		-75.000	
Naturperlen Hoven					-100.000		-100.000
Fortællende stier, Lem						-35.000	
Gul Stue, Sdr. Bork							
Uhæmmet i Hemmet						-29.000	
Gul Stue, Fase 2						-50.000	
Rest - overført til efterfølgende år	332.000	194.000	386.000	511.000	436.000	255.000	155.000

Nedenstående verserende projekter finansieres af puljen:

- "Landsbyklyngen Friskvind-Forankring & Synlighed", der har et restbudget på 66.000 kr.
- "Det rullende mødested, Friskvind", der forsat har 20.000 kr. til disposition.
- "Uhæmmet i Hemmet - fase 2", der har et restbudget på 14.000 kr.

Yderligere er der disponeret til 4 nedenstående projekter, der ikke har bedt om en udbetaling endnu

- "Stay green Borris"
- "Fortællende stier i Lem"
- "Gul stue i Sdr. Bork"
- "Naturperlen Hoven, fase 2"

I det tilfælde, at der er restmidler på et projekt ved afslutning, returneres midlerne til puljen. Restmidler, der er flyttet tilbage i puljen fremgår som plus beløb i disponeringsoversigten.

Den administrative pulje samt øvrige puljer 2017 - 2023

Den administrative pulje har fået tilført 468.000 kr. i perioden 2017 til 2022 inkl. overførsel fra 2016, hvoraf der fortsat er 173.000 kr. til disposition.

Medlemskontingent Fællesråd har i samme periode haft et budget på 113.000 kr., hvoraf der pt. er en rest på 24.000 kr. på kontoen.

Øvrige aktiviteter yder- og landdistrikt område har i perioden haft et budget på 95.000 kr., hvoraf der fortsat er 43.000 kr. til disposition.